Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

30:1,-165 (LN bis 219)
DA Bay.
BIBLIOTHECA REGIA · HAFNIENSIS ·
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Sum Franciſci Meyeri Atestani

sum Jacobi A Wyss
1639

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130017402987

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

HISTORICA RERVM IN EVROPA AB ANNO OCTVAGESIMO SEXTO AD PRÆSENTEM NONAGESIMVM PRI-
mum geſtarum Narratio: quarum euentu maxime memorabili principum in aſtronomica ſcientia virorum, generoſi Domini HENRICI RANZOVII, &c. Regiomontani, Stœffleri, & aliorum de anno illo cum primis mirabili, 88. prædictiones aſtrologicas re comprobatas oſtenditur.

EX INSTRVCTISSIMA ILLVSTRIS & generoſi viri, Domini HENRICI RANZOVII bibliotheca, ſummo ſtudio à PETRO LINDEBERGIO collecta.

HVIC RECENS ACCESSIT HISTORIARVM AB INEVNTIS ANNI XCI. Ianuario menſe ad modò labentem Septembrem, non minus exacta, quam vera continuatio; Auctore D. R. A.

HAMBVRGI,
Excudebat Iac. Wolffius, impenſis Pauli Brachfeldii.

M D L X X X X I.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS
B.R.H.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

GENEROSO AC ILLVSTRI VIRO HENRICO RANZOVIO,

PROREGI IN DVCATIBVS DANICO, ET CONSILIArio, Præfecto Segebergenſi, Domino in Bredenberg, Drakenburg, Rintelem, Wellingsbuttel, Hattſtet, Tuſchenbeck, Ranzouisholm, Wandesbeck, Melbeck, Redingſtorp, Nutſchou, Gronou, & Eiffradt. S.

EX omnibus omnium temporum ſcriptoribus neminem prope inuenies, Heros doctiſſime, qui Criticorum lituras vbique effugerit, qui obelos poſteritatis declinarit. Vide ſis mihi veterum auctorum inculpata, cunctisque eloquentiæ calamiſtris decenter compta monumenta, & primum quidem conditoris Iliados Homeri opera, me hercule ſtupenda; nonne Zoili limam paſſa ſunt? Vide ſis mihi etiam alios: nonne Æneidomaſtige Carbilii Virgilius Poetarum princeps vapulauit? nonne auſus eſt in Lyricorum ſcriptorem Horatium, Meuius inſurgere? Ciceroni eloquentiæ patri Larius Licinius detrahere? Varronem litteratorum dæmonium Palæmon proſcindere? Vallam Muſarum ærarium Mancinellus? Politianum Italiæ lumen Marullus? Eraſmum, Herculem & Apollinem alterum, ſemidoctus Anglus calumniæ morſu configere? Vt taceam reliquos huius tempeſtatis non vulgari doctrina præditos viros, qui ad vnum omnes ab inuidis ineptulis taxati ſunt. Non igitur inſolens & nouum aliquid eſt, HENRICE RANZOVI, *quod etiam tuis ſcriptis nihil ſit condonatum, quippe qui in tuo de annis climactericis & imperiorum periodis libello terſo, polito, erudito multifarias ſeditiones, interminatas diſſenſiones, varios magnorum principum obitus, ingentes calamitates, motus, & bella, proxima Olympiade præterlapſa, futura, Europæ ſanas admonitiones repudianti, vaticinaris & prædicis. Quibus omnibus, etſi euentus Thomiſtarum magiſter, in totum ſubſcripſerit, eaque minime vana fuiſſe demonſtrarit: tamen non defuerunt, qui illa ridere, oppugnare, & inſtar nugarum eleuare ſunt conati. Quod ipſum vbi intellexi, neſcio quomodo in me recanduit iuuenilis caloris impetus. facere enim non potui, quin ex continenti plurimis, quæ ab anno 86. vsque ad Menſem Septembrem anni currentis 91. acciderunt, in vnum volumen collectis exemplis, contrarium probarem, & quam veros euentus vaticinia tua ſortita fue-*

rint, beneuolo lectori, ſalua & illæſa cuiuſque dignitate & exiſtimatione oſtenderem. quid multis? ſuffragantur templa, vrbes, opida, in quibus ſingulis mutationum hiſce annis factarum relicta exſtant veſtigia, teſtantur Regum omnium regna, inprimis Poloniarum, quod inteſtinis procellis & bellis miſere excarnificatum, quatuor vno & eodem tempore habuit reges. Mirare? Rem inauditam narro, attamen veram. Sigiſmundum Suecum, Maximilianum Auſtriacum, Henricum Valeſium, Gallum, profugum, regio Poloniæ titulo ad vltimum vſque agona vtentem, & Stephanum Bathoreum, tum temporis inhumatum. Sequitur Suecia quæ ſimiliter dicto tempore tumultuum incendiis flagrat, arceſque aliquot, bello pridem captas, amittit; Moſchus, mente licet paululum remotus, amiſſa recuperat. Daniam Rege Friderico II. demortuo, relictoque vndecenni filio, interreges quatuor gubernant. Scotiæ Regina vltimo afficitur ſupplicio. Anglia, fugata claſſe Hiſpanica, & deletis aliquot coniurationis facibus, mirabilem victoriam obtinet. Galliarum rex Pariſiis excluſus à monacho confoditur. Nauarræus & Galliæ principes bellis ominoſis intricantur. Hiſpanus claſſem præpotentem perdit, & variis à Draco modis infeſtatur. Perſa moritur. Turca infeliciter pugnat. Vngari crebris eiuſdem incurſionibus moleſtantur. Maximilianus Auſtriacus à Polonis captus, cuſtodia traditur. Italia milites & pecuniam ſupplens inter cæſa & porrecta prædæ inhiat, & à Bannitis plurimum vexatur. Germania veteri lethargo ſopita, nunc hanc, nunc illam religionis faciem exoſculatur. Atque vt compendio dicam, ab ortu ſolis vſque ad occaſum nullus ferme remanſit locus, in quo non miratu dignum quid hiſce annis ſcatuerit. Effutiant quid velint Momi, veritas premi quidem, non opprimi poteſt. Sed his omiſſis ad te, vnde diuerti, Heros generoſe, redeo, atque hæc miſcellanea, hinc inde à me congeſta, tuæ generoſitati conſecro, dedico, dico: cum, vt quanti te faciam, tuaque mihi curæ ſint, ex his exiſtimes: tum, vt quantus ſis in Aſtrologia, quam itidem verus vates huius luſtri extiteris, etiam alii cognoſcant. Vale litterarum ac litteratorum patrone obſeruande, omneſque omnium criticorum latratus vnius aſſis mecum iudicato. Rhodopoli, anno ſupra milleſimum quingenteſimum nonageſimo primo, Ianuarii ſecundo, quo ante annos 211. diabolica illa tormenta à monacho in vrbe Moguntina, & ante annos 151. ibidem à Ioanne Guttenbergio Argentinate ars illa diuina typographica primum eſt adinuenta.

V. G. A.

Petrus Lindebergius.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

INDEX TOTIUS OPE-
ris ſecundum ſeriem literarum digeſtus.

Adamus Zuuigerus obit. 23.

Adam9 Reventlou in bello occũbit. 19.

Adamus à Diedrichſtein obit. 103.

Adolphus Holſatiæ dux naſcitur 9. 10.

Idem moritur. 10. 39.

Epitaphium ejuſdem. 154.

Adolphus Comes à Morſe in Saxonia exercitum conſcribit 39.

Adolphus Comes Nuenarius pulvere nitrato proſtratus perit. 135.

Aemilia Cliverſis virgo anus obit. 8.

Alexander dux Parmenſis Gravam & Venlo urbes Belgici occupat. 36.

Idem Noveſium oppugnat. 37.

Idem in Galliam cum exercitu ſuo contendit. 133.

Albertus Baro ab Heideck obit. 102.

Epitaphium ejusdem. 165.

Amurathes Turcarum Imperator, adverſus Italos, Vngaros &c. infeliciter pugnat. 57.

Andreas Geil moritur. 108.

Annonæ difficultas ſumma in Vngaria 27.

Annonæ difficultas in Alſatia & Lotharingia. 27.

Anna Danica Auguſti Electoris conjunx obit. 7.

Anna Sabina Electoris Saxoniæ Chriſtiani filia obit. 8.

Anna Sophia Ioannis Alberti vidua obit. 105.

Anna Palatina Caroli Badenſis vidua obit. 8.

Anna Maria Brandenburgici Chriſtophori VVirtenbergẽſis vidua obit. 93. 94.

Auguſtus Elector naſcitur. 10.

Idem ducit uxorem Hagnen Hedwigin Anhaltinam. 7.

Idem moritur. 7.

Auguſtæ Vindelicorũ miniſtri Eccleſiarum ejiciuntur. 34. & 35.

Auguſtæ Tiberij ijdem expelluntur. 34.

B.

Bannitos Sixtus V. P. P. Italia expellit. 28.

Banniti Pontificis morte cognita per Italiam graſſantur. 124.

Bartolus Richius obit. 101.

Benedictus Alefeldius dynaſta Geltingæ obit. 17.

Bonnam Carolus Dux Simæus expulſis Scenckianis iterum occupat. 65.

Bredam urbem Vraniæ princeps bello ſtratagemate recuperat. 136.

Burchardus Comes Barbienſis obit. 9.

C.

Cardinalis Eſtenſis obit. 13.

(1) Cardi-

Cardinalis Ferdinandus, magnus Hetruriæ Dux gubernationem adit. 16.
Cardinalis Ludoicus Guiſius Bleſis occiditur. 49. 60.
Cardinalis Farneſius obit. 94.
Cardinalis Borbonius obit 97.
Caſparus Gans Baro Poteliſtanus obit. 18.
Epitaphium ejuſdem. 164. & 165.
Carolus Archidux Auſtriæ obit. 97.
Epitaphium ejuſdem. 158.
Carolus Dancæus obit. 102.
Carolus Mainius ab ordinibus Franciæ Catholicis Præfectus rei militaris eligitur. 128.
Idem cum Navarræo ad Meulanum & Druidum urbes acie confligit. 132.
Idem Ambianum, Aurelianum &c. in ſuas partes trahit. 128.
Catharina Medicea Galliarum Regina obit. 49. 60.
Epitaphium ejusdem. 154.
Chryſolita ſeu Griſelis Ioannis Zamoiſcij conjunx obit. 96.
Christophorus Genſcovius obit. 52.
Chriſtophorus Butzovius Reipub. Roſtochienſis conſul obit. 105.
Chriſtophorus Stymmelius obit. 53.
Chriſtophorus Plantinus obit. 109.
Epitaphium ejusdem 174.
Conſtantinopoli magnum exoritur incendium & tumultus, 120. & 121.
Cajus Ranzovius Detlevi filius obit. 104.
Ejusdem Epitaphium. 170.

D.

David Voitus obit. 108.
Daniel Ranzovius R. M. Daniæ Conſiliarius obit. 102.
Daniel Ranzovius Petri filius Patavij juvenis obit. 103.
Epitaphium ejuſdem 169.
Dionyſius Grempius obit. 108.
Dorothea Maria Friderici Gulielmi Saxoniæ Ducis filia obit. 9.
Dorothea Saxonica Henrici Iulij Brunſuicenſis conjux obit. 14.
Epitaphium ejuſdem. 159. & 160.
Domitium in Megapoli conflagrat. 143.

E.

Eberhardus ab Holle Epiſcopus Lubecenſis obit. 9. 39.
Eberhardus Mollerus conſul Hamburgenſis obit 51.
Eliſabetha Saxonica Caſimiri Palatini conjux obit 97.
Eliſabetha Cimbrica Vdalrici Megapolitani conjux obit 10. 38.
Epitaphium ejusdem. 159.
Eliſabetha Cimbrica Adolphi ducis filia obit 13.
Eliſabetha Saxonica Chriſtiani Electoris filia obit 93.
Eliſabetha Brunſuicenſis, Ioannis Holſatiæ Ducis conjux obit 8.
Emanuel Lalanus Parmenſis in re militari Vicarius obit 105.

Erphor-

Erphordia urbs conflagrat 144.
Eugenius à Collen in Rheno ſubmergitur 19.

F.

Fabianus à Dona in oppidulo Galliæ Aulneau profligatur 30.
Florianus Grisbeck obit 101.
Epitaphium ejuſdem 168. & 169.
Franciſcus Medices Coſmi filius, Dux Magnus Hetruriæ obit 16.
Franciſcus de Billerbeg obit 17.
Franciſcus Domſtorff obit 18.
Franciſcus Hotomannus obit 108.
Epitaphium ejuſdem 175. & 176.
Franciſcus Dracus Hiſpaniolam inſulam capit 32.
Idem ex portu Cales Hiſpanicas naves abducit 34.
Idem claſſem Hiſpanicam fugat 68.
Idem in Coronæ Hiſpaniæ portu naves aliquot bellico inſtrumento adornatas capit 139.
Idem Vlyßiponæ ſuburbium occupat 139.
Fridericq Daniæ Rex obit. 47.70. 71.
Epitaphium ejuſdem 152.
Fridericus Dux Saxoniæ Lauuenburgicus obit 13.
Fridericus Dux Holſatiæ obit 15.
Epitaphium ejuſdem 156.
Fridericus Ranzovius, Henrici Vicarij filius obit 19. & 20.
Epitaphium ejusdem 166.
Fridericus Schulenburgius obit 101.
Fridericus Preiner Baro obit 52.
Epitaphium ejuſdem 165.
Fridericus Clodius ſuſpenditur 37.

G.

Galliarum regnum, regnorum omnium eſt potentißimum 126.
Gebhardus Cardorff ex laqueari decidens collum frangit 19.
Georgius dux Lignicenſis obit 9.
Georgius Comes a Sein obit 48.
Georgius Belovius obit 18.
Gothardus Curlandiæ Dux obit. 15.
Epitaphium ejuſdem 155.
Gothardus VVelling I. V. D.& Syndicus Rigenſis decollatur 25. & 26.
Gulielmus Dux Mantuæ obit 15.16.
Gulielmus Dux Curlandiæ Roſtochij ſtudiis operam navat 15.

H.

Hagnes Hedwigis nubit Auguſto Electori 7.
Eadem ſecundo nubit Ioanni Holſatiæ duci 8. 70.
Hattenus I. V. D. comburitur. 134.
Haring oppidum conflagrat 144.
Hamburgi D. Nicolai turris conflagrat. 143.
Hedwiga VVirtenbergica, Ludoici Lantgravij conjux obit 93.
Henricus Galliæ Rex Pariſiis excluditur 128.

Idem urbem obſidet 128 & 129.
Idem à Monacho confoditur 95. 129.
Epitaphium ejuſdem 152. & 153.
Henricus Navarræus ducem Ioieuſe bello vincit 29.
Henricus Navarræus à Rege Franciæ Henrico III. Valeſio dux belli creatur. 128.
Henricus Navarræus Rex Franciæ eligitur 129. & 130.
Henricus Navarræus urbem Pariſiorum obſidet. 132.
Idē cum Mainio acie confligit. 131. 132
Henricus dux Guiſiæ Lutetiam Pariſiorum occupat. 59.
Idem occiditur & Bleſiis comburitur 49. 60.
Epitaphium ejusdem 157.
Henricus dux Lignicenſis obit 48.
Henricus Condæus toxico potionatur 47.
Epitaphium ejuſdem 156.
Henricus Iulius Dux Brunſuicenſis in Dania nuptias celebrat 141.
Idem in ſuam ditionem diſcedit, & principes excipit 141. & 142.
Henricus Huſanus obit 23
Henricus Ranzovius Vicarius Regius naſcitur 10.
Henricus Rahz: de anno 88. futura prædicit. 42. 44.
Henricus Ranz: in honorem Friderici Daniæ Regis Pyramidem & Obeliſcum erigit 71. 72. 73. 74.
Henricus Mollerus obit 106.
Helffricus Hardenius obit 53.
Helvetiæ civitates Catholicæ cum Hiſpano fœdus percutiunt 61.
Helvetiæ civitates proteſtantes inter ſe fœdus renovant 61.
Hieronymus Mencelius obit 107.
Holſati in Comitiis homagium præſtare recuſant 82.
Iidem poſt varios habitos conventus homagium præſtant 142.

I.

Iacobus VI. Scotiæ Rex naſcitur 33.
Idem adductum ſponſam in Noruegiam appulit 141.
Idem in Daniam venit 141.
Idem in Scotiam diſcedit 141.
Iacobus Marchio Badenſis obit 99.
Iacobus Scheccius obit 23.
Epitaphium ejuſdem 171.
Iacobus Sigurius obit 103.
Iacobus Andreæ obit 107.
Iacobus Cuiacius obit 108.
Epitaphium eiusdem 175.
Iacobus Scutellarius obit 109.
Ioachimꝰ Erneſtus Anhaltinus obit 11.
Epitaphium ejuſdem 155.
Ioachimus ab Alvenſleben obit 51.
Ioachimus Lubius obit 52.
Ioachimus Minſingerus obit 53.
Epitaphium ejuſdem 168.
Ioannes Adolphus Epiſcopus Bremenſis & dux Holſatiæ naſcitur 143.
Ioannes Gulielmus Friderici Gulielmi ducis Saxoniæ filius obit. 13.

Ioannes

Ioannes Georgius Anhaltinus Haderſlebiæ cum Dorothea Mansfeldica nuptias celebrat 70.

Ioannes Erneſtus, Bogiſlai ducis Pomerani filius obit 96.

Ioannes Albertus Comes Mansfeldicus obit 9.

Epitaphium ejuſdem 162.

Ioannes Hoierus Comes Mansfeldicus obit 9.

Ioannes Gunterus Comes à Suuartzburg obit 11.

Epitaphium ejuſdem 162.

Ioannes Franciſcus Bonheimius Epiſcopus Vercellenſis obit 18.

Ioannes de Trautſon baro obit 104.

Epitaphium ejuſdem 166.

Ioannes Niebur conſul Hamburgenſis obit 104 & 105.

Ioannes Kittelius obit 107.

Ioannes Sturmius obit 108.

Epitaphium ejuſdem 174.

Ioannes Bodinus obit 108.

Ioannes Loerberius Monaſterij Riddageshuſiani Abbas obit 20.

Ioannes Wedmannus obit 21.

Ioannes Wigandus obit 21.

Ioannes Viſcherus obit 23.

Ioannes Taſtius Reipub: Rigenſis Senator capite plectitur 25 & 26.

Ioannes Regiomontanus obit. 41.

Idem de anno 88. futura prædicit 41.

Ioannes Foſſanus obit 53.

Ioannes ab Halle obit 53.

Epitaphium ejuſdem 172.

Ioannes Baptiſta Taxius ad Bonnam globo traijcitur 64.

Iodocus Willichius obit 109.

Ioſias à Qualen obit 17.

Iſraël Ritterus obit 53.

Iulius Dux Brunſuigius Academiam Helmſtadienſem primus fundat 93.

Idem moritur 93.

Epitaphium ejusdem 157 & 158.

Iulius Epiſcopus Herbipolenſis Lutheranos eijcit 35.

Iulius Iulij Comitis Salmæi filius obit 9.

K

Kunegundis Palatina obit 8.

Koſlavium oppidum maritimum Coſacci ſubita impreſſione opprimunt. 112.

L.

Lampertus Diſtelmeierus Marchiæ Cancellarius obit 53. & 54.

Epitaphium ejuſdem 168.

Leonhartus Badehornus obit 22.

Epitaphium ejuſdem 171.

Ludoicus Comes ab Eberſtein, Rector Academiæ Francofordianæ in Viadro ſuffocatur 94.

Epitaphium ejuſdem 163.

Ludolphus Schrader obit. 107.

M.

Magdalena Georgij Lantgravij uxor obit 14.

Magnus dux Saxoniæ Hamburgi in cuſtodiam traditur 50. 83.

Mahomet Hodabendi Perſarum Rex obit. 22.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Epitaphium ejuſdem 151.
Margarita Auſtriaca Alexandri Farneſij Parmæ ducis mater obit 8.
Maria Caroli ducis Finlandiæ uxor obit 94.
Epitaphium ejuſdem 160. & 161.
Margarita Ezardi Friſiæ Comitis filia obit 48.
Epitaphium ejuſdem 160.
Maria Scotiæ Regina decollatur 13. 14. 33. 49.
Epitaphium ejuſdem 153.
Maria Catharina Frid: Ducis Lignicenſis filia obit 16.
Martinus Schenckius Werlam urbem occupat 36.
Martinus Schenckius Neomagi ſubmergitur 135.
Idem undis extractus in quatuor partes diſsecatur 135.
Martinus Chemnitius obit 20.
Martinus Cromerus Epiſcopus Warmienſis obit 106.
Matthæus Weſenbecius obit 21.
Epitaphium ejuſdem 171.
Maximilianus Auſtriacus naſcitur 24. 111.
Idem in Regem Poloniæ eligitur 24.
Idem capitur 50. 56
Idem relaxatur 110.
Michael Teuberus I.Ctus obit 22.
Michael Beutherus I.Ctus & hiſtoricus obit 22.
Michael Brucken obit 51.
Montispelicardi Ducatus à Guiſianis miſere devaſtatur 61.

N.

Narvam Moſcus armata manu occupat. 118.
Nicolaus Vogelerus conſul Hamburgenſis obit 19.
Nicolaus Ciſnerus obit 21.
Nicodemus Friſchlinus obit 119.

O.

Octavius Farneſius Parmæ Dux obit 11.
October M. familiæ Daniæ Regum plerunq; fatalis 100.

P.

Pariſienſes Regem legitimum Henricum III. urbe excludunt 60. 61. 127.
Pariſienſes ab Henrico Galliarum Rege obſidione cinguntur 129.
Pariſienſes ab Henrico Navarræo arctiſsimè obſidentur 132.
Pariſienſes dira fame affliguntur 132.
Pariſienſium ſuburbia Henricus Navarræus invadit 131.
Paris Han ſe medium trajicit 19.
Paulus Matthiæ Roſchildiæ Epiſcopus obit 107.
Perſarum Rex urbe Taurino potitur 57.

Petrus

Petrus Monavius obit 54.
Epitaphium ejuſdem 173.
Petrus Beuterichius I. V. D. & militum ductor obit 21.
Petrus Memmius obit 109.
Philippus Hiſpaniæ Rex novem poßidet regna 58.
Philippus Hiſpaniæ Rex ingentem ad debellandum Angliæ Reginam claſſem ablegat 65.
Ejuſdem claßis Franciſci Draci opera fugatur 66. 67. 68.
Philip Hiſp. Rex 4 habuit uxores, ducturus ducitur quintam 125.
Philippus Hiſpaniæ Rex Ducem Parmenſem in Galliam cum exercitu mittit. 126.
Philippus Dux Holſatiæ obit 100
Epitaphium ejuſdem 158. & 159.
Philippus Marchio Badenſis mortuus in lecto deprehenſus eſt. 47.
Philippus Comes ab Hanow obit 97
Epitaphium ejuſdem 164.
Philippus Sydnæus ad Zutphaniam globo trajicitur. 17.
Piſcis litteratus in Noruegia captus 5.
Piſcis litteris inſignitus Gryphiswaldiæ captus 45.
Piſcis litteratus captus in ducatu Megapolenſi 91.
Pragæ pater propriam filiam pugione tranſadigit 119.
Proſburgum conflagrat 144.

R.

Richardus Binghamus in Hibernia perduelles profligat 32.
Rigæ Ieſuitæ introducuntur 117.
Robertus Dudlæus Anglus, Gubernator Selandiæ & Hollandiæ conſtituitur 36.
Idem in Angliam diſcedit 37.
Idem in Anglia obit 37. 48.
Robertus Gulielmus Bullionæus & Fabianus à Dona exercitum in Galliam traducere tentant. 29.
Iidem profliguntur 30.
Robertus Bullionæus obit 46. & 47.

S.

Sabina Brunſuicenſis Iulij Ducis Brunſuigij filia obit 99.
Sebaſtianus à Plawen Imp. Majeſt. Conſiliarius decollatur, & poſt id comburitur 120.
Sixtus V. Pontifex Obeliſcum erigit. 27.
Sixtus V. Iubilæum promulgat 57.
Idem Angliæ Reginam anathematis fulmine percutit. 57. & 58.
Idem Angliæ regnum Philippo Hiſpaniarum Regi donat 58.
Idem moritur 99.
Epitaphium ejuſdem 150.
Sigismundus Suecus in Poloniæ Regem eligitur 24. 25.
Sigismundus Viehuſer obit 18.
Sidonia Maria Friderici Lignicenſis conjux obit. 16.

Sophia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Sophia Brandenburgica Henrici Ducis Lignicenſis conjux obit. 14.
Sophia VVirtenbergica Friderici Gulielmi Saxonis conjux obit. 97. & 98.
Epitaphium ejuſdem 161.
Staniſlaus Comes à Gorca cum Maximiliano Auſtriaco, in Polonia capitur 50.
Stephanus Rex Poloniæ obit 12.
Stephanus Rex Poloniæ ſepulturæ traditur 56.
Epitaphium ejuſdem 151.

T

Theodoricus Snepffius obit 20.
Theodoricus Zuuingerus obit 54.
Epitaphium ejuſdem 173.
Tilemannus Stella obit 108.
Tilemannus Heshuſius obit 53.
Timotheus Kirchnerus obit 21.
Tubingæ 49. Magiſterÿ laurea uno tempore inſigniti ſunt 35.
Turcæ in Podoliam irruunt. 112

V

Vdalricus Dux Megapolenſis Geidsgardæ ventis reſtantibus aliquot ſeptimanas hæret. 38.
Vdalricus in Daniam proficiſcitur ad Scotiæ Regem Iacobum 141.
Venetiis magna aquarũ inundatio 122.
Volcmarus Wolffgangus Comes ab Honſtein obit 12.
Vrbanus VII. Pontifex obit 100.
Epitaphium ejuſdem. 150.
Vrſula Henrici Ducis Megap: filia, Ribnitzenſis Abbatiſſa obit 9.
VVachtendunkanum urbs à Comite Mansfeldico expugnatur. 64.

APPENDIX

CONTINENS NARRATIONEM RERVM MEMORABILIVM PRÆCIPVE GALLICARVM, QVÆ hoc toto anno M D XCI. in Europa geſtæ ſunt, quarum elenchum hîc infra poſuimus.

SEQVENTIS NARRATIONIS CAPITA HÆC SVNT:

QVæ in Sabaudia ad opidorum quorundam expugnationem geſta ſint.

Comitia ordinum Imperii Frãcofurtum ad Mœnum indicta.

D. Vrbanus Pierius Caluiniſmi inſimulatur.

Conuentus Theologorum VVitebergæ habitus.

Proteſtantium quorumdam cõuentus Aldenburgi.

Pontifex ſpuriis clericatu interdicit; tum ne quis contractus Pontificis vita aut morte conſtituatur, vetat.

Pontificis contra proſcriptos in Italia, & regem Galliæ apparatus bellicus.

Batavi Thurnhoutũ occupant.

Vaticinium Petri Clementis Lutetiæ repertum.

Carnutum regi Galliarum deditur.

Prædones in Belgio itinera infeſtant.

Aumalii in Picardia clades.

Prodigium conſpectum.

Parmenſium equitum clades.

Senatus Auguſtani cum ciuibus reformatam religionem profitentibus transactio.

VVeſterloe a Geuſiis occupatur.

Pontificii Cracouienſes ædeis ſacras reformatorum demoliuntur, & ſepulcra violant.

Mauricius Vranius caſtris ad Zutphanium mirabili ſtrategemate potitur.

Idem Mauricius Zutphanium in deditionem accipit. Comes Oberſtenius ſclopo ictus, vitam finit.

Dauentria in Ordinum poteſtatem venit.

Louiers Galliæ opidum à Nauarræo capitur.

Nauta ſeptuagenarius ob effuſa aliquot verba Gandaui ſuſpenditur.

Angli nomine Galliarum regis Guigaur & Gellon occupant.

Dux Parmenſis machinas bellicas Brugis in Geldriam abducit.

Legati Pontificij edictum Coloniæ promulgatum.

Vertugo quæ Groningæ geſſerit.

Ducis Parmenſis in Betouiam expeditio.

Nauarræus exercitum in Picardiam mittit.

Proditores Londini capite plectuntur.

Tempelius Andernacum tentat.

Rex Galliæ Nouiodunum capit.

Chryſopœius Monaci Boiorum capite plectitur.

Lotharingus exercitum conſcribit.

Germanicorum quorundam Principum in Galliam expeditio.

Errata craſſiora ſic corrige.

Pag.2.a.v.22.leg. vnum.*p.ead.b. præpoſitionem* in *ex 3.in 2.verſ.transfer.ibid.v.26.*Donata *leg.* dynaſta. *ibid.v.vlt.*Sancæus *transfer. in 1.verſ.pag.ſeq.p.3.a.v.10.leg. in Armenconium.ibid.v.16.leg.*quingentos.*ibid.v.27.leg.*ac.*ead.p.b.v 23.leg.*opere.*p.4.b.v.10.leg.*vnâ.*p.5 a.v.3.leg.* Eodem anno, *& ſeq.v.pro* Mart.*leg.*Septembr.*ibid v.25.lege* electoralis. *& ibid.*dynaſtes.*p.ead.b.v.13.leg.*Collegii.*ibid.v.31.adde* A' wilh.*p.6.b.v.8.lege* ſtatuerent.*ibid.v.23.leg.*tum ne quis con.*p.7.a.v.4.leg.*inunctione.*p.ead.b.v.1.leg.* Sfond.*ibid. v.6 leg.*poſſint; ſed mutato.*ibid.v.25.leg.*à.*p.8.b.v.4.leg.* coronatorum. *p.9.a.v.14.leg.*Charentonium.*ibid.v.23.leg.*manipulos.*p.10.v.8.dele,*ij.*ibid.v.20.leg.*amplectuntur.*ibid.v.28.leg.*ceteris.*p.ead.b v.5.poſt* Qui *adde* ſi.*ibid.v.32.adde poſt* modo, culpetur: *p.12. v.11.leg.*à promiſſa famul.*p.ead.b.v.4.transpone* quæ lignea.*ibid.v.22.leg.*percepto.*p.13.a.v.12.l.*capiendum. *ibid.v.23.pro. pone,. p.15.a.v.3.leg.*illac.*p.ead.b.v.24.leg.*magiſtratui.*p.16.b.v.1.leg.*ſub noctis.*ibid.v.7.dele,* &.*p.18.a.v.17.leg.* Pictones.*ibid.v.25.leg.*audire. *p.19. a.v.11.* deſignato.*ibid.v.14.tolle comma poſt* Luteræam.*p.ead.b.v.9 leg.*ſortem.*ibid.v.penul.pro* Et,*pone* Hæc. *Diſtinctiones tuo indicio permittimus.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

LIBER PRIMVS.

SUpremus mundi Imperator, Deus Opt. Max. in genus mortalium ſeverius animadverſurus, portentoſis miraculis ac prodigijs, graviſsimas iræ ſuæ comminationes, hominibus dulci peccato ebrijs, plerunq; obnunciat, ijſdemq; cunctorum bellorum, malorum, calamitatum turbam præſagit, ut ex ſacrarum literarum arcanis, & Ethnicorum ſcriptis manifeſtò liquet. Priuſquam enim populum ſuum ab angarijs & intolerando ſervitutis jugo liberaret, & regem Aegyptiorum Iſraëlitas inſequentem cum univerſis copijs interciperet, innumeris illum & prodigioſis ſignis commonefecit. Nonne eo ipſo, quo virgo Chriſtum peperit die, oleum Romæ in tranſtyberinâ regione erupit, & diem totum continuo manavit fluxu? Nonne, quo idem affixus eſt cruci, ſol à ſextâ horâ diei ad nonam obtenebratus eſt? Quid? quod eo, quo Hieroſolymas T. Veſpaſianus cepit & ſolo adæquavit anno, in cælo apparuit gladij figura urbi imminens, currus multiformes cæli regionibus hinc inde vagantes, & armatæ acies in nubibus concertantes: paulò ante mortem Iulij Cæſaris equorum greges comperti ſunt pabulo abſtinere & lacrimis ſe ſatiare: pridie verò quàm inter-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ficeretur, avem regaliolum cum laureo ramulo
Pompeianæ curiæ ſe inferentem varij generis volu-
cres diſcerpſerunt: Ante quàm L. Craſſus à Parthis
occideretur, in Lucanis ferro pluit: Sol deficere
viſus eſt eo anno, quo Xerxes, quo Nerva, quo
Auguſtus, quo Conradus, quo Maximilianus I.
Imperatores mortui ſunt: Luna paſſa eſt eclipſin,
quum Ottomannus, à quo Turcarum Cæſares de-
ſcendunt, vitâ abiret. Idem factum ante mortem
Herodis, Caroli V. Chriſtiani III. Cimbrorum re-
gis, circa cuius mortem etiam Cometa viſus eſt, &
plurimorum aliorum. In exercitu Xerxis adverſus
Græciam contracto, equæ partu lepus editus eſt.
Genuæ fons ſanguinis aliquando prodigiosè fluxit,
& paulò poſt urbs à Sarracenis capitur. Sed, ne de
peregrinis longas homilias faciam, & calamo eva-
ger, anni 86, qui cum ſequente illius mirabilis πρόδρο-
μος eſt, exempla referam, & brevibus eorundem e-
ventus ſubijciam. Priùs autem, te, quicunq; es, le-
ctor candide, appello, te ſubmiſsè & officiosè oro,
te obteſtor, vt ea, quæ dicentur à me, boni conſu-
las, & ſi quædam inſcius omiſero, prætermiſero, ſi
quædam ad vivum non reſecuero, moroſiùs ex-
cuſſero, illa ut benignè ſuppleas, quum mihi pro-
poſitum non ſit de omnibꝰ dicere, quæ poſſem; nec
meæ ſit conſcientiæ, nec facultatis: ſed quàm verè à
Regiomontano, Stoeflero, Ranzovio & alijs, o-
mnia iampridem fuerint prædivinata, ſtrictim dun-
taxat demonſtrare.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

IN BELGIO ad quartum Idus Febr: ſtilo veteri, quem non unâ de cauſsâ in hoc opuſculo ſequimur, inter innumera, quæ ſæpiùs in aëre circa noctis meridiem apparuerũt chaſmata, viſæ ſunt alicubi haſtæ erectæ, & nubium cõflictus horrendi; alicubi radij fulgentes, inſtar aciei militum confligentium dimicantes; & denſiſsimi bombardarum, quaſi globulos crebrò eiaculantium, fumi. ANNO 1586.

Ibidem æſtate iam adultâ, pagani cuiuſdam ſuccuba partum ſtigmaticum, vibicibus & cicatricibus conſpicuis punctum, enixa eſt.

In Angliæ Comitatu Lycolni, circa ver primum, quum arbores iam gemmas protrudentes reviviſcerent, inſolentis formæ aves aliquot captæ ſunt, roſtro acuminato oblongo, plumis in capite, in collo cincinnatis & criſpatis, more Belgicorum delicatioris fortunæ iuvenum, qui capillis ferro candente cirratis, & collaribus humero tenus defluentibus, thraſonicè ſe conſpiciendos, in urbib⁹ regionibusq; exhibent.

Apud Polonos, ipſis D. Martini ferijs præcidaneis, virgarum manipulus, & ſcopæ aliquot minitabundæ aliquoties in cælo conſpectæ ſunt.

In Saxoniâ, autumno præcipiti, horribiles procellæ diverſis in locis, & calamitoſi ventorum turbines non raro exorti ſunt, fortiſsimas denſarum ſilvarum arbores funditùs evellentes, miſerasq; ad Oceanum caſas, diſpendio maritimorum pergravi evertentes.

In Belgico & vicinis Albidos provincijs, per idem tempus aquarum inundatio & exuberantia exſtitit horrenda, quæ non modò divulſis aggerum molibus plura ædificia, & inſanas ad tuenda littora pilas impactas diſsipavit, ſed & aliquot hominum cum pecoribus, celeri ſuâ alluvione, miſerabiliter avehendo exſtinxit.

Præter hæc habuimus hoc anno Planetarum aliquot ſynodos & coniunctiones, ſedecim in Ariete, unam Solis & Lunæ in Tauro, quæ certiſsimè, ut inquit Ranzovius noſter in ſuo de imperiorum periodis libello, fatales diſſenſiones, calamitates, bella, motus &c. portendunt.

ANNO 1587. In Belgij pago Neelender, inter Lovanium & Themas, copiosè ſanguine pluit, ut incolarum eius aliquot timore pœnarum perculſi aliò migrârint. Idem Daventriæ factum eſt, ubi cives ollis ſanguinem cæleſtem excipientes ſervârunt.

In Holſatiâ prope Geltingam Angliæ minoris pagum, glacie paulatim ſubſidente, & aquâ decreſcente, ad quintum Nonas Martij, piſces capti ſunt immenſæ quantitatis & longitudinis duo, quorum mas vix quatuor & viginti equis in aulam Oceano adiacentem Nicolai Alefeldij, qui Henrici Ranzovij Vicarij gener eſt, potuit deduci, eiusq; caput bipenni amputatum à ſtrenuis tribus ruſticis levari ac portari: Femella maſculo inſanâ iſtâ quantitate multum ceſsit, licet propter embryon & fetum, quem penes ſe trium fere cubitorum longum retinebat,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

nebat, tumidior. Carne autem utriuſq;, abiectis capitibus, ſpinis & inteſtinis, tonnæ repletæ ſunt viginti, & lardo novem.

Huſij, quod eiuſdem Holſatiæ mercimonijs & oportunitate loci eſt oppidum pulcerrimum, Cal: Sept: bis duodecim horarum ſpacio, diverſis in locis, ſanguine pluit.

Apud Suecos, Non: Octob: in Hoerninghamo Bielkiorum Baronum provinciâ, viginti millibus paſſuum Stockholmiâ, quæ regia ſedes eſt, diſtante, in templi turriculâ campana ſponte ſonuit, & ea rurſum deſinente, imbrem quendam ſanguinis copiosè pluit.

In Ruſsiâ, eodem menſe cælum nubibus denſis mœſtum ſulphur lacrimavit.

In Noruegiâ, menſe Novembri halex literata ab vtroq; latere notis ignotis inſignita, capta & regi Friderico transmiſſa eſt; qui piſce viſo, de notis admodum ſollicitus, quid dictiones ſibi vellent, aut cuius gentis eſſent, ſuos [illegible]terrogare & percontari juſsit: Divinatum facile eſt, etiam tacentibus Tireſijs & Calchantibus acutiſsimis, prodigioſam hãc halecis formam magnum brevi regno Danico malum portenturam, id quàm verum, eventus poſtmodò docuit.

Prooëmiati prodigia, ſtatim ad eorundem effectus, qui in unúm atque alterum annos produci ſæpius ſolent, deſcendemus, & præmiſſo illuſtrium præſtantiúmque virorum obitu, varia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

variorum bellorum exodia, & multarum rerum vices ſeriatim ſubiungemus. Etſi autem, ut prudenter admodum Cratippus, fatales omnium imperiorum eſſe periodos, nec ulli homini datum eorum terminum divinitùs prædeſtinatum ulterius promovere, neminem fugit: Et, nec naſci nos caſu, nec caſu exſtingui, verùm DEI providentiâ omnes eventus regi, certaq́; vitæ ac mortis tempora eſſe conſtituta, & quotidiè homines mori ſcimus: tamen vero verius eſt, tantam illuſtrium virorum, dictâ temporis intercapedine, funerum turbam inſolenter admodum inauditam, & rarò unius, nedum tot principum (quorum, quinq; hiſce annis, ultra 10. mortuos obſervavimus) fata, ſine inſigni Reipub: mutatione & intertrimento dilabi. Huic non ſolùm quæ in medium adducentur exempla ſuffragantur, ſed & ſacra Prophetarum eloquia, ac omnium temporum hiſtoriæ ſubſcribunt. Educto ex Sodomis Lotho, urbs tota igne cælitùs demiſſo ſubverſa eſt. Defuncto Ioſepho, Ægyptiorum ſubſequuntur angariæ. Mortuo Ioſiâ rege probo, cunctis malorum generibus Iuda & Ieruſalem affliguntur. Sublato è vivis Auguſtino, Africæ totiusq́; Italiæ Eccleſiarum erumpit vaſtatio. Carolo V. & IOANNE FRIDERICO demortuis, nova religionis ſchiſmata ſubinde expullulāt, ſubrepunt. Hæc & ſexcenta alia aliter cadere non potuêre, quum eversâ columnâ domum collabi; remoto gubernatore navem perire; & oleo conſumpto lumen

mori

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

mori pedetentim neceſſum ſit. Quid nobis Germanis futurum eſt, qui viduati, orbati, ſpoliati, patriæ jamjam labantis primarijs columnis, gubernatoribus, luminibus, etiam ex omnibus ſcholaſticæ Univerſitatis ordinibus, quos quatuor facultates appellant, ex Theologis doctiſsimos, ex Jureconſultis eminentiſsimos, ex Medicis præſtantiſsimos, ex Philoſophis ſummos, hiſce quinq; annis amiſimus, perdidimus, quorum aliquot, omnes enim quî poſſem, recenſebo.

EXORDIEMUR ab Illuſtriſs: Saxoniæ Electore AUGUSTO, Auguſtorum omnium Auguſtiſsimo, qui, quum coniugem Friderici II. Cimbrorum regis ſororem ANNAM, λυεντερίᾳ καὶ ἀτροφίᾳ aliquot dies debilitatam, Calendis Octobrib⁹ ſuperioris anni pręmiſiſſet, ipſeq; rurſum IOACHIMI ERNESTI Anhaltini tredecim annorum filiam, HAGNEN HEDUUIGIN, Daſſaviæ, finitis ferijs noſtri mediatoris genethliacis, celebrato nuptiali ſacro, iam ſexagenarius ſibi connubio iunxiſſet, ſubito animi deliquio correptus, primus ex principibus viris hoc anno octuageſimo ſexto, Februarij undecimo, Dreſdæ ex hac lacrimarum valle & VII. viratu Imperiali, ad cæleſtem patriam & Synedrium ſanctiſs: Trinitatis triſtiſsimo totius Germaniæ & bonorum omnium luctu avocatus terram relinquit. ANNO 1586.

II. Hunc die poſtero ſubſequitur omnibus ornamentis & dotibus, quæ in feminam cadere poſ-

ſunt,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ſunt, eximiè prædita, ELISABETHA Brunſuicenſis, Erneſti Ducis filia, quatuordecim liberorum viventium mater, Ioannis iunioris Holſatiæ Ducis coniux, qui mirabili DEI fato, eodem menſe, eadem ſeptimanâ, eodem ferme die, quibus Auguſtus laudabilis memoriæ Elector moritur, etiam coniuge ſuâ privatur, & mirabili DEI fato, revoluto biennio, eodem menſe, eadem ſeptimanâ & ferme die, relictam eiuſdem viduam viduus in matrimonium ducit.

III. Sub idem tempus vitam amittit MARGARITA Auſtriaca, Caroli V. filia, & hodierni Belgici gubernatoris Alexandri Farneſij, Parmæ & Placentiæ Reguli mater.

IIII. Paulò poſt ÆMILIA Gulielmi Juliacenſis & Clivenſis Ducis ſoror, anus virgo vitam ſuam in his terris claudit.

V. Nec multis interpoſitis diebus KVNEGVNDIS Joannis Naſſovij, Principis Auraniæ fratris coniux, Ludoici & Caſimiri Palatinorum ſoror, fato defungitur.

VI. Martij 24. ANNA SABINA Electoris Saxoniæ Chriſtiani, qui patrem, matrem & filiam ſemeſtri ſpacio amiſit protogenam, in ipſis vitæ ſuæ primordijs occumbit.

VII. Martij decimo, ANNA Palatina, Caroli Badenſis vidua, Erneſti Friderici, Iacobi & Georgij fratrum mater, ætatis 46. coniugij 19. ex humanæ vitæ portu ſolvit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

IIX. Sexto Idus Aprilis JULIUS, Julii comitis Salmæi ὁμώνυμος filius, è rebus humanis ad divinam patriam extollitur.

IX. In ducatu Megapolitano, URSULA, cœnobii Ribnitzēſis, cui ſexaginta annis præfuit, Abbatiſſa, Henrici ducis filia, ætatis ſuæ ſeptuageſimo ſexto, pridie Georgii, diē ſuum extremū placidè abſolvit.

X. Maii ſeptimo, ex his terris abripitur GEORGIUS ejus nominis ſecund⁹, dux Lignicēſis & Brigenſis, ex antiquâ Poloniæ regum Piaſtæâ gente, nunquam interruptâ ſtemmatis ſerie, prognatus, agens climactera nobilem ſexageſimum tertium.

XI. Sexto Nonarum Junii, BURCHARDUS Comes Barbienſis obdormit.

XII. Quinto Julii, EBERHARDUS ab Holle epiſcopus 35. Lubecenſis & Verdenſis, Abbas Lunæburgenſis, princeps optimus, & veræ religionis, literarūq; nutritius, Lunæburgi ex mortalib⁹ abit.

XIII. Nec longè poſt Friderici Gulielmi Saxoniæ ducis filia primogenita DOROTHEA MARIA Septemb: 9. maturè admodum excedit.

XIV. Julii octavo, qui D. Chiliano ſacer eſt, Iſlebiæ vitam finit JOANNES ALBERT⁹ Mansfeldinus, cum exceſſiſſet climactericū fatalē creditum præſtantibus, agens quartum & ſexageſimum, ac anno ſuperiore JOANNES HOJERUS cū conjuge MARTHA præceſsiſſet.

XV. Porrò Romanogermanici Imperii ſummus belli dux ADOLPHUS, Holſatiæ princeps,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Jan: 26. Anno 1526, (quo itidem Auguſtus Elector Julii ultimo, & Henric⁹ Ranzovi⁹ regis Daniæ Vicarius 11 Martii) natus, Daniæ regis Friderici I. filius, Chriſtiani I. ex vetuſtiſſimâ Comitum Aldenburgenſium ſtirpe ad regni faſtigium primùm aſcẽdentis nepos, Heros fortis & magnanimus, cum in CAROLI V. aulâ caſtriſq; bellicam virtutem peradoleſcens imbibens, Metenſi, Gothanæ & plurimis aliis expeditionibus interfuiſſet, Dithmarſiam antea invictam cum patruo Friderico II. debellâſſet, ac à ſereniſſimâ Angliæ reginâ ob varias animi & corporis dotes in Garterii ordinem, præcipuis regibus & principibus conſpicuum, dato in teſſeram ſymbolo, HONI SOIT QVI MAL Y PENSE, id eſt: maledictus ſit qui malè cogitat, cooptat⁹ fuiſſet, ex hac mortali vitâ ad Dei & ſanctorum omnium cœtum, morbo ἀνηκέστῳ, quem ſacrum ignem vocant, conſumptus, ſexagenario major, Calend. IIXbris transfertur.

XVI. Die ab Adolpho piè defuncto decimoquarto, etiam ejuſdem ſoror ELISABETHA Cimbrica Udalrici Megapolitani, cum quo quadraginta tres annos in cõjugali toro vixit, conjux, Giedsgardæ in Falſtriæ inſulæ portu, ubi traject⁹ in Germaniam eſt breviſſimus, in complexu mariti, filiæ, & generi regis Friderici, cujus illa erat amita & ſocrus, Idibus Octobris, ætatis ſuæ anno 62. completo, die & horâ iiſdem, quibus in lucem venerat recurrentibus, ſpiritum exhalat, cum paucis ante

dieb⁹

diebus mortem præſagiens, remiſſo rebus humanis nuncio, ſe myſtico viatico inſtruxiſſet, quæq; ad migrationem ex hoc calamitoſo mundi piſtrino in beatiorem vitam pertinerent meditari cœpiſſet.

XVII. Illo ipſo menſe, in Italiâ OCTAVIUS FARNESIUS, Parmæ & Placentiæ dux, Alexãdri Farneſii, Hiſpani regis in Belgio gubernatoris pater, & Caroli V. gener, ex hac vitâ proficiſcitur.

XIIX. Hunc excipit quinto Calend. Novembris illuſtris & generoſiſſimus Heros, de quatuor ſacri Romani Imperii Comitum ordine JOANNES GUNTERUS, Comes à Svvartzburg, & dominꝰ in Arnſtedt, ætatis ſuæ anno 54, id eſt, ẽneatico ſexto, qui multis aliis hujus inclytæ familiæ heroibus confatalis deprehenſus eſt.

XIX. Decembris ſexto, illuſtris princeps Anhaltinus JOACHIMUS ERNESTUS, (qui ex iſtâ familiâ ex maſculis noviſſimus, ſtirpem Anhaltinam jam inde ab infinitorum fere annorꝶ perpetuitate commendatam, ac pænè interituram ſalvavit, & relictis ex duabus conjugibus, Agnetâ Barbienſe, & Eleonorâ VVirtenbergicâ, decem liberis, ulterius propagavit) in cælum beatorum ſpirituum, annis quinquaginta, menſe uno, diebus quindecim expletis adſcitus eſt eo die, eâ horâ, eo penitus momento, quibus abhinc quinq; & viginti annos patruus ejus, princeps Joachimus, conſopitus fuerat, ad VIII inquam Id. Xbris. Quo die & ipſe Rodolphꝰ II. ex hac ſtirpe Anhaltinâ XI Saxoniæ E-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

lector, templi cathedralis Vitebergæ prima fundamenta jaciens, ante annos ducentos & ſedecim ad æternam requiem commigrârat.

XX. Idibus Decembris, rex Poloniæ STEPHANUS, Stephani Battorei Tranſilvaniæ Palatini filius, cum ingreſſus ferè eſſet enneaticum ſextum 54, & ſummâ cum laude feliciter decem ſolummodò annos, menſes ſeptem, dies duodecim regnâſſet, & primus in bellis Ungariæ civilibus candentes globos, novum incendiorum genus, aliis omnibus incendiis præſentius inveniſſet, inſtituiſſetq; ; inſignem rerum ab ſe geſtarum memoriam relinquens morte ſubitâ mundo obrenunciat.

XXI. Decembris quartodecimo, generoſiſſimus & nobiliſſimus VOLCMARUS WOLFFGANGUS Comes ab Honſtein, Erneſti filius unicus in ipſo ætatis flore ex his terris ſuſtollitur.

XXII. In vivis eodem mēſe eſſe deſiit MAHOMET HODABENDI, Perſarum rex animoſiſſimus, ſapientisſimus, qui toto regni ſui decennio, cum Chriſtiani orbis carnificibus Turcis bellum geſſit, eoq; obtentis aliquot non mediocribus victoriis nobis pacem optatam conſervavit. Quamvis illa pax, non pax, ſed pactio majoris bellicæ, & brevi exoriturae tempeſtatis eſſe videatur, dum noſtris induciis & pecuniis, quas inſatiabilibus illis beluis quotannis dono mittimus, inteſtina bella, miſerias, & certiſſimam ſervitutem mercamur. His accedit, quod hac pacis opinione decepti plus

regi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

regionum amittamus, plures homines in ſervitutem abripi videamus, quàm gliſcente bello nunquam meminimus. Sed hæc potius deplorari, quàm corrigi poſſunt.

XXIII. In fine hujus anni undecimo nimirum Decembris, FRIDERICUS Dux Saxoniæ Lawenburgicus, & Decanus Argentinenſis, qui acerrimus Gebhardi Truchſeſii hoſtis fuit, & arma adverſus eundem tum temporis Colonienſem Electorem primùm movit, in primo juventæ decurſu, cum vixiſſet annos 32 menſes tres, dies ſeptem, in communem locum abit.

XXIV. Menſis primi, ſequentis anni die undecimo, ELISABETHA Adolphi Holſatiæ principis filia, virgo adoleſcentula, anno ferè hebdomatico ſecundo, id eſt, decimoquarto ætatis moritur. Anno 1587.

XXV. Romæ CARDINALIS ESTENSIS, Ferrariæ ducis frater, ad idem fermè tempus, relicto poſt ſe 100000 coronatorum æſtimato patrimonio, ab hac corporis ſocietate non ſine propinati veneni ſuſpicione divellitur.

XXVI & XXVII. Similiter FRIDERICUS junior ejuſdem menſis die decimonono, & JOANNES GULIELMUS II. viceſimotertio, Friderici Guilielmi Saxoniæ & Vinariæ ducis filioli fratres, quinq; dierum interſtitio, uterq; ex his terris, præmiſsâ ante paucos menſes ſorore, abripiuntur.

XXIIX. In Angliâ MARIA Scotiæ regina, non-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

nullorum probrorum ſuperioribus comitiis accuſata, in Northamptoniæ provinciæ arce Fotheringhamo, quæ aliquandiu Lancaſtrianæ familiæ principum fuit, octavo Februarii, invicto & præſenti animo capitis ſupplicium ſubit. Quod genus mortis licet regibus, principibusq; infrequens admodum & inuſitatum ſit: tamen hoc ipſo ex eorundem ordine plures affectos legimus. Inter quos fuit Conradin' Conradi IV. Imp. fili', Nicola' princeps ab Oppeln, Maria Brabantica Ludoici Bavari conjux, Albertus Comes Bambergenſis, Philipp' Comes ab Horn, Lamoralus Comes ab Ægmond, & Sebaſtianus Comes à Monteculo, quorum hic à quatuor equis diſtractus, reliqui omnes carnificis manu decollati ſunt.

XXIX. Idibus Februarii DOROTHEA Saxonica, Henrici Julii Ducis Brunſuigii etiamnum uxor adoleſcentula, Auguſti Electoris filia, difficilimis primi partus laboribus ac doloribus victa, puerperio vitam claudit.

XXX. In Haſſia MAGDALENA, Georgii Lantgravii uxor 12. Cal. Martii ſpiritum deponit.

XXXI. Ineunte Martio SOPHIA Brandenburgica Henrici principis Lignicenſis conjux, femina prudentiſſima, prudentiſſimis principibus, patre Georgio Brandenburgenſi, & matre Saxonica Æmilia; avis item Alberto Marchione, quem Germaniæ Achillem, imperiiq; Romani manum dextram Pontifex vocabat, & Henrico Saxone

magna-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

magnanimo prognata, ætatis ſuæ 52, in cæleſtis vitæ conſuetudinem migrat.

XXXII. Apud Livonos GOTHARDUS, poſtremus equeſtris ordinis Teutonici in Livoniâ magiſter, primus autem Curlandiæ & Semigalliæ, à Sigiſmundo rege Polono dux inauguratus, princeps optimus, & omnibus laudati herois virtutib' perilluſtris, placido & beato fine, relictis duabus ex illuſtriſſimâ conjuge Annâ Udalrici principis Megapolitani ſorore filiabus & totidem filiis, quorum natu major FRIDERICUS paternam gubernationem adiit, alter GULIELMUS Roſtochii diligentem bonarum artium ſtudiis operam navat, Maii decimo ſeptimo rebus humanis eximitur.

XXXIII. In Holſatiâ communis patriæ luctus, priore vulnere vix obducto, denuò erumpit, dum patre, amitâ & ſorore unius anni circuitu præmiſſis, etiam FRIDERICUS avi ſui Friderici I. Daniæ regis, & patrui ſui Friderici Epiſcopi Hildeſienſis & Bremenſis nomen referens, magnæ eruditionis, probitatis & virtutis princeps, in ipſo gubernationis ſuæ tyrocinio, & ætatis viceſimo, relicto fratri ſuo prætextato Duci Philippo imperii gubernaculo, proh dolor ante tempus Gottorpii extremum vitæ diem Junii decimo quinto conficit.

XXXIV. In Italiâ, terrarum omnium terrâ pulcerrimâ, GULIELMUS Gonzaga, Dux Mantuæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tuæ & Montisferrati prudentiſſim' Auguſti quarto vitam cum morte commutat.

XXXV. Die Septemb. ſeptimo, Friderico duci Lignicenſi nata eſt filia primogenita MARIA CATHARINA, quæ ipſo die Chriſtianiſmo inſignita & tinctione ſacrâ Eccleſiæ inſerta, triduo poſt eadem horâ in limine & ingreſſu vitæ rurſum decedit.

XXXVI. Ejuſdem viceſimo tertio, in ducatu Lignicenſi SIDONIA MARIA, Friderici ducis conjux, Wenceſlai ducis Teſchini filia, Franciſci Saxoniæ neptis, partus infirmitate confecta, piâ & pertinaci in Chriſtum Dei unigenam fide, præproperè admodum mortem occumbit, cum ſolummodò in terris quindecim annos, quinq; menſes, dies decem, & in conjugali vinculo triginta ſex hebdomadas cum quatuor diebus vixiſſet.

XXXIIIX & XXXIIX. Nono Octob. FRANCISCUS MEDICES Coſmi fili', magnus Hetruriæ in ordine ſecundus, de Repub. literariâ cum totâ ſuâ familiâ optimè promeritus, & quinq; poſt ipſum horis ejuſdem conjux BLANCA, Herois præſtantiſſima, ἄπαις in ſuum locum morte ſublatus abit: cui ſucceſſit, depoſito religionis habitu, Rom. Eccleſiæ Cardinalis frater Ferdinand', magn' dux Hetruriæ tertius, ductâ in matrimonium Catharinâ, Caroli Lotharingii ducis filiâ.

Hi fuère principes, non bello aut peſtiferâ lue, ſed domi hiſce duobus annis exſtincti, quib' ſubjungo præci-

præcipuæ dignitatis & præeminentiæ aliquot viros, de Repub. domi & foris, togâ & ſago inſigniter demeritos. Quos inter fuit antiquâ nobilitate & præclarâ eruditione inclytus BENEDICTUS ALEFELDIUS, dynaſta Geltingæ, Nicolai & Henrici Alefeldiorum, R.M. Daniæ Conſiliariorũ parens, ex pervetuſtâ Alefeldicâ gente (quæ originem ſuam primitùs è veterum Baronum ejuſdem nominis familiâ in Diœceſi Hildesheimenſi ſedem habente ducit, & tempore inſtanti in Cimbriâ ultra 80 maſculis vivis floreſcens, arces ac prædia plus minus triginta quatuor poſsidet) oriundus, ætatis enneatico nono, id eſt, octuageſimo primo, Aprilis 13. vitam deſeruit. Sicut & Calendis Maii JOSIAS à QUALEN, arcis Gottorpii in Holſatiâ Præfectus, ac equitum in bello Suetico ſeptẽnali Ductor ſtrenuus: nec non corporis atq; animi dotibus inclytus, totius nobilitatis Britannicæ flos & jubar, patriæ columen, generis ſtatumen, PHILIPPUS SUDNÆUS, ex illuſtriſſimâ Warvicenſium ſtirpe natus, qui ad Sutphaniam menſe Julio, globo ſulphureo è tubo volante femur imum ictus, fortiter quidem ſed nimis infeliciter periit. Viennæ, FRANCISCUS à BILLERBEC Pomeranus, genere & ingenio nobilis, qui Thraciâ, Ægypto & Aſiâ perluſtratis, in Ungariâ, adverſus perpetuos Chriſtiani nominis hoſtes Turcas, pro ſalute communi & patriæ caritate aliquot annos militavit, 12. Februarii febri ardente in mortem ſolutus

ANNO 1586.

ANNO 1587.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

lutus eſt. Triduo poſt Februarii ſcilicet 15. JOANNES FRANCISCUS BONHEMIUS, Epiſcopus Vercellenſis, Apoſtolicæ ſedis Romanæ in Germaniâ Legat⁹,& Catholicæ religionis tenaciſsimus,Leodii in Abbatiâ S. Jacobi, ætatis ſuæ ãno 53. obdormivit. Pragæ 13. Aprilis, vir omni eruditionis genere præſtans, & multis naturæ donis excellens, Imp. Majeſt. Vicecancellarius, SIGISMUNDUS VIEHUSER, ætatis ſuæ 56. mortali luce orbatus eſt. Roſtochii, quò deploratus venerat, illuſtris & generoſus dominus CASPARUS Baro Poteliſtanus, ex illuſtri Ganſorum familiâ, quæ perpetuam & hæreditariam Mariſcallatus dignitatem in Electoratu Brandenburgenſi habet, procreatus, pridie Calendarum Quinctilis, cum complêſſet enneaticum ſextum, id eſt, annos 54.& paucos dies, ex ſordidâ mundi hujus colluvie diſceſsit. Guſtrovii GEORGIUS BELOVIUS, Conſiliarius Ducalis Megapolitanus primarius, in gravi valetudine oppreſſus, VIII. Id. Quinctilis ſupremum diem obiit. Sleſvigæ in Holſatiâ FRANCISCUS DOMSTORFF, VI. KL. IXbr. vir tàm nobilitate quàm doctrinâ omnigenâ præſtantiſſimus, diſertiſſimus,& R. M. Daniæ Secretarius intimus, ac Sleſvicenſis Præpoſitus ex his terris evocat⁹ eſt. Quibus addo, ob pertinacẽ, quo me proſequuti ſunt amorem, favorem, juvenes modeſtos, literatos, optimos, heroo apud Megalopyrgenſes ſanguine progenitos quatuor, qui Rhodopoli

dopoli valedictâ, ſeptem Lunarium annorum interſtitio, mirabili & miſerabili, diverſis in locis fato conceſſère. Prior ingentis patrimonii hæres & philomuſus PARIS HANN, ex Italiâ non ita pridem reverſus, ſemetipſum ſclopeto, quod infeliciter movet, Idibus Maiis in arce ſuâ medium trajicit. Alter EUGENIUS à COLLEN, patris ſeptuagenarii ſupremum columẽ, Baſileæ Rauracorum, Rheni vortice, in quo per æſtum recreabatur, abſorptus, pro Italiâ quam cogitabat, cælum 16. Auguſti adit. Tertius ADAMUS REVENTLOV, omni arte liberali politiſſimus, & magni animi adoleſcens, relictis Muſarum caſtris Martia ſequens, in iiſdem cum multis aliis menſe IXbri. periit. Quo & Hamburgi ad Albim NICOLAUS VOEGELERUS J. U. Licentiatus, vir inprimis eloquens & facundus, multisq; nominibus clarus, ejuſdem urbis Hamb. tandem Conſul magnificus, ætatis ſuæ climacterico difficili ſexageſimo tertio mortuus eſt. Hunc vivum & prĩcipes, nobilesq; & cives ut amabant in ſeptẽtrionalibus locis, ita illum ſibi ereptum dolebant. Ultimus GEBHARDUS CARDORFF, juvenis ecaſtor eruditus & integerrimus, quo nihil fuit modeſtius, probius, diligentius, III. KL. Xbris, noctu ex laqueari arcis ſuperiore decidens collum frãgit. Ejuſcemodi pænè fatum in Galliâ, antiquâ nobilitate & bellicâ virtute illuſtris FRIDERICUS RANZOVIUS, Henrici illius regii in Ducati-

bus Vicarii filius, Joannis equitis aurati nepos obit, dum fugatis hoſtibus, rariore comitatu caſtris longius abſcedens, & regis Galliæ partes, præterquam quòd quinq; expeditionibus feliciter prius interfuiſſet ſequens, naturæ debitum, at ſceleri latronum indebitum, à quibus ex inſidiis ſclopeto, ſuis à latere abſentibus, tranſverberatus perſolvit, & pro militiâ terreſtri cæleſtem nono Xbris, ætatis triceſimo ſubit, non ſine acerbiſſimo ſuorum & potiſſimum cariſſimi patris luctu, qui præpoſtero naturæ ordine, heroico ſuo climactere, unius anni ſpacio, non ſolùm hoc filio in Galliâ, Catharinâ filiâ in Daniâ, Catharinâ nepte in Germaniâ, nec non duobus fratris ſui Pauli filiis, Daniele itidem in Galliâ, & Joanne in Poloniâ: verùm etiam Rege Friderico Danico, & Friderico Duce Holſato, Dominis, præter exſpectationem viduatus eſt.

Ex Theologis eminentiſſimis ex hac vitâ pri-
ANNO mùm MARTINUS CHEMNITIUS SS.
1586. Theologiæ Doctor perquam celebris, eccleſiæ Brunovicenſis Metropolyta, *Aprilis* octavo, ſuæ ætatis ſexageſimo quarto: Et JOANNES LOERBERIUS monaſterii Riddageshuſiani Archimandrita digniſſimus, 23 Octobr: nec non THEODORICUS SNEFFIUS excellentis ingenii & eloquentiæ admirabilis vir, almæ Tubingenſis Academiæ profeſſor, nono die IXbris, morbi ſui critico, cum vixiſſet annos ſexaginta unum, diesq; ſeptem, diſceſsêre. Quos anno ſe-

quenti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

quenti JOANNES WEDMANNUS, olim Popponis Comitis Hennebergenſis, deinde Joannis Friderici Saxonis ad captivitatem usq;, & tandem Prutenicæ aulæ ſacerdos, poſtridie Februarii in Boruſſiâ: & TIMOTHEUS KIRCHNERUS, Academiæ Juliæ olim pullulantis Doctor; mox Ducum Saxoniæ paſtor aulicus 13. Februarii in Saxoniâ: nec non innumeris in lucem editis ſcriptis famoſus, Pomezanenſis Diœceſeos in Boruſſiâ Epiſcopus, JOANNES WIGANDUS XXI. IIXbris excepêre. ANNO 1557.

Ex ICtis clariſſimis amiſimus pridie Nonarum Martii, omni virtutum genere præſtantem, & juris civilis doctrinâ ſingulariter eruditum, NICOLAUM CISNERUM, Imp. Cameræ adſeſſorem primarium, quemadmodum tertio Nonarum Februarii, PETRUM BEUTERICHIUM, qui, præterquàm quòd LL. Doctor, præſtantiſſimus etiam militum fuit Ductor, & ab hinc ſeptennium, cum copiis ſuis ex Helvetiis & Gallis conſcriptis, in Alſatiâ, Ferdinando Auſtriæ Duce tranſitum prohibente, viam vi ſibi aperuit, ſuumq; agmen incolume Bonnam ad Joannem Caſimirum, cui erat à conſiliis, deduxit. Amiſimus item vel potius præmiſimus omnium Juriſconſultorum hâc noſtrâ tempeſtate vivẽtium Coryphæum MATTHÆUM WESENBECIUM, qui ſuis paratitlis artificioſâ methodo in formam, à multis antea, etiam ipſo Cicerone, deploratam, redegit, & ANNO 1586. ANNO 1587.

nunquam intermorituris lucubrationibus univerſum jus ita illuſtravit, ut non magis opus ſtupendum, quàm utile dici reverâ mereatur. Amiſimus item MICHAELEM TEUBERUM Juris utriusq; & ingenuarum artium longè callentiſſimum, Saxoniæ Electoris Cōſiliarium, fine quidem pio, religioſo & placido, ſed non ſine maximâ Academiæ Vitebergenſis, cujus Profeſſores hic & ille erant principes, jacturâ & naufragio, quæ hoc ICtorum pari tam brevi tempore viduatur.

Calendis Juliis LEONHARDUS BADEHORNUS, Philoſophiæ & J. U. Doctor, inclytæ facultatis juridicæ Lipſenſis ſenior, & judicii ſupremæ Curiæ Electoralis adſeſſor primarius, & Reipub. exconſul: nec non trium ordine Electorum, Mauricii, (à quo ad concilium Tridentinum, ubi Sleidano & Fabricio teſtibus, orationem præclaram & luculentam habuit, ablegatus) item Auguſti laudatiſs. memoriæ, & Chriſtiani hodie Saxoniæ Electoris Conſiliarius, in ipſa ſenectutis ſuæ maturitate, anno ſcilicet ætatis ſeptuageſimo ſeptimo, qui eſt undecimus climacter hebdomaticus, & multis præſtantiſſimis viris, Petro Bembo, Bartol: Saliceto, Joviano Pontano & aliis fatalis, placidè è terreno diverſorio ad certiſſimum domicilium ſibi in cælo conſtitutum migravit. Argentinæ octavo Novēbris MICHAEL BEUTHERUS, polyhiſtor & Neſtor alter, nec non ICtus & hiſtoricus eximius, ſimiliter ad meliora

regni

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

regni pervolavit. Et tandem ſexto Idus Xbris pænè ſupra hominem eloquens orator, nec non politicus, Juriſconſultus & poëta eximius, multorumq; principum Conſiliarius & Reip. Lunæburgenſis Syndicus, HENRICUS HUSANUS, ætatis 51. Lunæburgi ſupremum mortalitatis vitæ diem egit.

Ex Medicis & Philoſophis primas retinentibus per mortem in vitam trãſiit, Feb. 10. ADAMꝰ ZVIGERUS, vir non canis modò venerandus & annis, verùm etiam multiplici doctrinâ ſuſpiciendus, enneatico 10. id eſt, anno 90. & Apri. 12. JOANNES VISCHERUS archiater & philoſophꝰ Tubingenſis Academiæ celebratiſſimus, hebdomatico ſuo nono, ſeu ẽneatico magno, ex ſepties novẽ vel novies ſeptem numeris conſtante, & ſenibus omnibus periculoſo, anno nimirum ſexageſimo tertio: quemadmodum JACOBUS SCHEGKIUS Europæ Philoſophus ſummus, & Protomedicus, ejuſdemq; Univerſitatis Profeſſor præclarus, ætatis ſeptuageſimo ſexto, Maii 9. has terras reliquerunt. *ANNO 1587.*

Enumeratis Heroum plurimorum funeribus, quæ ceu prodigia, ſcaturientium malorum ſunt prognoſtica, frequentes rerum vices, bella, cædes, tumultus, hac dieteride facta, rudi à nobis penicillo delineata ſubjiciemus, & candido lectori, ipſam veritatem ex his commentariolis ſuccinctè breviterque concinnatis quaſi hauſturo, ſimplicis ac ſobrii pocillatoris fidem probabimus.

In

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ANNO 1586. & 1587. In Poloniâ, Stephano Bathoreo, rege ſapientiſſimo, literatiſſimo, KL. Xbris, non ſine ſeceſſione, de qua hîc non eſt dicendi locus, demortuo, electionis comitia ad viceſimum Junii diem anni ſequentis, Warſaviæ celebranda à regni primoribus indicta ſunt, ubi in ordinario conventu & campo propatulo cis Viſtulam, dimidio ab urbe miliari deſtinato, variisq; hinc inde rebus prius ventilatis, remotiorum principum Legati auditi, & ab Archiepiſcopo quatuor Candidati, PIASTUS, MOSCHUS, AUSTRIACUS & SVECUS propoſiti ſunt, quos ſuper, cum amicè inter ſe convenire non poſſent, ſenatus in duas factiones diſſciſſus eſt. Cancellarius magnus & Archimareſcalcus cum ſuis complicibus, SIGISMUNDUM Suecum Anno 66. die Junii 20. natum, ex Jagellonicâ & regiâ ſtirpe, quæ ducentos Poloniam ãnos rexit, & ſeptem inauguratos reges, ſicut & Piaſtæa totidem produxit, nono Auguſti regem Poloniæ renunciant. E contrario Comes Gorcanus, & Sboroviani, præteritis reliquis præhenſatoribus, oppreſſam ſuorum ſuffragiorum in priori concilio libertatem excuſantes, eunt in alia omnia, & MAXIMILIANUM Auſtriacum, A. 58. Octob. 12. natum, regem in ſuo ab aliis ſeparato conventu Auguſti 12. ſalutant. Qui præſens præſentibus ſtatim copiis competitori bellum facit, adituq; eũ prohibiturus Cracoviam arctâ obſidione premit, quam paulò poſt ab exercitu Cancellarii urbem

ſartam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ſartam tectam conſervante depulſus ſolvit, ad Sileſiæ fines, donec novis comparatis legionibus vim illatam perſequatur, exercitum reducens.

Interea Suecus ingenti tormentorum tonitru conſalutatus urbem ingreditur, & rebus omnibus compoſitis ſolenni more decimo ſeptimo Xbris coronâ regni ab Archiepiſcopo Gneſnenſi inſignitus, throno & ſceptro regali potitur. Eo usq; autem priusquam perventum eſt, multa ſuper equeſtris ordinis libertate & jurium regalium nervis admodum inciſis tractatum, multùm de veteribus nobilium privilegiis diſputatum, quæ tandem partibus utrinq; inter ſe conniventibus jurejurando obſignata ſunt.

RIGÆ in Livoniâ ſuperiori anno itidem enatæ fuerunt Harpyiæ, quæ mundo cælum miſcentes turbârunt omnia, & certam urbi ϖανολεθρίαν & ſervitutem attuliſſent, niſi maturè obviam à civibus illis fuiſſet itum. GOTHARDUS WELLING I. V. D. & Reipub. Syndicus, cum JOANNE TASTIO, qui multis annis Reip. Secretarius & prætor in legationibus oratoris munere functus erat, ac poſt id in Senatorum ordinem adſcitus, à civibus cuſtodiæ mancipatur, quod contra fines mandati, Senatu reliquo & totâ communitate inſciis, regi Polono, (in cujus tutelam & patrocinium ſalvis privilegiis ſe urbs contulerat, & fidelitatem ſubjectionis ſolenni juramento anno 81. Januarii 14. comprobârat) denuò privati

ANNO 1586.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

privati commodi & favoris aulæ gratiâ, mutationem religionis, Calendarii, bona Eccleſiaſtica, munitiones urbis, mercaturam Lithuanæ nobilitatis cum exteris, duas partes vectigalium, jurisdictionem adverſus nobiles in urbe delinquentes perfidè ceſſiſſent, & proditoriè multa contra Rempub. egiſſent.

Quæ omnia cum ipſi rigidis quæſtionibus ſubjecti, & mox ſponte fuiſſent confeſſi, à totâ civium communione accuſati, & tandem capitis damnati ſunt. Nuncio hoc in aulam delato, Rex, qui illos innocentes & enormiter læſos in comitiis Grodnæ habitis 19. Martii pronunciârat, magnas indignationis flammas concipiens, collegii majoris tribunum, civiumq; advocatum ad tribunal ſuum peremptoriè evocat, & eos præſentiam ſui facere recuſantes, ut contumaces, perjuros, & Tragœdiæ Rigenſis anteſignanos proſcribit, & contractis militum copiis in vicinos urbi agros exercitũ adducit, adq; Dunæ oſtium munitionem ſeu propugnaculum arcendæ claſſis, ſi qua ex alto ventura eſſet ſubſidiaria, ædificans, nullam ſpem gratiæ, ni ſine ullâ conditione ſe dedant, ſupereſſe declarat. At ecce in ipſa prope rerum omnium deſperatione & epitaſi, Rex regum ſummus, præſenti ſuo numine interveniens, cives inter ſacra & ſaxum, inter incudem & malleum, quod dicitur, conſtitutos, ſubitanea regis morte ex ipſa necis fauce eripit, ereptos ita exaltat, ut primarii ex hoſtibus non-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

nõnulli ad fidem regi demortuo debitã eos adhortarẽtur; & deterſis ob repudiatas ante cõditiones offenſionib⁹ ad prorogãdum amicitiam invitarent.

UNGARIA tanta annonæ ſævitiâ periclitata ANNO
fuit, ut quidam alimentorum inopiâ adacti, im- 1586
maniſſimo Chriſtianorum hoſti proprios liberos &
vendidiſſe, & in perpetuum ſervitutis jugum man-
cipâſſe: quidam parvulos ſuos, quos ulterius to- 1587.
lerare non ſuſtinebant, crudeli miſericordiâ moti
in Danubium projeciſſe & ſuffocâſſe dicantur.

Similis caritas in Lotharingiâ, Galliâ, Belgico, & Coloniæ ſæviit, ubi frumenti Molderum, cujus uſitatum pretium eſſe ſolebant quinq; vel ſex floreni Colonienſes, his annis 24. veniit.

In ITALIA his annis magna fuit annonæ pe- ANNO
nuria. Nam & Peruſia, quæ totius Hetruriæ 1586
proma conda dicitur, extremâ frumenti inopiâ &
laborare cœpit. Vnde grave diſſidium & peri- 1587.
culoſiſſimus tumultus inter cives, qui avehendis
frumentis annonam attenuârant, incruduit, quo
Cardinalis Spinola Genevenſis legatus, ibidem tũ
hærens, fermè fuiſſet interceptus, niſi fugâ mor-
tis diſcrimen declinâſſet. ANNO

ROMÆ circa id tempus Sixtus V. Pontifex inſa- 1586.
næ magnitudinis 107. ſcilicet pedes longum, duodecim in calce, & in vertice ſex pedes latum, Obeliſcum ex uno lapide ſolidum ex Neronis circo in aream Divi Petri ſummâ omnium admiratione adductum erigit, totamq; urbem novis ædificiis &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

plateis ornat, ſicarios patriæ hoſtes infeſtos Italiâ expellit, difficultatem annonæ levat, honeſtas aliquot puellas dote caſſas & illocabiles, [redacted] honeſtè elocat, mirabilem juſticiæ rigorem in ſontes, cujuscunq; conditionis aut ſtatus fuerint, exercet, & paſſim per urbem lictores, forfices gerentes, qui paratâ exſecutione, cujuscunq; ſexus obviis, longiora illa ſubucularum plicata collaria deponere nolentibus præſcindant, inſolentesq; veſtes detrahant, conſtituit, & talem in ſuo hoc Pontificatu ſe gerit, ut ſtatuam meruerit æneam, quam Romani in Capitolio hac inſcriptione ipſi erexerunt:

Ob ſicarios communis patriæ hoſtes, totâ Italiâ pulſos, difficultatem annonæ levatam, aquæ ductus renovatos, totamq; urbem pulcerrimis ædificiis ornatam, S. P. Q. R. Sixto V. *Pont. max. poſuit.*

ANNO In GALLIA, cum jam præ foribus eſſet an-
1586. nus octuageſimus octavus, etiam Erynnis infer-
& nalibus clauſtris ſoluta, ferales tumultus & tragi-
1587. cas turbas exſuſcitavit. CAROLUS enim BORBONIUS, HENRICUS GVISIUS, & alii pontificiæ religionis principes, cum regem Henricum III. ex Aloiſa ſeu Ludoicâ Vaudemontii Comitis filiâ hæredem nullum ſuſcipere, & jus ſucceſſionis ad Henricum Navarræum deſcendere

animad-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

animadverterent, coactis undiq; copiis & occupatis aliquot urbibus, ſe unam catholicam religionem, & Regem catholicum non hæreticum tenore legis Salicæ, quâ cavetur, nullum in Franciâ regem, quantumvis ſanguine proximior, niſi catholicum eligi debere, conſervaturos & agnituros publico programmate oſtendunt. Navarræus ſibi vim & injuriam factum iri intelligens, viciſſim neceſſariam ſui defenſionem ſuſcipit, & licet à P. P. anno 86. tanquam hæreticus ſit excommunicatus, & inhabilis ad ſucceſſionem declaratus, permiſſu Angliæ Reginæ & Germaniæ principum, in ditione eorum aliquot equitum turmas colligit. Quæ in Alſatiam menſe Julio ad diribitionem & reliquum exercitum Helveticum pertendunt, pluresq; ibidem hebdomadas commorantes direptionibus, incendiis & rapinis graſſantur.

Tandem ROBERTO GULIELMO BULLIONÆO & FABIANO a DONA ducib' iter ingrediuntur, viamq; ſibi per Lotharingiam vi & virtute ſuâ aperiunt. Quibus ad Moſellam obviat hoſtis Guiſius, remoram iiſdem, ne cum Navarræo conjungantur, injecturus. Nuncio ad regem delato, actutum ipſe deſiderio excipiendi copias flagrans perdius pernoxq; viam facit, & in itinere cum duce Joieuſe, veſtigiis ſuis à tergo ſemper inſiſtente, & quovis pretio ad prælium cogente decimo Octobris ad pugnam venit, quæ ei tam feliciter ceſſit, ut pænè fidē exſuperet,

cum in iſto conflictu ad 12000 hominum & Galliæ magnum Ammiralium Joieuſe, cum principibus nonnullis periiſſe conſtet. Dum in hoc totus eſt, exercitum Germanum, relicto calle juſſo contrarium ingreſſos, & ſeipſos locis periculoſiſſimis inter medios hoſtes implicâſſe, non ſignificato profectionis conſilio accepit: quo factum, ut maxima pars equitum illorum in pagis vicinis reſidentes nocte diem Galli ſecutâ fuſi & oppreſſi ſint, multis præſtantibus, iiſdemq; nobilibus viris, qui ſanguine genus obſignârunt, miſerabiliter captis, diſſipatis, trucidatis. Nec minori clade affectus eſt Fabianus à Dona, aliquot turmas equis & pedibus ſtipendia facientes ſecum habens, in oppido Ænau, quod pervigilio neglectum, ipſo die Martini inalbeſcente, ex improviſo per Guiſianos, hoſtem Martinalia celebraturum, & profundis poculis ſe largius invitaturum ſubolentes, adortum, expugnatum & direptum eſt, Germanis altùm dormientibus partim captis, partim trucidatis. Baro à Dona belli dux in tanta fortunæ, cujus ipſe, ut inquiunt, faber fuit, iniquitate, ſuperato ſaltu muro, qui alias ſanctus eſt, mortem præſentem cum uno atq; altero à manu ſervo ægrè evaſit. Helvetii fas fidemq; violantes, inconſulto domino cui ſacramentum dixerant, ignominioſâ defectione ad Gallos tranſeunt.

Equites Germani, quos belli calamitas reliquos fecerat, inermes, ægri, nudi & pedites pleriq;, cum

cum quinq; tantùm ex turmarum equeſtrium viginti uno Præfectis, in Germaniam redeunt.

Dominus Caſtillonius prædicando æternùm facinore, & contumace in dominum fide, per medios hoſtes cum ſuis perrumpens, ſuo ſe regi ſtitit.

Et ſic perquàm magnus hic exercitus, qui equitum quinq; millibus, peditum verò 20000. conſtitit, obbruteſcente ſuâ ſecuritate, & atrocibus in Alſatos amicos rapinis labem ſibimetipſi perpetuam inurens, totiq; Germaniæ maculam adſpergens ingravem, ſuperiores omnes victorias infeliciter hoc exitu fœdè corrupit.

In ANGLIA, quam transmarinam Saxoniam *ANNO 1586.* Bonifacius nominat, occultas conſpirationum aliquot telas, regni proceres cum Scotâ, tentatis etiam ex gynæceo ad id duabus virginibus, de Reginâ è medio tollendâ orditi ſunt. Quòd cum ſummi regum ac regnorum conſervatoris, & ſcelera ulciſcentis ſingulari beneficio mirabiliter eſſet retectum, Regina ſtatim, nobiles quatuordecim ejus conjurationis architectos, in vincula conjici & veritate in quæſtionibus extortâ, judicio reos ſceleris peractos, Septemb. 21. minutiſſimis ictibus excarnificari, ac debitâ proditoribus pœnâ affici jubet. His domi vix peractis, en in propinquâ Hiberniâ novum lolii genus expullulat. COMES enim ARRANIÆ & FARNHUSTIUS BARO, Scoti, à regni Senatu proſcripti, communicatis cum Guiſiis cõſiliis, eadem

&

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

& quidem majora tentant, dum Hiberniam transmittentes ſummo conatu 3000. ſilveſtribus freti in Connaciæ provinciam perrumpere, omnemq; regionem devaſtare gliſcunt. Sed quod ferè ſemper fit, fraus nulli benè ſuccedit, tùm, cum maximè putant fallere, falluntur, & fraudis ſuæ pœnas pendunt: ſic quoq; hi omnes ſuo ſibi jumento malum accerſentes in proprium mucronem incurrunt, & à RICHARDO BINGHAMO viro bellicoſiſſimo nobili clade affecti funditus proſternuntur. Atq; ita Angliæ Regina non ſolùm domi piorum angelorum excubiis circumvallata doloſas inſidiarum plagas evaſit, ſed etiam in Hiberniâ eodem tempore hoſtibus fermè omnibus occiſione ſublatis, perinſigni victoriâ potita eſt. Per idem ſimiliter tempus ex Americâ, quæ & India Occidentalis ſeu novus orbis dicitur, (non quòd veteribus incognita, ſed quòd, dum diu latuiſſet, noſtro ſæculo rurſus detecta ſit) maritimarum expeditionum peritiſſimus Archithalaſſus FRANCISCUS DRACO, cum primo aditu promontorium viride, & totam S. Dominici inſulam Hiſpaniolam cæſis Hiſpanis cepiſſet, ejusdemq; oppida, caſtra & propugnacula diripuiſſet, naves plurimas pecuniâ ac mercimoniis pretioſis ſaburratas, abductis ſecum 254. machinis intercepiſſet, impotenti ſanè prædâ, millionibus aliquot æſtimata onuſtus, incolumis ad Reginam revertitur. Et paucis menſibus interjectis, alterius quoq;

quoq; claſſis Britannicæ Archigubernius, itidem captis ex S. Thomæ Luſitanorum inſulâ duabus navibus, quarum altera viginti quinq; millia coronatorum continens in Angliæ portu periit, cum dictæ inſulæ toparchâ captivo in Angliam ſalvus appulit. Vbi tandem poſt novendecim annorum cuſtodiam MARIA Scotiæ Regina (quæ Jacobo V. Stuardo Scotiæ Rege patre: matre verò Mariâ, Claudii Lotharingiæ & Guiſiæ Ducis filiâ, cujus familia Carolos illos magnos & Cæſares produxit quamplurimos, prognata fuit, & primùm nupta Franciſco II. Galliarum Regi, deinde Henrico Stuardo ſuo ſobrino, ex quo præſentem Scotiæ Regem Jacobum VI. anno 1565. Junii 19. natum reliquit) perduellionis accuſata à Regni ſenatu, adhibito Reginæ ſententiam ſubſcribentis calculo, condemnatur, & in arce Fotheringhamo, factâ fidei ſuæ catholicæ immotâ confeſſione, & ſphærulis aliquot precatoriis recitatis, octavo Februarii, ſecuri percuſsâ, capite plectitur. Cum paulò antè equeſtris Anglici ordinis vir primarius STANLÆUS ad Hiſpanos, quibus tamen jusjurandum non dederat, apoſtata defeciſſet, & DAVENTRIAM ad Iſulam cum Sutphaniæ propugnaculo, ſuæ à Lyceſtrio Hollādiæ Gubernatore fidei commēdatam, metu ſupplicii, quod ſibi quoq; proditionis morbo affecto paratū ſubolebat, Parmæ Duci perfidioſè tradidiſſet. Qui conſiliis cum Rege Philippo communicatis, & his

in poteſtatem urbibus redactis, illatæ præteritâ æſtate injuriæ vindictam coquere ſeriò incepit, quod cum Dracus animadvertiſſet, ſimulq; claſsē Liſibonæ in opido Cales ingentem ad oppugnandum Angliam apparari ex Epibatis inde venientibus didiciſſet, ad idem opidum curſum ſuum dirigit, & in ipſo ejus portu triginta ſex naves omni genere commeatus, & claſſico inſtrumento inſtructas reperit, quas de improviſo adortus partim diripit, partim incendit, potiores abduxit, & hac ratione cariſſimam ab hoſtium adventantium irruptione patriam, quam sãguine madefactum iri nemo non arbitrabatur, tutam hoc anno fecit.

AUGUSTÆ TIBERII ſeu Ratisbonæ, ubi aliquandiu à tumultibus ſolitudo fuit, ſimiliter ab Eccleſiarum miniſtris ſuper religione varie tumultuatum eſt. Digladiabantur enim iſtic nonnulli, verbis non verberibus, ſtilo non pilo, etiam publicâ pro concione de uſurâ atrociter, ſine fine, ſine modo, magnumq; ferè incēdium, quod ſine homicidio vix exſtinctum iri putabatur, intra urbis viſcera excitâſſent, niſi ventilatis à prudentiſſimo ſenatu utrinq; cauſis, quinq; hæreſeos opifices, doctrinam veram adulterantes, ſuos errores agnoſcere nolentes, maturè fuiſſent capite diminuti, & ab officio remoti.

ANNO 86 & 87. AUGUSTÆ VINDELICORUM novi tumultus & diſſidia inter urbis ſenatum & Eccleſiæ miniſtros hoc anno rurſum exuberârunt. Se-

natus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

natus omnes verbi divini præcones, quod jus eligendi & vocandi concionatores ſibi denegarent, & templorum antiſtitibus cum Miniſterio tantùm peculiare dicerent, Julii hujus 13. officio privatos, ante Solis obitum, urbis ſuæ pomœriis excedere mandat, collectisq; majoribus præter præſentes veteranos in urbe copiis, novos aliunde accitos in ejectorum loca ſubſtituit, fruſtra frementibus & indignantibus reformatæ religionis civibus, qui hos tanquam hæreſin olentes repudiabant, illorumq; miniſterio uti detrectabant.

IN HERBIPOLENSI DIOECESI, ANNO 1586. pleroſq; Auguſtanæ confeſſionis religionem exoſculantes ſolum vertere & auctionem ſuorum bonorum facere, relicto ſibi dodrante, Epiſcop' Julius coëgit, quod cum Lantgravius Haſſiæ Gulielmus didiciſſet, tantum apud dictum Antiſtitem interceſsione ſuâ perfecit, ut rurſum ſopito priore impetu incepto abiret.

TUBINGÆ æſtate fermè adultâ in Philoſophicis comitiis & publicâ Magiſterii renunciatione ANNO 1586. undequinquaginta Candidati, numero poſt conditam ibidem Academiam maximo, laureâ ſecunda inſigniti ſunt.

DUCATUS JULIACENSIS, nec non Monaſterienſis, Colonienſis, Argentinenſis, Epiſcopatuum urbes & opida, partim ab exercitu Germanico, partim ab Hiſpanico & Guiſiano, partim à ſtatibus, hoc anno tam graviter, tam miſera- ANNO 1586. & 1587.

 biliter

biliter, direptionibus & incendiis afflicta, vaſtata, proſtrata ſunt, ut cuivis etiam lapideo cordolium excitari inde poſſet, eorumq; municipes ſalſis lacrimis altum dolorem concoquentes, ita angariis militaribus ſunt excarnificati, ut ſarcinis compoſitis fugam capeſſere, quàm ſemiuſtos & nudos ſuarum domuum parietes inhabitare maluerit.

ANNO 1586. In BELGICO, quod plus minus triginta annos ſævisſimis bellorum tempeſtatibus continuè fuit perculſum, incendioq; flammæ civilis calamitoſè depaſtum, nondum tumultuari deſitum eſt.

Provinciæ quæ ad Parmenſem necdum defecerant, in Reginæ Angliæ tutelam ſe conferentes, ejusdem Conſiliarium ROBERTUM DUDLÆUM Comitem Lyceſtriæ, gubernatorem generalem, publico edicto, Febr. hujus ſexto conſtituunt, qui ex eo die præcipuis Hollandiæ, Selandiæ ac Brabantiæ propugnaculis nova præſidia ſecuritatis impoſuit, unde novo bello Hiſpaniæ Rex eſt implicitus. Decemdio pòſt MARTINUS SCHENGKIus ſtatuum præfectus WERLAM Epiſcopæ Colonienſis in Weſtphaliâ opidum, illuceſcente die vi occupat, & paucis interjectis diebus appropinquantium hoſtium metu amplâ prædâ & captivorum turbâ abductis, iterũ Parmenſi & ſuis complicibus Hiſpanis relinquit, qui ineunte Junio etiam GRAVAM & VENLO munitione & naturâ loci firmiſsima opida, profligatis acriter Gravam defendentibus Anglis, recepe-

ceperunt, & quadringentis militibus, quinq; centurionibus, octo ſigniferis & duodecim decurionibus amiſsis, ſibi rurſum ſubjugârunt. Hoc victoriæ curſu elati Noveſium pergunt, ac illud herbam porrigere nolens proximo menſe oppugnāt, oppugnatum cædibus & incendiis miſerabilem in modum depopulantur, urbemq; penitùs univerſam, Achario civitatis FRIDERICO CLODIO ex feneſtrâ ſuſpenſo, veteranisq; & civibus numero innumero crudeliter mactatis, prædæ & libidini militum ſubiiciunt. In HOLLANDIA inter ordines & ejusdem gubernatorem Lyceſtrium feralia diſsidia inflammata ſunt, quod apprimè illorum rebus fuit perniciosum. Lyceſtrius edito exſecrabili maledicentiæ veneno delibuto in Hollandiæ ordines, menſe Octobri, apologemate, alieniſsimum ſè ab illis prorſus declarat, eosq; tanquam modicæ fidei homines & vacillantes incuſat. Hollandi crimen purgantes, ſimili apologiâ mordaci reſpondent. Quibus factis commotus Lyceſtrius in Angliam rediit, ubi deinde mortuus eſt. ANNO 1587.

In DANIAM reverſo à conventu, quem 18. Julii Lunæburgi cum Saxonico & Brandenburgenſi Electoribus inſtituerat, rege Friderico, ſtatim illuſt. Megapoleos Princeps Udalricus cum conjuge Eliſabethâ, ex vicino Varnæ fluvii oſtio trajiciens, Regem generum, & filiam Reginam unigenam Croneburgi inviſit. A quibus cum ANNO 1586.

magnificè fuiſſent uterq; excepti, & duos integros menſes retenti, tandem ab iisdem Giedsgardam in Falſtriæ inſulæ portum rurſus deducuntur, ubi Auſtro continuè reflante aliquot hebdomadas ventos ſecundos & maris tranquillitatem aucupantes conſumere coacti ſunt. Etſi autem hic locus ſeptem tantùm miliaribus oſtio Varni diſtet, ita ut cælo tranquillo conſpici poſsit, ſubditiq; omnes pro domuitione felici vota ſuſcipientes Deum flatus proſperos orarent: tamen Æolus tot diebus, tot ſeptimanis (quod rarò antea accidiſſe quiſquam meminerat) illuſt. principibus operam ſuam commodare recuſavit. Et, ſi quando tritone ad aquilonem verſo ſpem bonam nautis faceret, aut malaciâ ſubitâ Oceanus langueſcebat, aut æſtuantibus undis alternabantur procellæ. Vnde ex facili colligere eſt, à Deo opt. max. cui venti & maria obediunt, hæc non ſine cauſâ ita adminiſtrari, qui interea noſtram principem eo loci commorantem febre corripit, & tandem per mortem in beatam vitam traducit. Cujus funus, peracerbo hoc caſu confectus, ſummo ſui cum diſcrimine maritus Udalricus Princeps optimus in Megapolin reduxit, & Guſtrovii in regium ſuum monumentum depoſuit. Vulnere hoc vix dum ſanato, vix dum ſolutis principi optimæ ſupremis, en novum, ne prior calamitas ſola eſſet, infligitur. Dum animi gratiâ Duce exſpatiato, miniſtrorum incuriâ, dextra pars Guſtrovienſis

aulæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

aulæ flammis miſerè, menſe Decembri, conſumitur, quam magnanimus & invictus Heros, conſcriptis hinc inde redemptoribus ſequenti anno ſplendidè reædificavit ac reparavit.

Inter ditionis Megapolitanæ Principes, cum nonnihil controverſiæ paucis ante annis exortum eſſet, hoc anno coram Aug. Cæſ. Majeſtatis Commiſſariis Lunæburgi res tractari cœpta eſt. At ecce ſub ipſam actionem inſtitutam Commiſſariorum anteſignanus Epiſcop⁹ Lubecenſis EBERHARDUS ab HOLLE, neſcio quo omine, fatis abripitur. Vnde actio omnis iterum ſuſpenſa optatum exitum non ſortita eſt. ANNO 1586.

In SAXONIA ADOLPHUS Comes à Mörſe, nomine Eliſabethæ Angliæ Reginæ ad bis mille equites & duas legiones peditum menſe Julio conſcribit, quas ad L[illegible]kâm monaſterium collectas paulatim Wildeshuſium deducit. Cum autem promiſſum ſtipendium non ex pacto ſolveretur, hoſtis verò nihilominus appropinquare diceretur, non diutius ſe vanâ ſpe lactari ferẽtes, Holſatiæ Ducis Adolphi die emortuali, Calendis nimirum Octobris univerſæ copiæ iterum dilapſæ ſunt, ad extremum Friderico Ranzovio Henrici Vicarii filio, cum ſuis 400, quos ducebat, equiti bus, diſcedente. ANNO 1586.

Ex his omnibus, candide lector, exiſtimare habes, quàm longè critici illi cuncta paralogiſantes, & ante tubam epinicia fulminantes, à vero

craſsâ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

craſsâ ſuâ impudentiâ, lapſus ſum, imprudentiâ dicere volebam, exorbitârint; quàm bellè econtrario Ranzovianis & aliorum Aſtrologorum vaticiniis eventus ſubſcripſerit. Ex his itidem videre habes, quanto ſeditionum & bellorum æſtu vicina regna concutiantur, quantæ fatales mutationes, calamitatesq; Eccleſias & imperia maneant. Macti his igitur agnoſcamus ultimi temporis fata, flectamus animos ad patientiam, & mitigationem pœnarum petamus, minimè ſpernentes Deorum monita, prænuncia ſigna, aſſiduisq; precibus Deum fatigemus, ut quidquid reliquum eſt ævi, ſine cæde, ſine bellis, quantum fieri poteſt, piè & placidè traducamus.

LIBER II.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

LIBER SECVNDVS.

PROSTAT nunc illud & illud tempus, iſte & iſte annus, annus, inquam, ſupra milleſimum quingenteſimum octuageſimus octavus, quem non ſolum noſmetipſi mirabilem, variabilem, formidabilem advertimus, ſenſimus, cognovimus: Sed etiam maiores noſtri, verè talem futurum, jampridem prædixerunt. Inter hos non parvi nominis exſtitit JOANNES REGIOMONTANUS, Mathematicus ſummus, qui princeps rationem erigendi figuras cæli, quibus nunc Aſtrologi potiſsimum utuntur, adinvenit, & à MATTHIA CORVINO Ungariæ Rege, crebro eruditorũ colloquiorum gratiâ menſæ ſocietati adhibitus, maximo honore affectus, & ob dedicatas ſibi triginta annorum Ephemerides octingentos aureos Ungaricos dono accepit. Hic aliquanto ante, quàm Romæ anno à partu matris ſemper virginis 1475, ætatis ſuæ 42. in vivis eſſe deſijt, prognoſticon ſeu vaticinium quoddam, cui euentus probè reſpondit, de anno præſenti in hanc ferè ſententiam edidit:

Hic menda est. Johan: enim Molitor, à patria, Franciæ oppido, Regimontan⁹ dictus, naſcitur Anno 1436. hora 4. min. 40 poſt meridiem.

Poſt mille expletos à partu virginis annos,
Et poſt quingentos rurſus ab axe datos.

F Octo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Octogeſimus octavus mirabilis annus
Ingruet, & ſecum triſtia fata trahet.
Si non hoc anno totus malè concidet orbis,
Si non in nihilum terra fretumq; ruet.
Cuncta tamen mundi ſurſum ibunt atq; deorſum
Imperia, & luctus vndiq; grandis erit.

Eadem JOANNES STOEFLERUS, perquàm inſignis & experiens Aſtrologus de anno hoc mirabili vaticinatus eſt. Et noſtro ſæculo Cimbricæ ille nobilitatis apex, Heros generoſ⁹ HENRICUS RANZOVIUS, Reg. Majeſt. Daniæ in Ducatibus Vicarius ac Conſiliarius, in ſuo de Climactericis libello, Lipſiæ, Coloniæ & Antverpiæ ante annos plus minus decem typis deſcripto non diverſa his verbis prædivinavit. Certiſsimum eſt (inquit) regna mutari divinitùs certis periodis ex decurſibus aſtrorum, DEO immortali ſideribus veluti inſtrumentis ad hoc utente, & inſignes aliquot ſiderum concurſus deſtinante, quæ mutationes aut converſiones plerunq; annis climactericis, id eſt, annis ſeptenariis ac novenariis invicem in ſe multiplicatis, contingunt. DEUS enim omnia numeris variis, certo ordine ac menſurâ mirabili colligavit. Sed tamen numeri non ſunt ſolæ cauſæ ſecundæ harum mutationum, neque præcipuè corpora cæleſtia, vel concurſus & revolutiones ſiderum, & obſcu-

obſcurationes luminarium : DEUS enim ſolus transfert regna & conſtituit, Daniel. 2: ſed ſunt ſigna deſignantia fatales rerum mutationes. Quare, cum hebdomatici & enneatici anni alicuius regni coincidunt, & quaſi conſentiunt cum conjunctionibus magnis ac varijs, nec non luminarium defectibus, metuenda eſt certè magna eius regni mutatio, quod habet cum prædictis aliquam cognationem, & certò concludendum eſt, hoc fieri his temporibus, cum in aliquâ provinciâ, vel religio mutatur, vel ſuboriuntur inteſtinæ diſſenſiones, & fatales diſcordiæ, & fœdera inter imparis conditionis principes contrahuntur, exteræq; nationes in auxilium vocantur, à quibus incolæ opprimuntur. Vel cum omnes ſtatus alicujus regni inopiâ rerum ac inediâ laborant, aut innumeris diuitiis abūdant, quæ duo extrema homines æquo animo ferre non poſſunt. Cum autem annus Chriſti 88. (qui eſt annus mūdi 5558. ſecundū ſupputationē Bucholceri, & aliorum haud contemnendorū chronologorum) ſit climactericus: Continet enim is numerus in ſe ſepties bis centum, & viginti ſeptem, atque etjam ſeptuagies viginti duo, & ſepties ſeptem, non dubium eſt, quin maximi motus, & fatalis quædam mutatio, NON UNI ATQUE ALTERI REGIONI ET REGNO, SED TOTI TERRARUM ORBI impendeant. Præſertim cum etiam cauſſæ cæleſtes non obſcuræ, & duodecim Planetarum in diverſis ſignis conjunctiones,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

duæq; Eclipſes concurrant. Et quod amplius, mundus in dies ſingulos ſeneſcens fit languidior, atq; ἐκκεντρότητα Solis mutatam eſſe à Ptolomæi temporibus manifeſtè deprehenditur. Proinde, cum in illâ ſuperiori firmâ ac durabili in aliquot ſæcula naturâ, mutationes ſummas animadverterimus, nullum eſt dubium; quin inferiores naturæ, ex ſuperioribus pendentes, ut homines, terra, urbes, regna, imperia, majores viciſsitudines & mutationes nunc ac in poſterum ſint habituræ. Idem in tractatu ſuo de magnarum conjunctionum prædictionibus Aſtrologicis ait: OMNIUM temporum hiſtoriæ teſtantur, commiſtiones Planetarum & Eclipſes Solis ac Lunæ, regionibus plurima damna, hominibus incommoda, principibus mortem præſagire. Cum igitur & hoc anno 1588. tàm conjunctiones duodecim in diverſis ſignis, quàm Eclipſes duas habuerimus, ſine omni controverſiâ, nefaria conſilia & facta, motus, ſeditiones, bella, cædes, peſtes, inaudita genera morborum, obitus illuſtrium principum & perexcellentium virorum inopinati, ac demum ingentes calamitates, in regnis, in provinciis, in urbibus, in toto terrarum orbe ſubſequentur. Et mehercule non ſuprà dicta ſolùm ſubſecuta ſunt omnia, verum etiam multò majora, graviora: adeo ut vehementer quorundam hominum audaciam mirer, qui publicis ſcriptis hunc annum quaſi levem & nullius fermè momenti

elevare

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

elevare audent, & ea interim nobis promittere, quæ ne aureum quidem ſæculum habuit. Sed ne longius extra ſepta diſcurrat oratio, exemplis prædicta corroborabimus, ac initio oſtenta aliquot, quæ plerunq; præcedunt, quoties calamitas inſignis impendet, præfabimur.

In HOLSATIÆ oppidulo APENRADIO, quinq; dierum interſtitio, civis quædam geminos peperit, alterum Februarii nono, qui erat dies Lunæ Saturnalium, alterum decimoquarto ejusdem, Sabbati die: contra illorum opinionem, qui mordicus ſuperfœtationem pernegant. In Dithmarſiâ & vicinis locis ſexto Iduum Februarii, ac ipſis rurſum Idibus quinq; in aëre vidimus ſoles. ANNO 1588.

In nonnullis Poloniæ partibus menſe Majo ſubita calamitas imbre lapideo inſolenti, cujus quantitas columbini ovi magnitudinem adæquabat, omnem ſiliginem ejus tractus ita colliſit, percuſſit, aduſsit, ut vomere terram de integro aratrare & ſementem rurſus facere neceſſum fuerit. Idem in Megapolitano & Holſatico Ducatibus, eodem fermè tempore factitatum animadverſum eſt.

Ibidem W[illegible] in Cimbria A° 88 12 Maij de nocte accidit. fueruntque lapides oblongi, atque ex aſſervatis reperti ſunt aliqui libræ pondo, etiam pondo & quadrante.

Gryphiswaldiæ, quæ ob navigationem & Academiam urbs Pomeraniæ famoſa eſt, Maij 22. Xiphias ſeu piſcis gladius, variis literis & ſignis, puta crucibus, gladiis, vexillis, enſibus, ligone, pugionibus, equorum capitibus, navigiis &c. notatus, captus eſt.

Vinariæ, Junii 26. aëre temperato & claro Sol

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Sol repentè obſcuratus, funeſtam admodum & cruentam faciem induit, ac eâ toto die, cum gladii ſtricti figurâ in ore, conſpiciendum ſe præbuit.

Poſtridie quàm hoc factum, prope urbem Salfelt petra ſeu rupes Culmerberg dicta, prodigioſè ſe aperiens, finitimis omnibus conſternatis dirupta eſt.

Auguſti nono, quo Suecus in Poloniâ Rex eſt acclamatus, haud procul hinc, pertenax quidam lautioris fortunæ, multis non incognitus Euclio, cujus genus, nomen, & avaritiam nobilem ſilentio prudens ſepelio, panes aliquot ſecundarios furno indit, qui palâ rurſum extracti ſanguinem miraculoſè lacrimabant, & paulatim in cinerem diſſoluebantur.

PRÆMISSIS iterum oſtentis, quæ à ſummo totius vniverſitatis moderatore tanquam appropinquantium malorum præludia, etjam hoc anno nobis ob oculos conſtituta fuêre: proximum eſt, ut eodē ordine, aut certè non multum diſsimili, ſignorum effectus, magnorum ſcilicet *principum* & virorum doctorum obitus, bella, tumultus &c, breviter perſtringamus, cum nemo tam non dico per Germaniam, ſed per Europam hoſpes ſit, nemo tam averſus à vero, nemo tam excors & ſtupidus qui ea cum ſumma cōſternatione non animadverterit, aut ſaltem guſtum eorundem non perceperit.

ANNO 1588. 1. IPSIS HUJUS anni Calendis Januarijs optimus & illuſtris Heros ROBERTUS BULLIONÆUS

NÆUS ex nobiliſsimâ Ducum Clivenſium,&Comitum de Marcha familiâ oriundus,cum ex infelici contra Guiſios expeditione Genevam reuerſus fuiſſet, ibidem ex morbo dolore animi contracto, juvenis adhuc vitam deſervit.

2. Hunc menſe proximo excepit HENRICUS Ludoici filius, princeps Condæus, qui fortunæ vtramq; paginam, juſtus & tenax propoſiti, perferens, ſolum patriæ aliquandiu vertit, & tandem à propriâ vitæ ſociâ toxico potionatus è medio tollitur.

3. Aprilis die quarto, ſereniſs: & potentiſs: Daniæ Rex FRIDERICUS eius nominis ſecundus,memorandæ virtutis,celebrandæ auctoritatis, & excelſi animi princeps, matris Europæ jam jam labantis columē,columna,decus,in regiâ arce Anderſchou, ad extremum vitæ halitū compos mentis & loquelæ, piè admodum, ampliſsimo gloriæ immortalis patrimonio ſibi comparato, animam ſervatori reddidit.

4. Menſe Majo PHILIPPUS Marchio Badenſis, ſponſam Gulielmi Cliviæ reguli filiam exſpectans, & nuptias immenſis ſumptibus adornans,in urbe Badenâ ad ſextum lapidem ab urbe Argentinâ diſtante, exanimatus in culcitâ, die ingruente repert⁹ eſt. Quod ipſum Ladiſlao Ungariæ ac Bohemiæ regi, Alberti Imperatoris poſthumo, ſimiliter ſponſam Magdalenam Caroli Francorum regis filiam exſpectanti olim accidiſſe legimus.

Argen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

5. Argentorati, pridie Nonas Julias, Comes Witgenſteinius, Præpoſitus Colonienſis, & Canonicus Treuerenſis ac Argentinenſis, GEORGIUS à SEIN, paulò ante immedicabili morbo victus, & reformatam religionem colens, ætatis ſuæ climacterico difficili ſexageſimo tertio obdormivit.

6. Cracouiæ, ſub idem tempus, profundæ liberalitatis & mirabilis animi princeps HENRICUS Dux Lignicenſis & Brigenſis, ex generoſiſsimis Polonorum regum natalibus, per complura ſæcula, nuſquam interciſa maſculorum ſerie ad hæc vſque tempora propagatis, genitus, morte interceptus defecit.

7. Menſe Septembri MARGARITA, Ezardi Friſiæ orientalis Comitis, & Catharinæ Suecæ filia, Annæ Ludoici quondam Electoris, nunc Erneſti Friderici Marchionis Badenſis conjugis ſoror placidè animam efflauit.

8. Ulſtochij in Angliâ ROBERTUS DUDLÆUS Comes Lyceſtriæ, Baro Deinbigiæ, aureæ periſcelidis, & S. Michaelis eques auratus, nec non academiæ Oxonienſis Cancellarius, vir ætate gravis, conſilio prudens, Reginæ acceptus, depoſitâ Gubernatoris & Capitanei generalis perſonâ, pridem ex Hollandiâ reuerſus, Septembris quarto vehementi vomitu morti, qui exitus eſt omnis carnis, ſuccubuit.

9. Hunc paulò poſt COMES BENBRUCHIÆ & Baro de S. Iohan de Bleza, vterq; vir militaris inſequuntur.

HEN-

10. HENRICUS Dux Guiſiæ, Franciſci Guiſij & Annæ Ferrarienſis filius, Antonii Guiſij & Renatæ Borboniæ nepos, Bleſiis die Decembris quinto decimo, qui acerrimi hoſtis ſui Henrici III. Navarræ Regis natalis eſt, jubēte & ſpectante Galliarum Rege Henrico III. vulneribus non paucis acceptis vitâ privatur.

11. Poſtridie Cardinalis Guiſius LUDOICUS, princeps preſbyter, Gallorum Regum vnctor, & ex Franciæ Paribus, quorum numerantur duodecim, primus, eo ipſo in conclavi, in quo frater confoſſus, ab aliis percuſſoribus itidem conficitur. Atque ita non tantùm hi duo fratres Guiſij, ſed etjam eorundem pater Franciſc⁹, bombardâ tres ſimul glandes continente ad Aureliam à Joanne Peltroto Meræo, anno 1563. Febr. 18 trajectus, quo ipſo menſe & Frãciſci hujus ſororis filia Maria Stuarda, Galliæ & Scotiæ Regina, anno 1587 in Angliâ decollata, morte biothanatâ periêre.

12. Decembris viceſimo ſeptimo CATHARINA MEDICEA, Laurentij III. Medices, Ducis Urbini, ac Magdalenæ Bononiæ Averniæq; Comitis filia, Henrici II. Galliarum Regis vidua, & Henrici III. mater, naturæ debitum reddidit. Cum ſecundum Michaëlis Noſtrodami vaticinia, tres ex filiis (primò FranciſcumII. Mariæ Stuardæ Scotorum Reginæ in Angliâ poſtea capitali ſupplicio affectæ maritum: Deinde Carolum IX. Eliſabethæ Maximiliani II. Imp. filiæ virum: Et tandem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Henricum III. Aloiſæ ſeu Ludoicæ Nicolai Vaudemontij Comitis filiæ conjugem) regio Galliarum diademate inſignitos vidiſſet, totum Franciæ regnum conſiliis ſuis rexiſſet, & à Guiſiis tragicos ſæpe excitans tumultus ſemper ſtetiſſet. Huic ab Aſtrologiæ peritis prædictum refert Guicciardinus, natam eſſe eam ad deſtruendum illius principatũ, ad quem connubio perveniret, quod ipſum & JOVIUS hiſtoriographus, Clementem VII. Pont. Max. ejuſdem Catharinæ avunculum Imp. Carolo V. retuliſſe teſtatur.

ANNO 1588. HI SUNT, quod expiſcari potui, principes viri, anno hoc mirabili fato defuncti, quò refero etiam dicto tempore inſanis bellorum tumultibus captos, qui niſi fuerint reverſi, mortuis de jure Romano ab ipſâ captivitatis horâ æquiparantur, L. 10 & 18. ff: de capt: & poſtl: reverſis. Eorum autem cum magnus ſit numerus, potiores recẽſendos duxi. In Poloniâ capitur Maximilianus Auſtriacus, Rudolphi Imp. frater, ac unà Alexander Dux Prunſcenſis, Stanislaus Comes à Gorcâ: Palatinus Poſnanienſis: Jacobus Wroniecius Epiſcopus Kyovienſis: Andreas Sborovius Marſcallus curiæ & plurimi alij. Hamburgi à proprio fratre Franciſco Magnus Dux Saxoniæ in cuſtodiam traditur. In Galliâ, Carolus Cardinalis Borbonius, & Archiepiſcopus Rotomagenſis, Petrus Archiepiſcopus Lugdunenſis, Dux Jenuillæ Guiſij filius, Dux Nemurius &c. in vincula abripiuntur. Præ-

tereo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tereo lubens ex Hiſpanicâ claſſe in Angliam & Belgicum abductos, cum omnes enumerare nimis longum foret.

ANNO 1588.

EX primariæ nobilitatis, & Senatorum choro obiit ad ſeptimum Idus Januarij MICHAEL BRUCKEN Electoris Brandenburgici Camerarius & Exquæſtor in Cuſtrin, vir admodum ſincerus ac recti pertinax. Et paulò poſt KL. nimirum Febr. Hamburgi ad Albim EBERHARDUS MOLLERUS, conſul ejusdem urbis magnificus, qui non ſolum κόσμον παρεῖχε τῇ πόλει, ſed etiam patriæ oraculum & præſidium in Conſulatu ſuo fuit firmiſsimum, cum vixiſſet annos 61, & tres menſes, mortalitatis diem extremum impleuit. Pridie Idus Febr. ſingulari eruditione, virtute & experientiâ ornatus JOACHIMUS ab ALVENSLEBEN, qui ex pervetuſtâ Alvenſlebiorum olim Comitum, nunc nobilium in Marchionatu Brandenburgico familiâ (quæ Udonem Epiſcopum Hildesheimenſem, & Buſſones duos Epiſcopos Havelbergēſes produxit) natus, aliquandiu Moguntinenſi & Magdeburgenſi Archiepiſcopis à conſiliis fuit, Erxlebiæ duas bibliothecas, publicam, & privatam pro ſuis liberis, omni genere librorum 5000. Joachimicis comparatorum inſtructiſſimas inſtituit, locos communes ex S. S. Theologiâ, utroq; jure, & hiſtorijs conſcripſit: nec non ex tribus conjugibus liberos novendecim genuit,

ætatis ſuæ 74 mortali corpore depoſito, in æternam, quam anxiè expetebat, patriam piè deceſſit. Pridie Calendar. Junij res humanas deſeruit, tàm nobilitate, quàm prudentiâ præclarus CHRISTOPHORUS GENSCOVIUS Reipub. Roſtochienſis Senator primarius, quæ octodecim duntaxat annorum circuitu, viginti quatuor amiſit, cum contrà totidem annis ex academiæ Profeſſoribus, qui minimè urbis Senatui numero ſunt inferiores, vix ſex à vitâ receſſiſſe manifeſtum ſit. Junij 19. heroico ſuo Climactere animam exſpiravit JOACHIMUS LUHIUS, Udalrici Megapolitani Ducis Conſiliarius intimus, & aulæ Marſcallus, vir de totâ hac provinciâ & inprimis inopiâ conflictantibus ſtudioſis optimè promeritus, quibus honeſtiſſimum munus legavit, ex quo in perpetuum eorum aliqui in academiis ali debent. Coloniæ Agrippinæ in Ubiis FRIDERICUS PREINER liber Baro Auſtriacus, generoſi Baronis Sigefridi, Cæſ. Majeſt. Conſiliarii filius, cum ad Parmæ principem in Belgium deflecteret, in fine Octobris ex hoc mundi ergaſtulo ævi integer emigravit. In Ducatu Brunſuicenſi, obière menſe anni ultimo nobilitate & virtute eximii ACHATIUS à VELTHEM ET HENRICUS à SALDERN, hic ſecundo, ille duodecimo die, hic Marte & ſago, ille togâ, litteris & ſtudio Mathematico inſignis, uterq; orator bonus & multarum linguarum gnarus.

Ex

Ex Theologis celeberrimis Stetini in Pomerania CHRISTOPHORUM STYMMELIUM annos tres & ſexaginta natum Februarii 19: Nec non Calendis Martiis JOANNEM FOSSANUM, & decimo ſexto Aprilis ISRAELEM RITTERUM, divinorum oraculorum interpretes claros, fatum excepiſſe cognitum habemus. Quos HELFFRICUS HARDENIUS, Eccleſiæ Marpurgenſis Superintendens, Junii decimo nono, & Helmæſtadii VIIbris viceſimo quinto TILEMANNUS HESHUSIUS vir toti mundo notiſsimus, ætatis ſuæ 62. anno, uterq; ſunt ſubſecuti. *ANNO 1588.*

Ex Jureconſultis præcipuis, nobilis & conſultiſsimus vir JOANNES ab HALLE, I.V.D. & Comitis Oldenburgici Cancellarius, Conſiliarius & Conſiſtorialis magnificus, de Eccleſiâ Chriſtianâ optimè meritus ſeptimo Idus Auguſti è vivis diſceſsit. Nec non Maii tertio JOACHIMUS MINSINGERUS à Frondeck Jurisconſultorum hujus tempeſtatis facilè princeps, Comes Palatinus & Ducatus Brunſuicenſis Archicamerarius hæreditarius ac Cancellarius, editis aliquot precationum ſacrarum & carminum libris, obſervationum Cameralium centuriis, conſiliorum decadibus, apoteleſmate, nec non in Juris inſtitutiones ac Decretales commentariis, in arce ſuâ Alſlebianâ vitam depoſuit. Sic famæ celebritate & optimis dotibus præſtantiſſimus LAMPERTUS *ANNO 1588.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

TUS DISTELMEIERUS, Marchiæ Cancellarius, cum ejuſdem perſonam annos triginta, aut plus eò, non minimâ cum laude ſuſtinuiſſet, trium Cæſarum electionibus interfuiſſet, innumeras nomine Electoris Brandenburgici legationes obiiſſet, filium Chriſtianum tam hæreditatis quàm officii & dignitatis ſucceſſorem reliquiſſet, & ſexaginta ſex annis, decem menſibus, dieb9 viginti vixiſſet, 12. Octobris circa noctem concubiam, mente integrâ ſpiritum Conditori devotè tradidit.

ANNO 1588. Ex Medicis & Philoſophis præclaris, Baſileæ Martii decimo eminentiſſimus Philoſophus, Medicus, Polyhiſtor, & alter ſæculi noſtri Varro THEODORUS ZVINGERUS, academiæ doctor primarius, & triceſimo ejuſdem Reipub. Archigrãmateus CHRISTIANUS VRSTISIUS ex hac compage corporis ſolutus eſt. Sicut & PETRUS MONAVIUS patritius Bratiſlavienſis, aulæq; Cæſareæ medic9, nec non philoſoph9 & philologus πολύγλωττος, præſtantiſſimi viri Jacobi Monavii I. C. frater, Pragæ Bohemorum beato fine è mortalium conſuetudine quarto Idus Maii exemptus eſt.

DIVERTEMUS ad reliqua. Palàm eſt, quantis bellorum incendiis, quantis ſeditionum facibus, quanto omnium calamitatum cumulo, totus terrarum orbis, hoc potiſſimum anno fuerit concuſſus, afflictus, affectus. Palàm eſt inquam

& ante

& ante oculos omnium. Quamobrem operæ pretium nos facturos exiſtimamus, ſi rem omnem quàm veriſſimè & ſimpliciter complectamur, & quaſi oculis ſubjiciamus, non ut conſolidata vulnera refricemus, ſed propoſitum noſtrum teſtimoniis magis ſtabiliamus.

POLONIARUM regni Senatores Zamoiſcio adhærentes ſuperiori anno, Rodolpho ejus nominis ſecundo, & reliquis Electoribus vicinis SIGISMUNDUM III. Suecum à ſe legitimè vocatum, legitimè in Regem electum & inauguratum, Maximilianum contrà Auſtriacum comitiis jam exactis, à pauciſſimis Regem declaratum per literas ſignificârant, ſubmiſsè rogantes, ut Imp. Maieſt. Maximilianum fratrem ex Poloniæ finibus revocaret, ſuæq; ſalutis & incolumitatis fraternè admoneret: ſuſceptum enim iri à Sigiſmundo Rege ab hoc tempore ea media, quæ ad totius jam perturbati regni dignitatem & injuriam propulſandam facere viderentur. Idem ſingularibus ad Imp. & ejus fratrem literis denuò Suecus ipſe perſcribit. Maximilianus nihilominus, Sueci minas ſusq; deq; ferens in propoſito ſuo perſtat, & minimè juri ſuo reſignaturus exercitum conducit. Quo animadverſo, Cancellarius magnus Joannes Zamoiſcius Cracoviâ movens rectà Bitzinum, quod Bratiſlaviâ ad nonum lapidem diſtat, & Sileſiæ oppidum eſt, cum copiis contendit, ibidemq; ſereniſsimum Auſtriæ Ducem Maxi-

ANNO 1588.

Maximilianum maligno Ducum Polonorum quorundam conſilio & fortunâ novercante, ſerò quidem, ſed heroicè tamen hoſtes excipientem in fugam vertit, eundemq; in dicto oppido, civibus omni ſubſtantiâ ſpoliatis, captis, trucidatis, cum plurimis fortiſſimis viris ac dominis decimo quarto Januarii cepit, captum in Croniſtovam non procul Lublino inferioris Poloniæ civitate arcem abduxit. Atq; hæ fuerunt hujus anni mirabilis primitiæ. Sigismundus Rex victor, accepto de Maximiliani captivitate nuncio, reverenter illum & honorificè haberi juſſit, convocatisq; Proceribus de exequiarum juſtis Deceſſori ſuo Stephano ante ſeſquiannum Grodnæ in Lithuaniâ mortuo faciendis tractare cœpit. Conventum eſt, & deſtinatus dies, Maii ſcilicet decimus quartus, quo adventante, exuviæ laudatiſſimi herois Cracoviam ſolenni pompâ devectæ, & more regio regaliter in magnæ matris gremium depoſitæ ſunt.

Interea Auſtriaci, Bohemi, Ungari, Sileſii, Luſatii, Moravii, Carinthii, Stirii, Tirolenſes, unanimiter omnes arma induētes, vindictam coquunt, & de Maximiliano liberando cum Polonis prius agunt, qui bellum exoſi Archiducem captivum relaxare non detrectant, modò depoſitis armis & ſublatis quibuſdam gravaminibus per arbitros enata controverſia componatur. Quod utriusq; partis conſenſu deinde tentari cœptum eſt.

TUR-

TURCARUM Imperator AMURATHES III. Selimi II. filius, ab Ottomanno Cæſare primo decimus quartus, non ſolum adverſus Ungaros, Italos, Melitenſes, Genuenſes, quorum illi, plurimis ex Turcis trucidatis, primores ejus aliquot, hi præſidiarias naves, incurſionem in vicinas provincias facientes, intercepêre: verum etjam in Oriente adverſus Perſarum regem infeliciter pugnavit. Qui præterquam quod hæreditarium illum noſtrum hoſtẽ inſigni clade affecit, Euroden Baſſam exercitus Turcici Imperatorem cepit, præcipuos militiæ duces fugavit, deleuit, etjam ingenti, famoſâ & percelebri Aſiæ urbe Taurino, cum tribus aliis non contemnendis rurſum potitus eſt. Turca acceptam cladem intelligens, ingentes irarum concipit æſtus, & cum vindictam capere non poſſet, captivorum omnia bona fiſco adjudicat, & militum ex Perſiâ redeuntium nonnullos in fruſta diſſecari jubet. ANNO 1588.

In Italiâ SIXTUS V. P. P. promulgato univerſali jubileo ſupplicationum ferias indicit, ſeverè mandans ut derelictis profanis, quilibet præfixo tempore ſolenni ritu ac feſtâ veneratione beatæ Mariæ & ſanctorum tutelarium Deorum opem, ad hæreticos vel in viam reducendos, vel in totum exſtirpandos implorent. Quibus peractis, Eliſabetham Angliæ Reginam, tanquam rebellem & perduellem hæreticam, ac putridum membrum ab Eccleſiæ catholicæ corpore ſeparatum anathema- ANNO 1588.

tis fulmine percutit, regio titulo, dignitate & regno diminuit, ac omnes totius provinciæ Anglicæ vaſallos, a juramento præſtito immunes pronunciat. Poſt id ex merâ liberalitate, & plenitudine Apoſtolicæ poteſtatis, nec non auctoritate Vicariatus omnipotentis DEI & beati Petri & Pauli Apoſtolorum, ſuapte ſponte, nemine petente, totum Angliæ regnum Philippo II. Hiſpaniarum Regi catholico donat, idq; ut primo tempore inuadat, capiat, occupet, & Hiſpaniæ ac Britanniæ regis titulum ex hoc die uſurpet, liberam poteſtatem facit: eatenus tamẽ, ut regno devicto, ab Apoſtolicâ ſede Romanâ idem veluti feudũ petat. Hiſpanus accepto hoc à P.P. evangelio, etſi pluribus, quàm quiſpiam alius in toto orbe Chriſtiano Monarcha, ditionibus dominetur, & ſolus 9. cultiſsima regna, Hiſpanicũ ſcilicet, Arragonenſe, Granatenſe, Siculũ, Neapolitanum, Mediolanũ, Luſitanũ ſeu Portugaliam, Novam Indiã & Floridã, exceptâ Burgundiâ & Belgici 17. provinciis, (quæ in quatuor Ducatus, 7. Comitatus, quinq; Dominia, & Marchiam unam rurſus diuiſæ, 236 vrbes, pagos circiter 6270 poſsident) ſibi ſubjecta habeat: tamen oblatum Anglicum ſecundâ jam vice non repudiare, ſed armis ſibi vindicare conſtituit, & in hunc finem impotentem ſuam claſsicam molem toto triennio diverſis in locis apparatam convenire oppidò jubet.

ANNO 1588. In Galliâ incendium illud tempeſtate ſuperiori ſcintillulans, nunc demum conflagrat. Lutetiæ Pa-

riſiorum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

riſioꝝ Guiſianæ factionis cives legitimi Regis præſidia in ſui ſecuritatem in urbe, & quidẽ locis opportunis, diſpoſita depellũt, & quibuſdã regiis interfectis nova ſubſtituũt. Rex inſidiis nefariis, machinationibus clandeſtinis & populari petulantiâ cuncta confundi, ſeq; ſuaq; edicta ſperni videns ex vrbe in oppidum Chartres diſcedit. Interea Henricus Guiſius, enudatis veteribus odiis, armamentarium, theſaurarium, regiam, firmioraq; alia urbis loca occupat, ac cuncta pro arbitrio Pariſiis diſponit. Deinde Legatos ad Regem, omnium confœderatorum nomine ablegat, qui fidem & obſervantiam S. Ligæ Regi declarando diſſidij & diffidentiæ faces in Eſpernonium Ducem coniiciant, generalem ordinum regni conventũ petant, ἀμνηϛίαν præteritarum offenſionum rogent. Rex hujus infamiæ inſolens Primores urbis ad defectionem inclinatos intelligens, populo, foro & ſcenæ, quod dicitur, inſeruit, atq; Bleſis menſe Septembri comitia indicit. Ubi de totâ formâ gubernationis regni deinceps inſtituendâ, de rege in ordinem redigendo, de Navarręo & hæreticis regno excludendis graviſſimi propoſiti ſunt articuli. Guiſius autem, ne ejus tractationis videretur opifex, aberat. Quocirca Rex non leuibus indiciis exploratũ habens, quid de ſe ſtatutum ſit, quâ ratione Guiſium ad comitia pelliceat meditatur. Tandem invento conſilio, initio Decembris in conſeſſu ordinum, ſe turbarum & bellorum pertæſum, & poſthac quie-

tem ac otium ſecuturum, imperioq; nunciũ remiſſurum fingit, paternè admonens ut in eam cogitationem incumbant, quis ſuo loco ſubſtitui debeat, ſe quidem ad id negotium præter Guiſium magis idoneum ſcire neminem. Quæ cum ad Guiſium eſſent perlata, ipſe ſpe amplâ ſuffarcinatus 24. Decemb. Bleſas advolat, & poſtridie ad Regem tanquam de re arduâ cum eo locuturum in cubiculum avocatur, ubi ſtatim eodem jubente & præſente multorum ictuum turbâ trucidatur. Ludoicus Cardinalis Guiſius voce periclitantis cognitâ, fratri ſuppetias laturus accurrit, ſed depulſus ab armatis, unà cum Carolo Borbonio Cardinali, & Petro Archiepiſcopo Leodienſi, Duce Jenuillæ, Duce Nemurio, in vincula coniicitur, & poſtero die, illo ipſo in loco, quo frater occiſus, cuſtodiis reliquis relictis ſimiliter vitâ ſpoliatur. Nec his animum ſuum Rex expleuit, ſed eorundem cadavera, capitibus prius amputatis, in palatij foco, ſulphure & calce vivâ inſtructo, comburi, cinereſq; partim in aëra ſpargi, partim in Ligerim proijci jubet. Ut ita in pſeudoregum corpora etjam elementa quatuor ſe vindicarent. Regina mater de omnibus, quæ filius patrârat, certior facta graviſſimè conſternatur, & duodecimo ſimul ab obitu Guiſij die, cujus factiones alverat ſemper, vitam deponit. Pariſienſes Reginam matrem vixiſſe, & vtrumq; Guiſium crudeli mortis genere ſublatos edocti, extemplò Henricum Valeſium Regem ſuum, tanquam Herodem impium,

impium, & immanem tyrannum proſcindentes urbe propriâ excludunt, & CAROLUM Ducem Mainium, Guiſiorum fratrem gubernatorem Franciæ conſtituentes nihil ad deſamandum Regem legitimum prætermittunt. Unde máximus Galliarum regni motus & intemperies inſequenti anno expullulârunt.

Helveticæ civitates Catholicæ, Luceria, Uria, Suizia, Silvania, Tugium & Friburgum (ſeptima earum Soloduro detrectante) Mediolani Maij decimo octavo, in templo Mariano, multâ ſolennitate ac pompâ cum Philippo Hiſpanorum Rege ſempiternum amicitiæ fœdus percutiunt, ac in mutuã ſecuritatem datis invicem muneribus conjurant. Quibus confectis etjam primariæ ex ſex reliquis, Tiguro, Bernâ, Baſileâ, Schaffhuſiâ, Claronâ & Abbatiſcellâ proteſtantium religionem amplectentibus, Argentorati Junij nono fœdus renovant, atq; in eius rei perpetuam memoriam aureum & argenteum nomiſma, cujus epigraphe lateris unius erat: FOEDERIS CUM TIG: & BERN: INITI HOC μνημόσυνον S. P. Q. A. F. F. Alterius autẽ: MAJORUM LIBERTATI SERVANDÆ, cudunt. ANNO 1588.

In Montis-pelicardi Comitatu, factâ à Guiſianis & adjunctis confœderatis clandeſtinâ impreſſione, adeò tyrannicè anno ineunte fuit graſſatum, adeò immaniter ſævitum, ut magiſne Barbaram ANNO 1588.

Chriſtiani noſtrâ hac tempeſtate, inauditâ crudelitate nobiliores exſtent, dici vix queat. Profectò ſi utriuſq; tyrannis ad ſacoma recte trutinetur, Scytharum ſuperpondiũ non reperio, ita juſto æquilibrio ſibi omnia reſpondẽt, nec quoquoverſum faciem inflecto, Guiſianorum humanitatis veſtigia agnoſco. Qui non modo dictam provinciam nullà præeunte offenſâ, incendiis immaniter corrumpendo, deformando, vaſtando, obuios quoſvis inermes ac diſcinctos, vitamque lamentabili quiritatu deprecantes, letalibus vulneribus exanimant: verum etiam lautioris fortunæ homines, nare ſagaci indagatos, temporibus illorum, naturalibusq; funibus conſtrictis & arctè adductis, horrendum in modum extorquendæ pecuniæ excarnificant atq; diſcruciant. Virginum honeſtarum & matronarum pudicitiam, nullâ habitâ ratione, ferarum ritu nefariè in præſentiâ parentum & maritorum delibant. Quæ ad militandum Veneri inhabiles, illas omni pudore expugnato, ferro idoneas reddere conando conficiunt. Nuncio hac de re ad agnatum Wirtenbergicum perlato, actutum ardentiſſimo iſti paroxyſmo medicinam commodã adhibiturus, ſubitarias cohortes ſub ſignis educit, utq; omnes Vaſalli ſui in armis ſint, intimat. Quod ubi Guiſij cognovêre, pedem retrahunt, & ingentem pecoris vim abigendo fugam capeſſũnt. Quæ avehi ex frumentis non poterant, omnem humanitatem exeũtes aut Vulcano tradunt, aut foriis ſeu al-

vi excremẽtis coinquinant, aut arenis miſtis adulterant. Et ſic exſaturatæ immanitatis, quam perſequi ulterius mens exhorreſcit, monumentis erectis hoſtimentum & meritam talionem prætimentes retrocedunt.

In Alſatiâ, Lotharingiâ, Norico, & quibuſdam aliis Alemaniæ partibus, tanta fuit peſtilente lue ſimul irrepente annonæ difficultas, ut etjam ex mediocris fortunæ hominibus nonnulli ulterius ſeq; ſuoſq; honeſtè habere neſcientes animum deſponderint. ANNO 1588.

BELGICUM bellorum æſtu prorſus faſcinatum, & Bellicum rectius dici ex eo apparet, quod reliqua Europæ regna, bello leuiter concuſſa, poſt unam atq; alteram meſſes bipatentibus ulnis libentiſſimè pacis ideam excipiant. Hoc verò totos triginta annos chronico infortunio miſerè exagitatum, ne quidem etiamnum eius umbram exoſculetur. Vnde tot urbium præſtantium cadavera, tot millia hominum patrio ſolo ejecti, tot tot numero innumero millia, ferro, flammis, peſte & aquâ ſublati, quæ omnia neq; hodie periodum faciunt, dum omnis generis tumultus graſſetur intra & extra hujus cultiſſimæ regionis pomœria. Dux Parmenſis multus in armis eſt, & nunc hanc, nunc illam urbem bello infeſtat. BERGAM ad Somum totius excercitus ſui mole cingit, urbiſq; munimentum ad canales maris eductum intercepturus ſtrenuè laborat, obſeſſi audaciam hoſtis reprimentes mor- ANNO 1588.

dicus

dicus ſe defendunt. Ille admotis machinis muralibus ſemel atq; iterum urbem diverberat, & omnibus viribus eam oppugnat. Cives hieme jam adoleſcente hoſtium copias breui diſceſſuras præuidentes, manibus pedibuſq; repugnant, ac ſpe ſuâ fruſtratas multis captis, multis internecatis, quos inter Ducis Sabaudi frater fuit repellunt, & rerum omnium ex voto potiuntur. Parmenſis cives aliter animatos quàm putârat edoctus, legiones ſuas, dato receptui ſigno, in hiberna dimittit. Interea Comes Mansfeldicus propius urbem WACHTENDUNKANUM arctiſſimâ obſidione aliquandiu à ſe obſeſsã caſtra movet, majoribuſq; eam tormẽtis ignem volatilẽ & ſphærulas ardentes evomentibus concutiendo coronâ invadit, & tandem poſt varios, eoſq; non leves conflictus, poſt arduos confecti belli maximè cruenti labores, domino ſuo, cui rebellârat, iterum ſubjugat.

ANNO 1588. In Diœceſi COLONIENSI oppidũ BONNA, quod anno ſuperiore exeunte MARTINUS SCHENCKIUS ex inſperato occupârat, totam æſtatem ab Hiſpanis ſub Parmenſe merentibus obſeſſum, & aliquoties impugnatum eſt, ſed à Schenckianis, celeberrimo hoſtium Tribuno IOANNE BAPTISTA TAXIO, hinc inde urbis infirmiora perluſtrante ſphærâ trajecto, contumaciter ſemper & fortiter defenſum. Poſtremo tamen cum Ducem ſuum Schenckium opinione diutius abeſſe, ſeq; ad propulſandos hoſtes

impares

impares intelligerent, Otto Baro Potelitius, & Chriſtophorus Wolff Duces, incolumitatem corporum & bonorum pacti, 19. Septemb. Carolo Duci Simæo, Philippi Areſcotani filio, urbem dedere coacti ſunt, qui eoſdem & milites omnes cum vexillis complicatis, armis & quæ geſtare poſſent bonis, incolumes dimittens Berxam Rhenanam usq; deduxit.

AD DEBELLANDUM Angliæ Reginam Henrici IIX. filiam, Philippi Hiſpaniar. Regis ſtupenda, ingens & truculenta claſſis, tanto militum & nautarum numero, tantâ principum & illuſtris nobilitatis copiâ, tantâ tormentorum militarium, victualium, rerum omnium abundantiâ, totum fermè triennium apparata, inſtructa, adornata, ut majorem, vel etiam parem, prædeceſſorum noſtrorum memoriâ fuiſſe non acceperimus, viceſimo Maii Ulyſſibonâ ſolvit, & alto mari ſe ſubducens littora Luſitanica præterlegendo ad Coronin Biſcaiæ oræ promontorium pervenit, & in itinere procellis graviusculè excepta, quatuor actuarias triremes, & quaſdam è minoribus naves fluctibus abſorptas deſideravit. Decimoquinto Julii, qui ſecundum ſtilum Gregorianum Divo Jacobo tutelari Hiſpanorum deo ſacer eſt, Coroni promontorio egreſſa rurſus altum petit, & viceſimo ejusdem non procul à Plymnuthâ primùm ab Anglis conſpecta levioribus velitationibus ſalutatur. Junii 21. Thalaſſiarchus Anglicus CAROLUS ANNO 1588.

HOWARDUS Baro, ex ſtirpe Ducum Norfolciæ prognatus, cum FRANCISCO DRACO inferiore Admiralio, naumachiam inire & fortunam periclitari cœpit. Quod cum ALOYSIUS PERESIUS Medinæ Sidoniæ Dux, claſſis Ibericæ Imperator ſummus, & reliqui Hiſpani obſervâſſent, omnibus nervis reſtiterunt. Inprimis PETRUS VALDESIUS, dictæ claſſis Vicarius, ac Proprætorianæ ſeptingentorum doliorum capacis, & 62. tormẽtis æneis, & 800. militibus inſtructæ Præfectus, qui ſuæ, quâ vehebatur, navis robore fretus, eò audaciæ prorupit, ut Anglos procacibus verbis irritare, ac ſe à reliquo comitatu ſejungere auderet. Vidente hoc Martino Frobisherio & Joanne Haucknifio, quorum hic Victoriæ, ille Triumpho navibus præerat, propitii venti auras aucupantes eveſtigio appropinquant, & mox lævum latus in hoſtilem claſſem obliquantes, deinde dextrum obvertentes, utrinq; tormentorum fulminibus inſigniter Valdeſianam diverberant, malisq; & antennis proſtratis, Franciſci Draci in tempore ſubvenientis induſtriâ, cum Præfecto Petro Valdeſio, epibatisq; circiter 500. & quadringenties mille coronatis, præter vaſa argentea, cimelia & nauticam ingentis valoris ſupellectilem capiunt, captam cum adhuc aliâ ſimiliter vehementiſſimè ab Anglis petitâ, ad littus Britannicum abducunt, ac vix Nereo, plures tormentorum tonitribus laceratas deglutienti, defen-

ſendunt. Poſterâ die ob ſingularem ſedati pelagi tranquillitatem nihil effectum fuit. Viceſimo tertio verò Julii Howardus & Dracus Admiralii, animoſiſſimè iterum hoſti ſe objicientes eidem ventum antevertunt, & equorum inſtar ſuas naves ſummâ agilitate circumrotantes, & nullo negocio nunc dextrum, nunc lævum latus elibrandis commodiſſimè tormentis in hoſtem dirigẽtes, plurima damna naumachiariis Hiſpanis, præ fumo accenſi pulveris, quid oculis obverſaretur videre non ſuſtinentibus, denuò inferunt. Illuceſcente die viceſimo quarto Angli omnia vela navibus ſuis induentes, hoſtilem claſſem rurſus involare conſtituunt, verùm exortâ per mare malaciâ, occaſio rerum rectè gerendarum evanuit. Inſecuto mane acerrimus iterum conflictus, geminatis tormentorum fulminibus exoritur, in quo majores Hiſpanorum naves vehementer lacerabãtur, nonnullæ ſubmergebantur, cum pluribus generoſiſſimis equis ac mulis, quos inter medias carinas natantes, & nunc hanc, nunc aliam navem ſalutis cauſâ appetentes, Oceanus abſorbebat. Viceſimo ſexto mare viciſſim ita leniter fuit ſtratum, ut propter ſedatas undas nihil potuerit tentari. Proximo die, vento ab Occidente & Meridie flante, Hiſpani claſſem ſuam Galliæ littora verſus promovent, inq; Caleti portu, anchoris fixis, quoad promiſſas Dux Parmæ auxiliares ſubmittat copias, quæ partim adverſis ventis, partim Selan-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

dicæ claſſis ad oſtium portus excubantis metu, adeſſe non poterant, commorari conſtituunt.

Angli fucum ſubolentes, conſiliis initis hoſtes ſtratagemate callido, cum humanis viribus vix poſſint, amicis portubus ſubmovendos inter ſe conveniunt. Septem igitur ex vilioribus naves, intrinſecus pice, ſulphure, igne ferreis laminis & hamis inſtructas, vento à tergo ſpirãte in claſſem Hiſpanorum ferendas committunt. Qui navibus hiſce, & quidem ardentibus viſis, horrendo clamore excitato, anchoras oppidò tollunt, rudentes altius hærentes diſſecant, & velis expanſis Julii 28. in fugam ſe conjiciunt. Quo repentino tumultu accidit, ut Centurionalis Galeatia, quam illi Capitaneam vocant, in Anglorum poteſtatem redacta, quædam malis & antennis dejectis in ſocias detruſæ, plures luxatis à tormentis carinis in profundum maris depreſſæ, duæ Fliſſingam ictibus planè conquaſſatæ, abductæ, aliæ alibi vi tempeſtatis appulſæ, fuerint interceptæ. Reliqua claſſis turbatis ordinibus, tutam ſalutis anchoram fugiendo apprehendit, & cum diebus octo continuis menſe Auguſto ab Archithalaſſo Howardo, & Draco Admiralio altero, ſtrenuè eſſet perſecuta, crebris ictibus à tergo ab iiſdem concuſſa, ad extremos Daniæ & Norvegiæ fines propulſa, tandem circumnavigatâ eminus Britanniâ, & multis in brevibus Hiberniæ navibus amiſſis, in Hiſpaniam rebus infectis rediit. Atq; ita

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

hac mole ſuâ laborans claſſis, quæ navium militarium grandium 125. militibus vicies mille, nautis decies mille, tormentis 2000. & duodecim millibus ducatorum, indies Hiſpano Regi conſtabat, quæ omnem Britanniam, præeunte Pontificiâ inveſtiturâ ſibi deſponderat, quæ infallibilem victoriam ſpe devoraverat, quæ invicem quas quilibet poſſideret domos & terras jamdudum diſtribuerat, vix à limine ſalutatâ Angliâ, divinitus fugata, miraculoſè diſſipata, mirabiliter proſtrata eſt, cum ex universâ claſſe Anglicâ nulla navis, immò ne quidem ſcapha, ſicuti gloriatur, in tot conflictibus aut capta aut ſubmerſa; nec ultra centum ex tanto claſſiariorum numero deſiderati fuerint. Per Dium Fidium ſi nihil aliud hoc anno mirabili mirabile contigiſſet, ſatis mira jam eveniſſent.

In NORVEGIA, quæ paucis abhinc annis ſumen & penuaria cella vicinarum regionum dicebatur, & maximam partem Europæ, aſellis tam *ANNO 1588.* arefactis, quàm muriâ conditis, arengis paſſis, auratis, raiis, phocis, ſalmonibus, & præcipuè halecibus conditaneis, quibus multa millia tonnarum annuatim impleri ſolebant, ita ut ſæpius naves & vaſa, quàm piſces, (cujus rei ipſemet teſtis locuples ſum, qui hiſce anno abhinc quarto viderim) deeſſent, hoc verè mirabili tempore nihil omnino, aut admodum parum captum eſt, non ſine inſigni negotiantium, promercalia ſua ex his locis more conſueto iſtuc adducentium diſpen-

dio, & incolarum incommodo non contemnendo. I nunc, & piſces literatos nihil portendere dicito.

ANNO 1588. DANIÆ REX FRIDERICUS, tam nomine, quàm rebus omnibus ſecundus, ad fratris ſui Joannis Holſatiæ Principis Agnetem Hedwigem Anhaltinam, Electoris Auguſti viduam, 14. Februarii in matrimonium ducentis nuptias, Sunderburgum proficiſcitur, unde rurſum diebus aliquot hilariter ſumptis, cum uno ac altero principe, qui etiam longinqui ad iſtas nuptias venerāt, in ſuam quam habet Haderſlebiæ Regiam diſcedit, ubi magnifico, ſuperbo, regali apparatu JOANNI GEORGIO principi Anhaltino, & DOROTHEÆ Comiti Mansfeldicæ Februarii 22. nuptias facit. Quibus finitis, cum conjuge & hoſpitibus, Daniæ interioris videndæ cupidis, fretum Balthicum trajicit in Selandiam, non ut hic aliquandiu exſpectet, ſed exceptis illis hoſpitibus, redeat in Jutiam. At ecce in itinere præter exſpectationem Rex optimus in morbum incidit, quo ingraveſcente Anderſchovii ſubſiſtere, & Reginam commorantes in Jutiâ liberos adductum remittere coactus eſt. Quæ cum vix trajeciſſet, revocatur ex ipſo curſu celeriter, ventisq; adverſis, remigio difficili, horrendâ tempeſtate, quâ plurimæ id temporis in vicinis Daniæ fretis naves ſubmergebantur, vitæ prodiga, ſine liberis, ad maritum Regem, magno ſui cum periculo reverſionē

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

verſionem facit, eumq; animæ pabulo ſibi proſpicientem, & de omnibus rebus ſtatuentem invenit, qui paulò poſt inter medias preces, & ſuas & ſuorum, quatuor filiabus, & filiis tribus, atq; hos inter CHRISTIANO IV. undecenni filio, Rege novo, relictis, exuvias mortales in terrâ depoſuit, Anderſchoæ quarto Aprilis, regiminis anno triceſimo ineunte, ultra quem aut circiter maxima pars Regum Danorum imperio non præfuerunt: ætatis verò enneatico ſexto, id eſt, quinquageſimo quarto, circa quod tempus ſereniſſimi Regis anteceſſorum non pauci ſimiliter exceſsêre. Funus regium Rodtſchildii, Junii quinto conditum eſt, tantâ pompâ, ſolennitate, impenſis, ut ſaltem veſtimenta lugubria ſatellitibus, cantoribus, ſcholaſticis, & pauperibus data, pannusq; ater parietibus templorum & atriorum regiorum affixus, circiter 30000. thalerorum conſtiterint. In hujus Regis optimi perpetuam memoriam, vir omni doctrinarum genere, & natalium ſplendore nobiliſſimus HENRICUS RANZOVIUS, ejuſdem in Ducatibus Vicari⁹, pulcrum ex calce fuſili monumentum prope Segebergam in viâ regiâ, propriis ſumptibus exſtruxit, & ſic efformavit, ut nõ modò in † Pyramidem aſſurgat, ſed etiam huic ſubſtructum ſacellum ex quovis latere repræſentet arcum triumphalem. Quinetiam eidem ſacello ex piâ devotione addixit 800 tetradrachmas, quarum reditus annuos

quot-

quotannis feriâ tertiâ Pentecoſtes, peractis ſacris, & proximè ſequentibus tribus diebus, per presbyteros & diaconos Segebergæ opidi ad refectionē centum pauperum diſtribui ordinavit, eâ tamen lege, ne illi reditus à diaconis ad alios uſus conferātur, neve hæ eleemoſynæ alio in loco diſtribuātur. Præter hæc quoq; in ejuſdem Regis honorem egregium erexit * Obeliſcum formam ejus referētem, quem à D. Auguſto juxta Mauſoleum Romæ erectum, Sixtus Quintus Pont. Max. ad Baſilicam S. Mariæ majoris in Exquilinum nunc transtulit. Qui quidem Pontifex, qui architectus & ædificator mirabilis, egregius talium operum admirator fuit, Ranzoviani obeliſci iconem videns ſummopere ejuſdem magnanimitatem & æmulationem commendavit, & ingenuè ſe, qui veteres tantum Obeliſcos erigeret, ab eo, qui novo ſumptuoſoq; opere de mōtibus novos exſcīderet, ſuperari confeſſus eſt. Et architectum Dominicum Fontana de Moli, cujus operâ in admirandis ædificiis & operibus ſuis uſus eſt, quem eo nomine nobilitavit, equitem de la Guglia conſtituit, & annuâ penſione mille ducatorum donavit, ad ſe vocans & Obeliſci Holſatici iconem exhibens de Ranzovii hac magnificentiâ, multis contulit, planè volens, ut in Holſatiam ſe conferens, oculatus teſtis Ranzovianorum operum ad ſe rediret. Verùm morte præventus, hanc architecti ſui legationem non inſtituit.

Typ

Ad Viatorem.

Nō hæc vel vivo vel
Saxo, nec ligno,
Pyramides quondam varias
Sumtibus eximiis,
Pyramidem ſtruxit ſimilem
Sūtibus innumeris,
Illa viro claro aut fortes
Hic regi forti,
Illa ſitu bello bellas, lon
Hic ſplendore gra
Illa quæ erant Latiæ tan
Hic quæ miraclo
Cum non ex lapide aut li
Et tamen ex omni
Cedite Pyramides Roma
Nam claret pari

coCto fabrica cōſtat
faCta ſit ūde, rogo?
Roma inclita ſtruxit
ſumtibus innumeris.
Ranzovius Heros,
ſumtibus eximiis.
qui vicerat hoſtes,
Rex Friderice, tibi.
geq́ micantes,
vem cumq́ decore parem.
quam miracula terræ,
non minus eſſe poteſt.
gno, nec ſtructa metallo,
parte ſit artis opus.
næ, cedite priſcæ:
li Ranzoviana modo. P.L.

Hoc monumētum cōſtat py
illa informa arcus
cellū, in perpetuā
Virtutis D. Fride
&c. ab Henrico
cario, Domino in
pēſis in via regia
tructum Anno Do
tatis agente 63.

ramide & ſacello, ita ut ſub
triūphalis ſit ſitū ſa-
memoriā Honoris ac
rici II. Danorū Regis
Rāzovio ejusdem Vi-
Bredēberg, propriis im-
prope Segebergam ex-
mini 1588. annum æ-

Si pia majorum vi
Vltrices ſu

olas monumēta viator,
rias experiere brevi.

OPVS ABSO-
LVTVM DIE-
BVS CCXX.

 ★ *Typus Obeliſci talis eſt.*

Hoc diadema ſonũ ut vẽtis ſpirantibus edit:
Sic tua laus nusquã, Rex Friderice, ſilet.

Hoc opus exſtruxi Henricus Ranzovius omne
Numinis in laudem, Conditor alme, tui:
Et ſimul in Danaũm Friderici Regis honorem,
Totiusq; mei ſeminis atq; domus.

AB ORBIS PRINCIPIO—5553.
A CHRISTO NATO——1591.
ÆTATIS ANNO—— 66.

Quid Latii mirare obeliſcos, care viator,
Deſine, Ranzovius condidit arte parem.
Ah quid dico parem, non eſt: ſed pulcrior ipſis
Italia alma tuis: Roma ſuperba tuis.
Quæ ſtruis Idolo tantum mera vana profano,
Hic uni ac trino, quod ſtruit, omne DEO.
Tu Civi ſtatuas ſtatuis perſæpè celebri,
Patribus hic patriæ, principibusq; viris.
Qui Regum claro clarorum ſanguine nati,
Factisq; æternum promeruére decus.
O valeant Latii, Latiales vincit hic unus,
Arte, decore, jugo, laude, nitore, ſitu.

Obeliſcus altitudine pedum——52½

Monumento Regis Daniæ Friderici II. quod inſcriptionibus exornatum ante oculos poſuimus, addere libuit Germonis Regis Daniæ, qui in inſcriptione Cæſar nominatur, monumentum ab Haraldo Rege filio ædificatum. Sciendum autem, quod Dani, cum propter defectum ſaxorum Pyramides ac Obeliſcos extruere minimè potuerint, olim in memoriam Regum ac Heroum ſuorum ex terrâ coacervatâ ingentem molem montis inſtar eminentem ſtatuerint.

A. Templum ſive ſacrarium duobus conjugum ſocialibus buſtis interpoſitum plumbo tectum.

B. Lapis ſepulcralis, qui in altitudine habet ulnas quinq; & dimidiam, in circuitu 9. In uno latere formam hominis, ut vides, exhibet, in altero latere literas in ſequenti tabulâ expreſſas.

C. Mons ad ſeptentrionem, qui habet altitudinem 46. ulnarum, latitudinem 360. ulnarum, amplitudinem in ſuperiori parte 112. ulnarum.

D. Fons funditus ex ſaxis exſtructus, ex quo indies aqua hauritur à circumjacentibus populis, in circuitu habet 47. ulnas.

E. Mons ex altera parte verſus meridiem eſt altus 37. ulnas, in circumferentiâ 431. ulnas, in ſuperficie eſt amplus 157 ulnas.

F. F litera ubi notata, eſt inſignis magnitudinis lapis paulò minor quàm ille, qui apud templum inter duos mõtes collocat⁹ eſt. Et ut melius omnia intelligãtur, toti⁹ monumẽti typum hic ſubjeci, nec non formam alphabeti, qua tunc tẽporis idiomate Cimbrico ſive Danico uſi sũt, unà cum ĩſcriptione.

Gormo Rex Daniæ uix; circa annum Dñi 929

TYPVSALPHA

A b c d e f g h i k l m n

INSCRIPTIO MONVMENTI GORMONIS IN PA

Gorma Kominga giorda Kube diſse

ALIA INSCRIPTIO MONVMENTI HARALDI REGI

Haraldt Kong bygt Kiercke Kybl dyſe offuer

Haralder Keß offuer

SALPHABETI

kl m n o p q r s t v

S IN PARVO LAPIDE TYRÆ VXORI POSITI

ube diſse offuer Thyre Konæ

Haraldus Rex Daniæ, Angliæ et Noruegiæ uix: circa annum Dm̄i 964.

DI REGIS PARENTIBVS SVIS GORMONI ET TYRÆ POSITI

offuer Gorm Fader sin och offuer Tyre Mutter sinse

offuer Danmarck.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Adjicere etiam hîc volui, cum ſpacium eſſet vacuum, pauca de monumento FROTONIS, qui tempore nativitatis Chriſti regno Danico præfuit, quiq; regnavit vivus annos quinquaginta, mortuus tres, ut Saxo Grammaticus teſtatur. Deportabatur enim exanimum corpus, non in funebri lecto, ſed regali vehiculo geſtari videbatur tanquam invalidus ſenex. Nec ſatis virium compoti id muneris à milite, tum etiam extincto ab amicis tributum eſt, donec tandem ſecus Weram Selandiæ pontem ſaxis agreſtibus magnificè extructum, ſitum inter civitatem Rodtſchildt & arcem Friderichsburgum in collis congeſti ſiniſtrâ parte, verſus Friderichsburgum funus tumulavêre, ſuperimpoſitis de more lapidibus. Affirmatur eo loci Frotonem mortis ac buſti locum exoptâſſe, ubi regni ſui præſtãtiſſima haberetur provincia. Hujus monumentum etiam Hiarnus Danicus Poëta quatuor verſibus decoravit, qui ita in latinam linguam verſi ſunt, propter quos verſus illum diademate ornatum à populo ſcribunt.

Verſus hi ſunt:

Frotonem Dani quem longùm vivere vellent,
Per ſua defunctum rura tulêre diu.
Principis hoc ſummi tumulatum ceſpite corpus
Æthere ſub liquido nuda recondit humus.

Addere

Addere huc etiā pla-
cuit typum Pyramidis
ad pagum Nordoæ erec-
ctæ in memoriam triū
Daniæ Regum, utſequēs
inſcriptio indicat.

Conſtruxit tribus Danorum Regibus, Henricus Ranzovius tum, poſteritas exo & ut inviolatum ma æternæq; te divinita ventura ſecula com *ex ordine ſibi ac ſuis hoc monumē- ptatiſsima, neat rogat, ti in omnia mendat.*

Anno à Principio Mundi 5540.
à Diluvio inchoato 3484.
à Chriſto Deo nato 1578.
à nato Mahometa 985.

DEO TRINO ET UNI SACRUM.

ANNO 1578. D. Friderico I. Chriſtiano III. Friderico II. avo, patri ac filio, Danorum Regibus, victorioſis ac benè de ſe meritis, H. R. duorum poſteriorum in Holſatiâ Vicarius, nec non parentibus, tum ſibi ac uxori ſuæ, filiis ac filiabus & poſteris poſuit.

VERSVS MERIDIEM

Conſpicitur horologium ſolare, quod præter horarum diſcrimina indicat ſignum Zodiaci, in quo Sol annuatim verſatur, ortumq; & occaſum ejusdem, ſequentibus additis verſibus:

Vmbra horas Phœbi deſignat clímate noſtro,
Nodus, quod ſignum Sol tenet, arte docet.
Num ſolitum mutet poſt plurima ſecula curſum
Phœbus, poſteritas ſera notare poteſt.

VERSVS SEPTENTRIONEM.

Regibus ut gratum Danis ſe oſtenderet, ac his
Sanguine quos junctos conjugioq; tenet.
Regibus hãc ſtruxit, cõſanguineisq; columnam
Ranzovius, Cimbris qui vice Regis erat.

Corollarii loco libuit adjicere inſcriptionem ſalini aurati, quod Henricus Ranzovius Chriſtiano IIII. Regi Daniæ moderno electo, Friderici II. filio (Anno Domini 1577. Aprilis 12. hora 4. poſt meridiem nato) cum Fidejuſſor in Baptiſmo ejusdem adhiberetur, dedit.

Deus trinus & unus, largiatur huic Regio Nato abavi

abavi ſui Chriſtiani felicitatem & fortunam: Proavi Friderici I. manſuetudinem & benevolentiam: Avi Chriſtiani III. pietatem & clementiam: Friderici II. patris ſui magnanimitatem & prudentiam: ac horum Regum omnium, ſuorum majorum, contra hoſtes ſuos glorioſas victorias. Hæ enim virtutes ex tot Regibus & paterno regio ſanguine in illum defluxêre, talesq; decent tot Regum prolem.

Aliter Senarijs converſum.

Qui trinus atq; unus DEUS regit omnia,
Te clare Regum ſanguis, & flos principum,
Qui fonte Chriſti ſanguine es lotus puer,
Faciat DEUS virtutibus clareſcere:
Abavi det hic fortunam amicam & gloriam,
Qui Chriſtianus nomine hoc primus fuit:
Aviq; pietatem det & clementiam,
Qui Chriſtianus hoc ſecundus nomine:
Patrisq; magnum animum, & parem prudentiam,
Qui Fridericus hoc ſecundus nomine eſt:
Donetq; majorum ſimul victorias,
Qui bellicoſâ hoſtes ſubegerunt manu.
Fortes creantur fortibus: boni bonis:
Virtusq; regia filios Regum decet.
Tu Chriſtiane nomen hoc abavi, ac avi
Servans, eris felix, bonus, fortis, pius.
Florere te cernat potens Septentrio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ANNO 1588. In Holſatiâ, FRIDERICO DUCE, & FRIDERICO Daniæ Rege, Holſatiæ principibus demortuis, Philippus Adolphi filius, Friderici Ducis frater gubernationem rurſus adiit, & ſumpto à civibus ruſticisq; fidelitatis juramēto, etiam Equeſtris ordinis viros de homagio præſtādo ſollicitavit. Illi, indictis Chilonii 16 Septembris comitiis, primo aditu, non quidem in fidem ejus jurare recuſant, ſed etiam ſibi liberam ex Holſatiæ principibus, quem velint, toties, quoties provincia vacaverit, eligendi eſſe poteſtatem prætendunt. Attamen paci conſervandæ ad id paratos, ſi jus venandi in monaſteriorum ſilvis ſibi relinquatur, & tenore privilegiorum Epiſcopi Sleſvicenſis libera electio permittatur, aliaq; gravamina ab ipſo & Regiis libertati ſuæ contraria tollantur. Danici Senatus regni & Philippus Princeps, generalem privilegiorum confirmationem, qualem à patribus acceperant, offerunt, ſed duos iſtos de Epiſcopâ & venandi jure articulos, donec Rex & Princeps adoleviſſent, ſeponi cupiunt. Nobilitas in poſtulato ſuo conſtanter perſtat: quo factum, ut rebus cunctis pendentibus & infectis diſceſſum ſit. Soluto hoc conventu novus iterum indicitur, ſpe factâ meliori, de mediis quibus ad pertinacem concordiam perveniri poſſit, ſeriò deliberatum iri. Verùm non diſſimilem priori & hæc comitia eventum habuêre, cum Equeſtris ordinis nonnulli invaletudinē

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tudinem, nonnulli ſua funera (quorum hoc ſemeſtri ſpacio ex ſolâ tantùm nobilitate Holſaticâ utriusq; ſexus, non quidem peſte, ſed diverſis morbis exſtinctâ, ultra 40. ſunt numerata) excuſantes, præſentiam ſui facere non potuerunt.

HAMBURGI, FRANCISCUS Dux Saxoniæ Laoburgenſis, fratrem natu majorem, Ducem MAGNUM, Goſtavi Sueciæ Regis generum, Erici XIV. & Joannis III. quorum ſorori Sophiæ aſſumptâ pellice nuncium remiſerat, affinem graviſſimis de cauſis, quas lubens prætereo, captivum detineri curat, & impetratâ tandem ab Imp. Maj. veniâ, Calendis Juliis Ratzburgum abducit, vbi hodie cuſtodiæ traditus manet. ANNO 1588.

In VANDALO SAXONIA, & finitimis provinciis, præter omnem lucrionum, frugum pretia intendentium, & granaria laxare nolentium ſpem, mirificè mirificus Deus ſummum annonæ incendium laxavit, ita ut minoris omne frumentum, quàm tempore elapſo fuerit divenditum. ANNO 1588.

Quo animadverſo unus & alter illorum inſanæ tenacitatis & avaritiæ Euclionum deſperabundi, ex ſeipſo literam longam facientes, laqueo vitam finierunt. Idem Pragæ factum eſt, ubi Plutus quidam, quòd vini copiam in cellariis cõpreſſam, juſto pretio, & in tempore non vendiderat, ſemetipſum ad arborem in proprio vineto Sept. 20. ſuſpendit.

In ANSÆ pleriſq; civitatibus, tantus numer⁹ ANNO 1588.

hornotinorum abigeorum, aleonum, ſtellionum, parricidarum, graſſatorum, lavernionum, ſicariorum &c. ſocietatem invicem alentium, cruce, rotâ, gladio ſublatus eſt, quantus ab omnium noſtrum adoleſcentiâ, rarò admodum, aut nunquam.

ANNO 1588. In SAXONIA & proximè adjacentibus provinciis, poſt varias habitas diſputationes, Auguſtanæ confeſſionis Religio variis in locis mutata eſt. Ac ut pauculis complectar, nullus ſub Sole locus, nullus angulus, nullus tractus ſupereſt, qui hoc potiſſimum anno, non expertus ſit viciſſitudines quasdam ſingulares, quarum aliæ humanum captum exſuperant, aliæ ſtuporem penitius aliquantò de ijs cogitantibus injiciunt. Ex quibus de integro liquet, immotas Aſtrologorum adhuc conſiſtere rationes, & minimè vanas illorum prædictiones, ſecus quàm ſcioli nonnulli putârant, fuiſſe. Vt autem benevolus lector primaria illa, quæ anno XIIC. præſenti, jampridem multorum ſermonibus atq; vaticiniis notato ac nobilitato, in toto paſſim orbe Chriſtiano geſta ſunt melius cognoſcat, ea Eteoſtichis quibusdam à diverſis viris comprehenſa hîc ruminabimur. Gratias primùm agentes DEO optimo maximo, qui nos tot calamitatum myrmeciis, tot periculorum iliadibus, tot malorum fluctibus circumvallatos, hisce temporibus, ſanctorum ſuorum Angelorum excubiis protexerit; Deinde ſuppliciter rogantes, ut poſthac quoq; nos

nos ſalvos umbrâ manus ſuæ conſervet, & juſta pacis halcyonia largiatur.

I.

MAXIMILIANVS ARCHI-dux Auſtriæ, & Poloniæ Rex electus capitur Anno 1588.

AVſtrIe te CapIVnt ReX ÆMILIane PoLonI:
SVeCVs It, & regnI ſCeptra PoLona CapIt.

II.

HENRICVS CONDÆVS veneno tollitur.

ConDæVs patrIâ eIICItVr, CraſſoqVe Veneno
CogItVr egeLIDæ fata ſVbIre neCIs.

III.

FRIDERICVS DANIÆ Rex moritur.

Rege hInC abrepto FrIDerICo DanIa LVget,
VIX ILLI poſthaC par habItVra CapVt.

IV.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

STEPHANVS REX POLO-niæ humatur.

HeV StephanI regIs non MortIs honore CarentIs
ACCIpIt eXCVLto VIſCera, terra, ſInV.

V.

PHILIPPVS MARCHIO BA-denſis moritur.

MarChIo pertrIſtI ſVbIIt ſVa fata PhILIppVs
FVnere; ſIC LVCtV ſors ſaCra Læta rotat.

VI.

JOANNES TAXIVS AD Bonnam trajicitur.

Non faVſto CaDIt ah ſCLopetI TaXIs abICtV,
TertIa poſt PaſChæ CVI fVIt atra DIes.

VII.

JOACHIMVS MYNSIN-ger moritur.

FrVnDekIæ, Vt MaIo nItVIt ter PhœbVs abaXe,
Æthereos petIIt gLorIa gentIs agros.

VIII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

LAMPERTVS Diſtelmejerus obit.

SoLVItVr In CIneres trIbVLI CognoMIne præ-
Et gnato LInqVIt CVnCta parata ſVo. (ſtans,

IX.

ROBERTVS DVDLÆVS
Comes excedit.

GarterII ſoCIVs præCeLLens Marte RobertVs
AngLICVs è VIVIs ſVnere CarpIt Iter.

X.

HELVETII ARGENTORATI
fœdus percutiunt.

ArgentoratI popVLVS HeLVetICa ſanCIt
FœDera, LVteCIas GVIsIVs InDe CapIt.

XI.

GERMANI in Galliâ pereunt.

GaLLIa te MaCtat fera tVrpI VVLnere TeVto,
Et trVCe SeqVanICos enſe CrVentat agros.

XII.

HISPANI ſub Angliâ claßem amittunt.

CLaſsIs Ibera perIt peLago ſVbVerſa BrItannIs,
HInC ſtatVIt VInDeX CLara trophæa DraCo.

XIII.

HENRICVS Guiſius Bleſis interficitur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

GVlsIVs à GaLLI ConfoſsVs MILIte, In atros
ConVerſo CIneres Corpore, VaſtVs obIt.

XIV.

Similiter Cardinalis Guiſius interficitur.

PõtIfICIs qVeM CõIVrans ſaCra tVrba gaLero
Ornârat, ſterCVs GVIsIVs & CInIs eſt.

XV.

CATHARINA MEDICEA

Regina Franciæ defungitur.

GaLLICa qVanDo ſeneX CasV CatharIna re-
Tres parILI natos VIDIt honore frVI. (CeſsIt,

XVI.

CONCLVSIO. Super Annũ 1588.

ChrIſte Mane, VenIVnt Inſtãte CrepVſCVLa
Ne fVgIat PIetas Integra, ChrIſte VenI. (noCte,

LIBER III.

LIBER TERTIVS.

SI QVIS præſentium rerum ſtatum non oſcitanter intueatur, qui ſanè per-quam horribilis eſt & metuendus: Si quis hæc tempora ad veterum hiſtorias conferat, quarum plena ſunt totius antiquitatis monumenta: Si quis præteritarum calamitatum cicatrices, quæ paſſim recrudeſcentia vulnera oſtentant, & imminentium periculorum ideas attentè perluſtret: An non totus cohorreſcet? An non cum quadam συμπαθείᾳ triſtiſſima multa expertus, anxiè plurima metuet? An non veris veridicorum hominum vaticiniis album calculum adjiciet? Vaticiniis inquam, quæ jam ſeculis aliquot, non multorum mortalium, ſed innumerarum gentium animos non leviter conturbârunt.

Etſi autem nemo ſit, qui templa cæli ſancta ſe ſubijſse,& cũ architecto ſummo ſermonem, quem ad nos Majeſtatis illius juſſu, in animorum noſtrorum cruciatus denunciaret, contuliſſe, aut entheo aliquo ſpiritu afflatum ſe aſſerat: tamen infiteri non poteſt, neq; noſtro, neq; ſuperiori ſeculo defuiſſe, qui, cælo acie mentis ſuæ penetrato, ex aſtris, aſtrorum motibus, & Planetarum ſynodis, anno mirabili vel in antiquum chaos orbem

ruiturum, vel maximam in eo omnium rerum perturbationem futuram prædixerint. Quàm verè, ſatis ah ſatis experti ſumus omnes, & crebri nobiſcum totius mundi paroxyſmi teſtificātur. Cum autem vaticiniorum illorum effectus non præciſè ad prædictum annum rèſtringantur, ſed ad inſequentes duos ſe extendant, committere non potùi, quin ſervato priori ordine, & oſtentis denuò præmiſſis, eosdem hîc ſubjicerem.

ANNO 1589. Julii 22. Henrici III. Galliæ Regis emortuali, Solem contra naturam, cælo ſudo & ſereno, ſub ipſam meridiem ad inſtar Eclipſeos obfuſcatum Michaël Eyzingerus narrat.

Exeunte Auguſto, quo potiſſimum tempore cervi naturalibus deſideriis angi incipiunt, Dux Holſatiæ Philippus in venatu cervam cornutam, in Cimbriâ & vicinis Balthici maris locis nunquam viſam cepit.

In LIVONIA non procul à Tharbtâ, quarto Idus Septembris ſecundum ſtilum veterem, ſub antemeridianam decimā, figura cruci ſimilis, præferens quaſi dextram verſus ſecurim, verſus ſiniſtram verò manubrium, & ſtupendus exercitus, crepitu maximo tripliciter inter ſe concurrens, in aëre conſpicitur.

In Svanziâ, quæ Holſatiæ provincia eſt, Cispui pago, menſe Decembri monſtrum informe, cidari Turcicâ, naſo & oculis leporinis, ventre turgido & amplo, umbilico viridi & oblongo, pedibusq; varis in lucem editur.

Menſe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Menſe Februario Cometa ad Balthen apparuit, ANNO 1590.
quorum proximis 42. annis ſex, & nullum impunè vidimus.

In Cimbricâ Cherſoneſo, & vicinis maritimis locis, intenſo, infrequenti & inſolito frigore maria ac flumina ad unius atq; alterius ulnæ altitudinem conglaciárunt.

Fretum Codanum usq; adeò gelu incruſtatum fuit, ut â Landescrono Scaniæ oppido Hafniam in Selandiam pedibus potuerit tranſiri.

In Phriſiâ orientali, paludibus & ſtagnis prædura glacie concretis, non pauci pro advehendis aliunde ad adaquandum jumenta aquis, octo ſolidos, non pauci decem & plures quotidie inſumere coacti ſunt.

Pulſa hiemis infandæ ſævitiâ, ſubſecutus eſt ardentiſſimus ardentiſſimæ æſtatis æſtus, quæ non modo ſtagna mediocria exſiccavit, foſſas exhauſit, ſegetes tetrâ uredine aduſſit, hortorum germina ſuffocavit, ſata quævis, præſertim defatigati & arenoſi ſoli, terræ ſuperficie tenus mirabiliter depavit, ſed etiam ſummum ſummo & meâ ætate inaudito calore, ardore, per totam Europam, omnium rerum incendium ſimul excitans, annonam excandefecit.

Ineunte Martio, prope Guſtrovium apud Megalopyrgenſes, in ſtagno Gutovienſi, piſcis monſtroſus, in cujus lateribus æra anni 395. literis numeralibus erat perſcripta, captus eſt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Ad oppidum Schœningæ, terra hiatu vaſto ſe prodigioſè aperuit.

Haud longè ab urbe Stendaliâ Marchicâ, pagani cujusdam forda, vitulum carneâ maſsâ inſtar amiculi collaris oblongi rugati circa collum & pedes primores veſtitum, enixa eſt.

Viennæ in Auſtriâ quinto Septembris, quo Romæ Sixto V. denato, Urbanus VII. Cardinalium ſuffragiis Pontifex eligebatur, ſub noctis vigiliam tertiam, ſemel atq; iterum vehemens & horrendus terræmotus obortus eſt, quo turres urbis primariæ labefactatæ, templaq; & ædes plurimæ conquaſſatæ ſunt, & aliquot hominum ſuccubuêre.

Similem motum, non ita pridem Moraviæ oppidum Caunitz totum prope quatefeciſſe, & ſuperiori anno Cordubæ in Hiſpaniâ monaſterium pulcerrimum, pluresq; ædes confregiſſe, compertum eſt. Et quidem ut plurimum menſe Septembri, præ reliquis, terræmotus, peſtes, cædes, & omnia malorum genera in terris exuberare & oriri ſolent.

Apud Prutenos candentes globi & vexilla ſanguinea, nec non pugnarum ſimulacra, & parelia Solem propemodum æquantia in aëre crebrò ſunt conſpecta.

In Italiâ, in Ubiis, & aliis quibusdam locis, paulò ante Pontificis mortem, ſtella quædam nova viſa eſt, Planetam putârunt, ſed neq; crinitus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

nitus fuit, neq; caudatus.

Ne autem longiori circuitione utamur, rectà ad ſcopum collimabimus, & rurſus illuſtrium præſtantiumq; virorum (quorum operâ in hac mundi ſeneſcentis canitie, & rerum fermè omnium agone, templa, curia & ſcholæ potiſſimum indigebant) elapſo biennio denatorum obitus referendo nomina exprimemus, ab interitu eadem ob illibatam ſingulorum famam vindicaturi.

Martii die quarto HEDWIGA WIRTENBERGICA, Ludoici Haſſiæ Lantgravii uxor cariſſima, Sophiæ conjugis Friderici Saxonis ſoror, extremum vitæ ſpiritum maximâ in Deum fiduciâ emiſit. ANNO 1589.

Eo ipſo die ELISABETHA Chriſtiani Saxoniæ Septemviri filia depoſitum DEO ſimiliter reddidit.

Porro Eccleſiæ & Muſarum nutritius, literarumq; Evergetes JULIUS GVELPHIUS, Brunſuigenſium & Lunæburgenſium provinciarum princeps, egregiâ Hermopoli Academiâ, quam ſuo de nomine Juliam indigitavit, & Henrici Julii filii ſui natu majoris, ejusdem Univerſitatis primi Rectoris natali, XV. nimirum Octob. Anno 1576. introduxit, inæſtimandis ſumptibus fundatâ, quinto Nonas Maii, Sole ad occaſum vergente, in arce Lycaoniâ religioſè admodum, ætatis ſexageſimo primo, morti occubuit.

Maii decimonono ANNA MARIA Brandē-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

burgica, Georgii Marchionis filia, Chriſtophori Ducis Wirtenbergenſis relicta vidua, Ludoici mater, pertinaci erga DEUM pietate, terrenis valedixit.

Ad id tempus Cardinalis FARNESIUS multæ prudentiæ & provectæ ætatis homo, Alexandri Farneſii Parmæ Ducis gentilis, & Apoſtolicæ ſedis Cancellarius debitum carnis ſolvit.

Francofurti ad Viadrum illuſtris & generoſus dominus LUDOICUS, Comes ab Eberſtein, Academiæ pro tempore Rector magnificus, in flore juvẽtæ vernantis lætiſſimo, in ipſo gloriæ culmine, Muſis & Doctorum coronæ imperans VII. Id. Quinctilis, dum Viadro tenerum corpus abluendum, nequicquam ſollicitè periculum metuens committit, pede non firmiter fixo in gurgitẽ abreptus, cum Laurentio Andreæ Zochii, Brandenb. Cõſiliarii, & I.V.D. filio, dulciſſimã lucis uſuram triſtiſſimo fato reliquit. Quo itidem ante annos plures, lavandi gratia in flumen Armeniæ Serram deſcendẽs Fridericus Imp. Quo Hartmannus Imp. Rodolphi Habsburgenſis filius in Rheno: Quo Gerhardi ducis Sleſvici filius Henricus in fluvio Sliâ: Quo Franciſcus Gonzaga Dux Mantuæ Imperatoris Ferdinandi gener in lacu Mantuano: Quo Hermannus Ludoicus Friderici Palatini Electoris filius, ſummo ſuoꝝ luctu perierunt.

In Sueciâ circa finem Julii MARIA, Caroli Finlandiæ ducis conjux, Ludoici Electoris Pala-

tini

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tini filia, è vitâ exceſſit.

In Galliâ HENRICUS III. Henrici II. filius, Franciſci nepos, ac in ordine Rex ſexageſimus ſecundus, qui è ſacro βαπτιστηρίῳ ſuſceptus, primùm nominatus eſt Alexander Eduardus, poſtea verò Henricus, venenati cultri ictu 22. Julii, duodequadrageſimo ætatis nondum exacto, exanimatus eſt, quòd plurimis abhinc annis, biothanatum ſcilicet ipſum futurum, Gabriel de Marviſiâ ſequentibus verſiculis prædixit.

Cum Rex Henricus regnabit in ordine natus,
Hic rex bis factus, tam re quàm nomine gratus,
Lilia vir fortis propriis avellet ab hortis.
Rex cadet, & vulgus, militia Frãcica, clerus,
Enſe, fame, & flammâ, luctuq́; ſitiq́; peribunt.

Eidem etiam, Mathematicus & Aſtrologus eminentiſſimus Petrus Turrellus, qui & ante centum plus minus annos, Franciſco captivitatem fuit vaticinatus, ſimile hiſce verbis præſagiit.

Aſtrologus, vates, hæc nuncio mœſta, nepotes,
Corpore qui grãdis, rex tertius ordine fratrum,
Prædiras edet cædes Lanio ipſe ſuorum,
Quas propter ſurget civili Francia bello:
Proh dolor: & procerũ præceps cadet iſta duello.

Non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Non erit una fides, non lex, non unicus & rex,
Multi ſed reges, leges & relligiones.
Serviet haud minimis in partes ſciſſa ruinis:
O Deus, à variis ſævè lacerata tribunis.
Sic ruet infelix per reges Francia, cives,
Antea quæ felix per reges Francia dives.

ANNO 1590. Pridiè Calend. Febr. ARCHIEPISCOPUS PRAGENSIS ſupremum vitæ curſum implevit, ingenti ſui deſiderio relicto, ut etiam è longinquo advenientes Prælati ſummâ magnificētiâ, & cultâ oratione ejus manibus juſta perſolverint, & poſtremum officium debitis ſolennibus præſtiterint.

Calendis Februarii JOANNES ERNESTUS Bogislai XIII. Pomeraniæ principis filius quadrimulus, Bardi ex hac luce ſubtractus eſt.

Ejusdem menſis 15. CHRTSOLITA ſeu GRISELIS Bathorea, ex fratre Regis Stephani Chriſtophoro Tranſilvaniæ Duce procreata, Joannis Zamoiſcii, Poloniarum Archicancellarii cōjux, partus difficultate victa, in immotâ Auguſtanæ religionis conſtantiâ, à qua ne latum quidem receſſit unguem, precibus ac minis patrui & mariti Catholici, quem etiam in ipſo nuptiali ſacro, cum ab Epiſcopo Pontificio ſe ſponſo ſuo iri copulatum præſentiſceret, repudiare, & mor-

tem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tem potius ſubire non fuit verita, finem vitæ fecit.

Hanc biduo poſt PHILIPPUS ſenior Comes ab Hanow, famæ celebratiſſimæ Heros, ad patrium cælum, mũdanis ſpretis, ſuſpectãs, inſequitur.

In Galliâ CAROLUS BORBONIUS Cardinalis, & Archiepiſcopus Rotomagenſis, Henrici Navarræi patruus, quem Franciæ Rex Henricus III. Valeſius in Comitiis Bleſenſibus Anno 88. in cuſtodiam concluſit, & Henricus IIII. Navarræus, poſt dicti Regis mortem carceri mancipatum retinuit, & Galli Catholici Regem exoptârunt, imò conſtituerunt, ſeptuaginario major in cuſtodiâ vitæ curſum implevit.

Aprilis 2. ELISABETHA Saxonica, Auguſti Electoris filia, Chriſtiani ſoror, Joannis Caſimiri Palatini uxor, per mortem ad ſemper manſuram patriam translata eſt.

Calendis Julii, ſereniſs. princeps CAROLUS, Ferdinãdi Imp. filius, Maximiliani Imp. frater, Rodolphi hodie Imp. patruus, ex celeberrimâ Archiducum Auſtriæ familiâ, apud quam per 310. annos, non translatis aliò ſceptris, dignitas Imperatorum, quos jam produxit 10. fauſto auſpicio reſedit, oriundus, relictis ex uxore Mariâ Gulielmi Bavariæ Ducis filia, & Erneſti Archiep. Col. ſorore, aliquot liberis, ĩpletisq; 50. ãnis & mẽſe uno, à vitâ diſceſſit.

Vinariæ Julii 21. ſub ipſam operationem Eclipſis SOPHIA, Chriſtophori ducis Wirtenbergici filia, Friderici Gulielmi Saxoniæ Ducis conjux,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ſeptimi partus dolore debilitata ætatis ſuæ 27. id eſt, enneatico tertio ex hoc lacrimabili hoſpitio integris ad extremum usq; vitæ halitum animi ſenſibus, rebusq; omnibus, quæ ad morituros pertinent, ſanctè ac piè compoſitis cæleſte diverſorium intravit. Atq; ita ex hac pervetuſtâ domo Saxonicâ evoluto quatuor annorum circulo, novem hujus ſanguinis principes mors abſtulit atra.

Obiit autem Vachij Heſſorum, ubi ſpem prolis datam abortu præcidit, ſuiq; fœtus cui hujus lucis uſurâ frui negatum fuit, ſepulcrum optima princeps effecta, mortuum enixa eſt, quem triſti funere poſt mater fuit inſecuta. Eluxit in hac pietas magna, prudentia ſexu major, vitæq; integritas maxima, ut non immeritò patriæ corona dicta fuerit, atq; ob virtutem non tantũ illuſtri conjuge, ſed etjam vitâ perpetuâ digna judicata ſit. Nam ſacrarum literarum meditatione à teneris unguiculis delectata, illam vanis mundi hujus delicijs omnibꝰ, adultâ etjam ætate, prætulit. Adeo â teneris aſſueſcere multum eſt. Tandem ipſi mors vitæ ſimilis contigit. Nam conſtantiam in confeſsione veræ fidei edendâ ad extremũ uſq; ſpiritũ retinuit, omniq; curâ in ſolo Deo poſitâ, terrenorũ plane fuit oblita, ac prudens, compoſq; mentis à præſente illuſtriſs. principe marito ſtipulata eſt, ut quã ipſa prima ĩſtitutio, ac quotidiana meditatio, exemplumq; domeſticũ exigerent à ſe veræ religionis profeſsionem, eidem & ipſe conſtantiſsimè adhæreret: atq; ita ad ſocietatẽ & verbi & vitæ cæleſtis maritũ utriuſq; a-

more flagrantē invitans, omnis carnis iter fortiter ingreſſa eſt. Hujus incomparabilis principis obitū ſingulare prodigiū præceſsit, quod pias mentes nō poteſt nō cōmovere. Nam cornu cervinū, quod triplicatum inſignia ſua repręſentat, poſt annos 20. pl' minus à cervo abjectū, & parieti more ſolito affixū bidui ſpacio ſanguinem copioſiſsimè deſtillavit 19. & 20. die Septembris Anno M. D. LXXXIIX.

Menſe Auguſto SABINA Brunſuicenſis, Julii Ducis, piæ memoriæ, filia, Henrici Julii ſoror, mortem juvencula oppetiit.

JACOBUS Marchio Badenſis, remiſſo à majoribus ſuis cultæ religioni Lutheranæ, ad Catholicam inclinans, nuncio, ipſo die Eccleſiarum conſecrationi deputato, cum ad parendum neceſſitati ſecederet, diarrhœâ & morbo Epileptico corripitur, quibus aliquot dies miſerabiliter afflictus, Auguſti tandem ſeptimo, hebdomatico quarto exacto, & ætatis undetriceſimo inchoato, animam efflavit.

Romæ XISTUS vel SIXTUS V. Pont. Max. qui Felix Pernetus antea dictus, in pago tenui Montalto, civitati Formianæ proximo, obſcurioribus parentibus ortus, & meritis ſuis ſacratiſs. ad tantos honores erat evectus, ætatis ſuæ ſexageſimo nono, Pontificatus verò quinto jam expleto, vitam ſimul cum dignitate, Auguſti die decimo ſeptimo depoſuit: miro ſanè Pontificum fato, qui tot ut plurimùm annos in gubernatione

vivunt, quot numeros continet aſſumptum ab illis in electione nomen, ut teſte Saurio, Alexander II. ſecundo, Clemens III. tertio, Victor IV. quarto, Pius V. quinto, Leo X. decimo, Gregorius XIII. decimo tertio, & hic SIXTUS V. quinto regiminis ſui anno finito mortuus eſt.

Huic ſucceſſit Joannes Baptiſta de Caſtanea Genuenſis Cardinalis S. Mazzello, qui URBANUS VII. nominari volens, in ordine 240. à Petro numerando Pontifex factus eſt, & haud longè poſt enneatico ſuo octavo, id eſt 72. ætatis anno, anteceſſoris veſtigia calcat.

In Cimbricâ Cherſoneſo, magnanimus princeps, juvenis, PHILIPPUS, Anno Chriſti 1570. Auguſti 10. natus, Adolphi Ducis Sleſuici &c. è cujus proſapiâ ſeptem utriusq; ſexus proximo quadriennio occubuêre principes, filius, aſthmate, phthiſi, & peripnevmoniâ conſumptus, in ipſâ vernanti juventute, ætatis ſcilicet viceſimo primo, regiminis tertio, menſis Octobris decimo octavo, mundo longùm valedixit. Qui menſis familiæ Daniæ Regum plerumq; eſt fatalis. Obiêre enim illo, & quidem uno & eodem Octobris die primo, Anna Auguſti Saxoniæ Septemviri conjux, Daniæ Regis Friderici II. ſoror, & Adolphus Friderici I. filius, hujus Philippi pater: Nec non Joannes Holſatiæ dux cælebs, ſecundo Octobris. Sic Dorothea Chriſtiani III. uxor ſeptimo Octobris, & Eliſabetha Friderici I. filia,

Magni

Magni quondam & Udalrici Megapolitanorum Ducum conjux, Idibus Octobris, & hic Philippus 18. Octobris, & plures alii Cimbricæ ſtirpis Duces, quos brevitatis cauſa omitto, hoc menſe naturæ conceſſerunt.

Ex principum Conſiliariis, provinciarum optimatibus & præſtantiſſimis nobilibus, ipſa Epiphania nobis abſtulit omni laude cumulatum FRIDERICUM SCHULENBURGIUM, heroa ſeptuagenarium, qui præter illam quam conjux ſua decrevit pauperibus pecuniam, peculiares 10000. Joachimicos certo loco depoſitos moriens legavit, è quorum reditibus duodecim afflictioris fortunæ ſtudioſi ſtipendiarii in Academiis ali & ſuſtentari debent: Vt & Idus Martiæ virum eximium & longè gentium clarum Julii principis Brunſuigii Conſiliarium BARTOLUM RICHIUM.

Martii 29. heros undiquaq; nobiliſſim⁹, rerum omnium præſertim antiquitatis peritiſſim⁹, & trium ordine Imperatorum Conſiliarius intimus FLORIANUS GRISBECK à Grisbach, relictis non modo in arcis ſuæ Mulfelſianæ Bibliothecâ multis literarum operibus, & paſſim in Boëmiâ ſplendidis ædificiis, tanquam æternis perpetui nominis monumentis, ſed etiam, quod mirum, ex unâ conjuge quatuordecim filiis, & filiabus decem, ætatis ſeptuageſimo octavo exacto, mortalitatis exuvias depoſuit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Idem fecit 12. Auguſti, R. M. Daniæ à Conſiliis, ejusdemq; Cancellarii magnifici, quondam aulæ magiſtri Henrici Ramelii ſocer, DANIEL RANZOVIUS, ex antiquâ Ranzoviorum oriundus familiâ, quæ ante Caroli magni tempora exſtans, nihil aliud quàm bellicoſiſſimorum militum, magnanimorum virorum & literatorum heroum quaſi perpetuum huc usq; fuit ſeminarium, ex quibus hoc temporis curriculo centum & undeviginti maſculini ſaltem ſexus (nullus mentior) adhuc divino munere ſpiritum trahunt, qui arces munitas, caſtra & nobilium domicilia, ultra ſeptuaginta in Regno Daniæ, Norvegiæ; in Ducatu Sleſuicenſi Holſatico, Lunæburgenſi, ac inferiori Saxoniâ, præter domos & palatia in urbibus vicinis ſita, poſſident, ac in illis merum & miſtum, veluti Comites & Barones in Germaniâ, imperium obtinent.

Pridie Calend. Septembris pulcerrimæ Suevicæ urbis Ulmæ conſul, majorum imaginibus, & propriâ virtute inclytus SEBALDUS WESLERUS ætatis triceſimo, ex hac terrenâ in cæleſtem curiam emigravit.

In Daniâ menſe Octobri, cùm natalium ſplendore, tùm propriæ virtutis famâ percelebris CAROLUS DANCÆUS, Galliarum Regum apud Chriſtianum III. & Fridericum II. Daniæ reges legatus, animam egit. Quem avitis ſtemmatibus generoſus Baro ALBERTUS ab HEIDECK, morbo

morbo intercute Ansbachii exanimatus,& in Galliâ, Navarræi Regis Conſiliarius JACOBUS SIGURIUS Pardelianus, è Germaniâ reverſ9, non ſupervixerunt. Et Decembris 27. S. C. Mai. Curiæ ſupremus magiſter ADAMUS à DIETRICHSTEIN liber Baro in Nichelſburg, circumvecto ætatis ſuæ gnomone mortis punctum attigit.

Patavii, quò tanquam ad primum aut certè ſecundum in orbe omnium diſciplinarum liberalium emporium ſtudiorum gratiâ profectus fuerat DANIEL RANZOVIUS, nobiliſſimi viri Petri Ranzovii, Danorum Regis Friderici (à quo ordine Danico, nempe aureo Elephante cum turri donatus eſt) Conſiliarii filius unicus, in ipſo juventutis flore, ætatis decimo octavo, id eſt, enneatico ſecundo impleto, immaturâ morte vitam finit.

Die Paſchatos fato fungitur tam natalium ſplendore, quàm propriâ virtute conſpicuus, ASM9 RUMORIUS Cimber, qui licet ex antiquiſſimâ Alefeldiorum proſapiâ genus paternum deducat, iiſdemq; inſignibus utatur: tamen cognomen, à proavis ob crebros quos crebrò excitârant hinc inde tumultus, ita primùm Germanico Idiomate appellatis, unà cum hæreditate accepit, & conſtitutâ peculiari familiâ, priori nomine exoleto, in hodiernum usq; diem obtinuit. ANNO 1590.

Argentinæ, quæ Repub. & Academia celebri præclara

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

præclara, turriq; editiſſimâ inſignis, & horologio artificioſiſſimo admiranda urbs eſt, in primo vernantis juventæ flore, Octobris die quinto, ætatis agens Climactericum 21. & diligentem bonis literis operam navans, CAJUS RANZOVIUS Dethlevi Ranzovii filius, qui inde in Holſatiam deductus, & in monumentum filio & ſibi erectum Oldenburgi illatus eſt, magnum ſui deſiderium & luctum vtrique parenti relinquens, obiit.

Pragæ trium ordine Imperatorum Conſiliarius, Prætorio præfect⁹ & archigerō, vir in expediendis negotiis promptiſsimus, in judicio dexterrimus, in conſiliis feliciſsimus, in officio fideliſsimus, erga omnes humaniſsimus JOANNES de TRAUTSON liber Baro in Sprechenſtein, naturâ ſatietate vivendi jam expletâ, ut qui ad annum plus minus octuageſimum pervenerat, extremum vitæ ſpiritum edit.

ANNO 1590. HAMBURGI in omni bonarum literarum genere eruditus JOHANNES NIEBUR, præclariſsimi & ampliſsimi Laurentij Niebur olim Proconſulis filius, qui in celebrioribus Germaniæ & Galliæ academiis verſatus, deinde Secretarii munere per annos viginti, diverſis legationibus feliciter expeditis, functus, inq; ordinem adſcitus Senatorium Anno 1580, & paulò poſt ad ampliſſimum Proconſularis dignitatis faſtigium evectus, per decennium huic officio ad dulciſſimæ patriæ publicam utilitatem ſummâ vigilantiâ, ſummâ fide

præfuit,

præfuit, & cum vixiſſet A. 57. M. 6. D. 24. pridie KL. Sext. vitam fato debitam patriæ ſaluti ſolvit.

Roſtochii ſeptimo Calendas Decembris, equeſtris ordinis vir, & multis nominibus ſuſpiciendus CHRISTOPHORUS BUTZOVIUS, Reip. conſul primarius, de me & meis, quod apertè cõfiteri non erubeſco, optimè promeritus, cum ad conventum Reip. & Academiæ ſenatorum in collegio fratrum inſtitutum tenderet, repentino fato in plateis, præſentibus reliquis conſulibus, correptus decidit, & nullo doloris facto indicio, nullo verbo prolato, ſine corporis aliquo motu, temporis momento inſtar bullæ evaneſcens exſpiravit, ætatis ſuæ 81. id eſt, enneatico nono, quo ipſo, & quidem natali ſuo die recurrente, divinum Platonem, Cicerone, Senecâ & Cenſorino teſtibus, mortuum legimus.

Marchio Rentius, EMANUEL LALANVS, Caroli filius, Parmenſis in re militari locum tenens, 17. Decemb. Montibus Hannoniæ morbo ſublatus eſt. Noicarmius item. Chimaicus princeps Carolus Philippi ducis Airſcotani filius, lecto adfixus eſt. Marchio ille, totius Belgii erat & ingenio & rei militaris peritiâ & virtute ac fortunâ nobiliſſimus, cujus obitum lugent.

Anno 1591. ſexto die Februarii ANNA SOPHIA, Ducis Megapol. JOANNIS ALBERTI conjux, ALBERTI primi Ducis Boruſſiæ filia, cum 15. annos marito principi optimo ſu- ANNO 1591.

perſtes fuiſſet, inter horam 1. & 2. pomeridianam in oppidulo ducatus Megapolenſis Lubz fato cõceſſit. Hujus obitus, licet in annum, ut dixi, nonageſimum primum inciderit, de quo in præſentiâ noſtri inſtituti nõ eſt verba facere: tamẽ cum recens admodum ſit, & in ejus ferè initium cadat, non alienum à noſtro propoſito duxi, cum ordine enumeratis Heroibus ſub finem præcedentis anni denatis hanc quoq; Heroinam conjungere. Circa hoc tempus obiit itidem Dominus à Reid.

ANNO 1589. Ex ſacrarum literarum Doctoribus, primò MARTINUS CROMERUS, Epiſcopus Warmienſis in Boruſſiâ, qui Poloniæ Regum hiſtoriam continuam usq; ad Sigismundum I. contexuit, Martii 13. ad humanæ vitæ conſuetudinis metam pervenit: Cui ſucceſſit Andreas Bathoreus Cardinalis, patruelis Stephani Regis, frementibus & fruſtra repugnantibus Boruſſis, qui tenore privilegiorum ad epiſcopam ſuæ gentis hominem poſtulabant.

DeindeDAVID VOITUS, cum annos 15. Regiomonti apud laudatiſs. principem Albertum ſeniorem, & totidem in ſcholâ Jenenſi, & duos Vitebergæ Superattendens docuiſſet, ætatis ſexageſimo fermè exacto mortalitatem explevit. Quem poſtridie in nullâ Muſarum officinâ non expolitus HENRICUS MOLLERUS Hamburgi ſecutus eſt.

Januarii ſeptimo Tubingæ Suevorum Academiæ

miæ Cancellarius JACOBUS ANDREÆ, ANNO 1590.
vir toti Europæ notiſſim⁹, & ϖολυγραφώτατος
celeberrimus, ætatis 62. communis naturæ debitum depoſito carnis onere ſolvit. Februarii ſecundo JOANNES KITTELIUS urbis Gedani multos annos Metropolita animam ponit.

Iſlebii HIERONTMUS MENCELIUS primus ibidem reformatæ doctrinæ Evangeliſta, completo ætatis 73. ãno, Februarii decimo quinto vitæ ſatur & humani ævi pertæs⁹ è medio exceſſit.

In Daniâ 30. Octobris moriens defecit PAULUS MATTHIÆ, Roſchildiæ Epiſcopus & ANNO 1590.
Academiæ Hafnienſis profeſſor præcipuus, climacterico ſuo 63. vir tam verâ pietate, quàm doctrinâ omnigenâ perexcellens. Cujus verum encomium Diſticho, quo per ϖροσωποποιΐαν, ſibi fatalem ſuccinens anagrammatiſmum, inducitur, vir opt. Henricus Gerlacius complexus eſt.

PAVLVS MATHIAE.
AH VVAS PALMITE.

Chriſto palmes eram viti inſitus, huic virui: at jam
Exucco AH VVAS PALMITE ferre nego.

Ex Juriſconſultorum eminẽtiſſimorum collegio ANNO
Brunſuigæ oppetiit LUDOLPHUS SCHRADER, Academiæ quondam Francfordianæ profeſſor, & Cæſ. Maj. Marchionum Brandenburgenſium, Ducum Megapolenſium, Brunſuicenſium, 1589.

Lunæburgenſium multorumq; alior. Conſiliarius.

Calendis Martiis vitâ deſtituitur multijugæ eruditionis ſcientiâ florens DIONYSIUS GREMPIUS J.C. eximius. Et Aprilis decimo, J.C. illud culmẽ & verè dæmonium JACOBUS CUJACIUS. Sic quoq; fatali neceſſitati, duobus proximè exactis annis conceſsêre, totius Europæ lumina clariſſima ANDREAS GEIL, JO-

ANNO ANNES BODINUS, FRANCISCUS

1590. HOTOMANNUS, unanimiter omnes magnâ & excellenti I.V. peritiâ multis modis illuſtres et variis ſcriptis, ſolidaq; eruditione celebres, quorum obitus diem & menſem hac in urbe indagare mihi non licuit.

ANNO Ex Medicis & Philoſophis commemorandis,

1589. inſignis Aſtronomus & Geometer TILEMANNUS STELLA, qui multis admirabilibus inventis & ſingulari ſuo ingenio, verè fuit clariſſima ſtella, omnibus Germaniæ principibus nota, Feb. 18. ætatis 64. inter vivos agere deſtitit.

Poſt hunc archichoragor. ſapientiæ princeps, literarum ac literatorum in Germaniâ noſtro ſæculo triumvir, ſuperſtitibus adhuc Davide Chytræo, & Juſto Lipſio, collegis, JOANNES STURMIUS, vir mehercle cum ſuperioris ævi hominibus citra ſcrupulum conferendus, incanum caput, ætate juſtâ anno ſcilicet 82. famâ illibatâ, rebus omnibus feliciter atq; ex animi ſententiâ compoſitis, V. Id. Martii terræ reddidit.

Porro

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Porro ob excellentem doctrinam faciendus maximi, hodierni Academiæ Roſtochienſis Rectoris magnifici Gulielmi Laurenbergii ſocer, PETRUS MEMMIUS, Udalrici principis Megapolitani, ejusq; generi Friderici II. Danorum Regis quondam ἀρχίατρος, & dictæ Univerſitatis Rhodopolitanæ profeſſor ordinarius, Lubecæ, quò ab ampliſs. Senatu vocatus, decimo ſeptimo Julii, annum agens LVII. fatali neceſſitati letho ſatisfecit.

Antuerpiæ in totius Europæ emporio famoſiſſimo, linguarum plurium cognitione, & doctrinâ multiplici cumulatiſs. ille typographorum doctiſſimus, qui nullis laboribus, nullis ſumtibus, in re literariâ promovendâ pepercit CHRISTOPHORUS PLANTINUS, menſe Julio vitam relinquit.

Et Pragæ omnium diſciplinarum, & potiſſimum rei Medicæ doctrinâ ſupra hominem eruditiſſim⁹ JACOBUS SCUTELLARIUS, à S.C.M. in corporis ſui tutelam, & ſanitatis conſervandæ præſidium adſcitus, prædictâ à ſe ipſo longè ante mortis die & horâ, Calendis Decembris, ſupremum halitum effudit.

Francofurti ad Viadrum caſu planè inſperato, eruditione incomparabili, Medicinæ & Philoſophiæ profeſſor JODOCUS WILLICHIUS, quadrageſimo ſeptimo, diebus quinq; exceptis, anno impleto, Julii V. vinculis corporis exutus eſt. ANNO 1590.

Tandem etiam NICODEMUS FRISCHLINUS Poëta Cæſar. Comes Palatinus, Philoſophus & Medicinæ Doctor doctiſſimus, multis ſcriptis clariſſimus, qui ſæpius propter Grammaticam exilium paſſus, & amplius ſemeſtri ſpacio in carcere ab illuſtriſſimo Wirtenbergenſium Duce detentus fuit, cum ſpem nullam liberationis videret, ex altiſſimo propugnaculo (Hohen Neiffen vocant) per funem ſeſe demittere expetens, rupto funiculo in terram prolapſ⁹, vitā miſerrimè poſuit.

QVOS ex oculis noſtris ereptos, magnæ matris gremio, illuſtres & præſtantes viros etiam hac dieteride, mors rerum domitrix commendavit, docuimus: Supereſt in alium campum pergamus, in quo, quanta bellorum ilias, quantus calamitatum theſaurus, quantum malorum pelagus, totam penitus Europam pervaſerit, tanquam per tranſennam luſtrabimus. Is autem cum late ſe extendat, per anticam viciniorem ingrediemur.

POLONIÆ Regis Sigismundi & Imperatoris Rodolphi ac reliquæ dom⁹ Auſtriacæ Legati, de
ANNO 1589. Maximiliano Auſtriæ duce ex cuſtodiâ liberando, poſt varias variarum rerum difficultates & diſputationes Beutinæ habitas, tolerabilibus utriq; parti conditionibus, hoc modò tandem negotium confecêre: Vt MAXIMILIANUS ſine λύτρῳ liber diſcedat: Offenſiones Chriſtianæ tranquillitati condonet, Libloniam reſtituat: Titulo

Regio

Regio Poloniæ renunciet: Ad fines Sileſiæ deductus ſecuritatem ſeu juratoriam cautionem de non vindicando præſtet: Damna mutuò compenſentur: Fœdera inter Poloniæ, Ungariæ, Bohemiæ regna, & totam domum Auſtriacam renoventur: Rex Poloniæ majoris honoris gratiâ ad Sac: Cæſ: Majeſt. præteritarum offenſionum ἀμνηςίαν, & tranſactionis confirmationem petitum, legatos mittat; Sacra Cæſ: Maj: juxta formulam conceptam præſentibus Legatis Polonicis, ſicut vice versâ Rex Poloniæ præſentibus Legatis Cæſareis jurejurando pacem & fœdus confirmet. His ita peractis menſe Junio, Archidux Maximilianus, à Rege Sigiſmundo primum honorificè ſalutatus, ad conſtitutum in Sileſiæ finibus locum à Polonis comitat⁹ venit, qui ab Hũgaris nõdum ex pacto jusjurandum dediſſe certiores redditi, eundem à viâ in cuſtodiam reducunt, ex qua tamẽ non multo interpoſito tempore, cautione de Ungarorum conſenſu ſecuturo factâ, dimiſſus, & ad deſignatum juramento præſtando locum deductus eſt. Ubi cum eſſet perventum, ſereniſs. Archidux Maximilianus, (qui non modò nomine Maximilianum Imperat. patrem refert, ſed etjam facie omnino repræſentat: Qui 12 Octobris die, quo pater Anno 1576. obiit, eodem die Anno 1558 in lucem eſt editus: Qui ut pater in Poloniæ Regem, ſic & ille eſt electus: Qui ut pater Poloniæ regnum, ſic & ille non eſt adeptus. Qui ut pater titulo Re-

gio

gio & regno, ſic & ille renunciare noluit: Summa, qui animo, virtute, moribus, naturâ & cunctis in rebus patri eſt ipſiſsima proles) cauſæ bonitate, & equitum Cæſarianorum cohorte, Polonicâ firmiori, fretus, ob juſtas & graves, quas cauſſabatur, rationes, ſuperiorem transactionem, ſe inſcio ut plurimum conſutam, ratificare, ac eulogium de non vindicandâ injuriâ præſtare præciſe negat, & Polonis nihil tale exſpectantibus relictis, rectà Pragam ad Imperatorem fratrem, multâ procerum manu dimidio ab urbe miliari obviam venientem, 21 Sept: contendit. Per eos dies Coſacci more ſuo latrocinia excercentes, naves quaſdam Turcicas deprædantur, Koſlavium, unius à Kaffâ diei itinere oppidum maritimum, ſubitâ impreſsione opprimunt. Tabernas plurimas diverſis ijsq; pretioſiſsimis mercibus Turcicis refertas partim inflammant, partim diripiunt, & prædæ vi maximâ aſportatâ ad luſtra ſua retrocedunt. Quibus injuriis Tartari & Turcæ irritati viciſsim magno agmine in Podoliam & vicinas Poloniæ provincias irruunt, homines miſellos numero innumero proſternunt, obvia omnia incendiis corrumpunt, totum ferè diſtrictum ad vaſtitatem redigunt, rapinis devaſtant, & multa millia captivorum abducunt, quorum tamen maximam partem Poloni, hoſtem inſigni ſtrage deſignatâ fugientem, perſequentes, maſculâ ſuâ virtute ex unguibus eius iterum eripiunt. Dum hæc aguntur, Revaliæ cum patre Jo-
anne

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

anne Suecorum Rege, Reipub. cauſâ, Rex Sigiſmundus reſidet, qui eâ re ſubitis auribus accepta, haud longe poſt, patre, filium in Sueciam ſecum abducturo, invito, ad Polonos reditum ejus ferme deſperantes iter ſuum convertit, & Legatos Conſtantinopolin pacem renovatum mittit. Turca pacem expetitam Polonis non abnegat, ſed & hæreditariam fore pollicetur, ſi vel catholicâ religione averruncatâ Mahometicam idolomaniam amplecti, vel annuum tributum vectigales pendere parati ſint. Quod utrumq; illis facere non fuit integrum, qui extremam belli aleam emiſſis diffidationum ſeu renunciationum literis hoſtiliter ſibi denunciatam ſubire, quàm libera ſua colla ſervitutis jugo ſubmittere malunt, minimè neſcij tyrannum Perſicis bellis ſatis ſuperq; diſtrictum teneri. Sed hic paroxyſmus, per totam Europam ſupra modum elevatus, citò evanuit, conſtitutâ inter Turcam & Polonum per Angliæ Reginæ Legatum firmâ pace, ut ex literis, à Turcâ ad Polonum & Anglam miſſis manifeſtò liquet.

In Conventu Auguſti die decimo, ab Equeſtri Poloniæ regni tribu in civitate Colo celebrato de Duce belli potiſſimum in ordinem redigendo actum eſt. Vt idem poſthac Legatos peregrinos non audiat: Abſq; conſenſu Regis cum hoſte non agat: Cohortes temporarias non alat: inſcio Rege militem non conſcribat: Inſignia victoriæ tanquam regalia monumenta Regi, partâ victoriâ,

P tradat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tradat: Redituum rationem in Comitiis reddat: Cum ſit limitum cuſtos, in finibus interregni ſubſiſtat: Neq; ipſe ſe, aut ſubmiſſas perſonas inpoſterum in actum electionis ingerat: Vocatus equeſtri ritu triginta ad ſummum hominibus ſtipatus veniat: Interregni tempore in poteſtate ſenatus ſit: Votis & ſuffragiis Regis & procerum, tam ipſe, quàm Cancellarius eligatur. Actum eſt itidem de liberâ Regis abeundi vel manendi poteſtate, de minuendis tributis, de modo legitimæ electionis Regum, de legibus & judiciis bene conſtituendis, & nonnullis alijs imperij gravaminibus; quod tempus palam faciet.

In comitiis Warſavïenſibus, 2. Decembris Gregoriani, 25. Novembris Juliani inchoatis, propoſitum eſt de articulis Nobilitatis 31. in conventu Colenſi, ſuperiori Auguſto, deliberatis, an recipi vel reijci debeant? De Turcis & Tattaris placandis: de ſtipendiis militum Reipublicæ ſolvendis: de proviſione Regis augendâ: & repetita ex proximo comitio capita, tum nondum definita.

ANNO 1590.

Cæſaris Rodolphi legati duo, ex ordine Eccleſiaſtico & politico delecti ſummæ auctoritatis viri, ANDREAS FERIN Epiſcopus Vratiſlavienſis, ſuperioris & inferioris Sileſiæ Capitaneus ſupremus, & Dominus STREIN, qui, equitibus, auſim dicere, pluribus quàm trecentis comitati, comitiis interfuêre, 13. Xbr. auditi ſunt, à quibus ſuperioris comitij conſtitutionis, typis excuſæ

cuſæ (Ne quis in electione Regis Poloniæ deinceps aliquem ex Domo Auſtriacâ nominet, aut ſuffragio ſuo commendet) abolitio, veterumq; pactorum ac fœderum renovatio petita fuit. At detentis in ſeptimam uſq; hebdomadam legatis Cæſareis, tandem 20. Januarij ſtilo novo reſponſum, ſi Maximilianus archidux ſe ſiſtat, & jusjurandum à ſe Polonis promiſſum præſtet; in proximis comitiis, quod juſtum & ex Reipublicæ dignitate ſit, conſtitutum iri.

Zauſchius Turcicus, à Baſſis miſſus, moram Polonorum, in declarandâ animi ſententiâ, de pactis conventis tandem præſtandis, Cæſarem ſuum mirari dixit. Idem Beglerbegus ad Cancellarium ſcripſerat.

Goinitz Tattaricus ſtipendia non ſoluta flagitavit. Anglici, & Boruſsiæ Ducis, aliiq; nuncij tardius admiſſi ſunt.

Articuli Nobilitatis in congregatione Colenſi ſanciti, à Nunciis terreſtribus, in comitiis, unanimi conſenſu comprobati ſunt.

TURCO, centum quadragenæ (ʒimmer) pellium zabellinarum, quas in compenſationem damnorum à Coſaccis illatorum flagitaverat, & magnus ad Portam illius legatus decretus eſt.

Tattaris promiſſa ſolutio 20000. Ungaricorum, & pelliceæ ovinæ, annuatim dandæ.

Hæc pecunia ut cum ſtipendiis militum conficeretur, contributiones indictæ, & Judæis cenſus capitalis impoſitus eſt.

Ad Regis proviſionem, Tenutariis, qui præfecturas regias, earumq; uſumfructum tenent, quarta redituum pars detracta.

Anglico legato, petenti Reſidentiæ Elbingenſis prorogationem, literæ datæ, quibus id denegatum eſt.

Vicecancellarii officium, quod Albertus Baranovius, jam Epiſcopus Plocenſis, hactenus tenuit, Rex Joanni Tarnovio contulit. Zamoiſcium importunius adverſantem, quòd verbis durioribus exiſtimationem regis læſiſſet, rex in Senatu petentem veniam, in gratiam recepit.

Caſtellanus Podlaſſus, qui ex Sueciâ Regem adduxerat, regis gratiâ prorſus excidens, aulæ valedixit.

Legatus, per quem cum Moſcho pax firmata, in reditu extinctus eſt, ſed literæ ejus & Moſchi in comitia allatæ, de felici pacificatione teſtatæ ſunt

ANNO. 1589. RIGÆ IN LIVONIA ad inteſtinas civium diſſenſiones diſtrahendas, & concordiam in urbe conciliandam, ablegati à Sigiſmundo Poloniæ Rege Commiſſarij, Conſules duos exſules Julij 17. priſtinæ dignitati & fortunis reſtituunt: in collegij majoris Tribunum, civiumq; Advocatum, tribus ante annis à Stephano Rege proſcriptos, præter exſpectationem publicè animadvertunt: præteritorum ἀμνησικακίαν ſanciunt: cum civitate nomine Regis tranſigunt: Caſtellum ad Dunæ oſtium diruunt: Calendarij Gregoriani

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ani receptionem, ac Jeſuiticæ religionis liberum in urbe exercitium ad futurorum regni comitiorum cognitionem, ſi forſan deprecari poſſit, reijciunt. Sed potius ab Hercule clavam, & ex pumice aquam. Comitiis enim finitis, ad imperium Regis, ſocietatis Jeſu fratres antea expulſi, Julij die decimo quinto rurſum in urbem introducuntur, ijsq; templa duo, Jacobi ſcilicet & Mariæ Magdalenæ poſſidenda traduntur, fruſtra gementibus & frementibus Auguſtanæ confeſſionis Eccleſiarum miniſtris ac civibus, qui Pontificiam religionem in ſolas terras deportari, & ſibi reformatam relinqui laborabant.

INTER SUECUM & Moſchum atrox bellum integraſcit. Exſpiratis induciis utrinq; ad Ruſſiæ fines de pace prorogandâ Legatos mittunt. Moſchus pacem non detrectans, arces ſuas ſuperiori bello in Livoniâ & Ruſſiâ à Sueco occupatas ſibi reſtitui prius cupit. Suecus iniquiſſimum ejus poſtulatum judicans bello parta bello tueri ſe paratum oſtendit. Quo reſponſo Moſchus exulceratus, illicò gladios Sueco acuit, & eductis quæ in procinctu habebat ſignis arcem Jammogrodum 24. Jan: obſidet, & præſidiis firmis deſtitutam opinione celerius, citra omnem moleſtiam, dimiſſis liberè capitaneis ac militibus ſuam eſſe facit. Fortunâ ſic adſpirante, ulterius ad Narvam Ruſſicam, IVANGRODE, id eſt, domus ſeu arx Joannis, dictam & fluvio tan-

ANNO 1590.

cum à Narvâ Teutonicâ diremptam progreditur, eamq; impotentiſſimo exercitu cingendo ad deditionem ſollicitat, quam cives præciſè abnegant. Moſchus opidanorum mente intellectâ urbem coronâ invadit, & machinis muralibus, quarum nonnullæ aquali tubo, humani capitis magnitudine, nonnullæ medico malo perſimiles, nonnullæ duodecim pondo æquantes ferreas pilas evomebant, diverberat, continuosq; pyrobolos & malleolos in illam immittit. Cives pertinaciter reſiſtentes eodem globorum grandine reſpondent, & ſtatim ſe ſuoſq; aliquot dies defendunt. Poſtremùm ultimam belli aleam experti, & à caduceatore de deditione iterum admoniti, cum ad propulſandos & ſuſtinendos ulterius hoſtes ſe impares, & oppidò infractos intelligerent, nec minimum quidem, muris globorum ignitorum fulminibus paſſim dirutis, inſultum perferre poſſent, Narvam enervatam hoſti dedidêre, hac conditione, ut incolumitatem omnibus corporum ac rerum permittat, annales treugas conſtituat, & contentus arce Coporiâ, atq; reliquis ſubjugatis, vaſa colligat. Quibus receptis, Moſchus promiſſa factis perſequitur, & firmiſſimis ibidem præſidiis relictis, ſignoq; receptui dato, militem reliquum in Muſchoviam ſecum abducit, paratus etiamnum in utrumvis vel cum Sueco mutuæ pacis fœdera percutere, vel bello decernere. Suecus de clade ſuorum edoctus, graviter excandeſcit, & procerum ſuorum

alios

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

alios dignitatibus & bonis feudalibus tam ad beneplacitum, quàm in perpetuum à Rege obtentis exuit, alios loco movet, alios cuſtodiæ mancipat, quod eorum machinatione, pecunia, commeatus, miles, in Livoniam deſtinati, in Sueciâ fuerint retenti, naviumq; areſto detētarū dimiſſio facta, quòd Eſthoniæ Ducatus Polonis promiſſus, quòd pernicioſi illius diſſidii inter R. Maj. & Finlandiæ Ducem, fratres, faces ſubjecerint, quòd rebellârint, & in ipſo articulo cum exercitu non advolârint. Poſtid fratri ſuo reconciliatus fortiſſimum rurſus exercitum colligit, militesq; hinc inde ad inferendum Moſcho bellum conſcribit. Ad quod etiamtum amicis officinis relictis deſcendunt ex Germaniâ, ex Poloniâ, & reliquis Europæ partibus operæ complures, ut venales animas tanto citius Plutoni propinent.

PRAGÆ Bohemorum illibatæ quondam famæ civis propriam filiam, quòd ſine ſuo conſilio domo pedem extulerat, immani diritate & furore inflammatus pugione tranſadigit, mortuamq; fugâ ſibi conſulens in plateis relinquit. Similia parricidia ſuperiori ævo rara, hiſce duobus annis contigêre plurima. ANNO 1589. & 1590.

In Luſatiæ oppido Laubingenſi, filii tres perverſi ſenem patrem, ſpe ſuâ diutius viventem, à quo vitam acceperant, vitâ crudeliter privant.

In oppidulo Walsrade, ut factu ita dictu fœdo parricidio, deteſtabilis quidam nebulo, patri ſibi

in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

in communi lecto accubanti, magnâ vi (ſit honor caſtis auribus) naturalia, cur me genuiſti ſceleſte exclamans, extrahit, & hocce modo è medio tollit. Rhodopoli maritus, neſcio quo furore percitus, propriam conjugem cultello exanimat, & facinore commiſſo ſemetipſum carnifici invito vinciendum tradit. Superſedeo plurium exemplorũ cõmemortione, quæ prælo committi intuta, & auctori periculoſa. Nota ſunt ſatis ea loca omnibus, ubi frater fratrem, filia matrem, mater filiam, puerpera partum exſecrabili parricidio oblidit & ſuſtulit. Summa, in toto terrarum orbe ſtorge exſulat, pietas peſſum it, humanitas animam agit, perverſitas regnat, ſcelus viret, crudelitas ſolium figit, ut nunc demum illud Ovidii quadret:

Vivitur ex rapto, non hoſpes ab hoſpite tutus,
Non ſocer à genero, fratrum quoq; gratia rara eſt.

ANNO 1589. VIENNÆ in Auſtriâ, Imp. Maj: Conſiliarius SEBASTIANUS à PLAWEN, ſigillum & manum Imp. adulterare, tabulaſq; ſignatas & publica inſtrumenta falſarius corrumpere, deprehenſus, poſt annuam cuſtodiam, pridie Calend. Decembris prius decollatus, igne ad cineres redigitur.

ANNO 1589. CONSTANTINOPOLI, (quæ olim Romanorum, antequam magnâ Romani Imperij jacturâ, anno 1453. à Mahumete Turcâ expugnaretur, nunc verò Imperatorum Turcarum ſedes,

des, & totius orientis caput eſt, ac tria miliaria Germanica cum dimidio in ambitu complectitur) Menſe Martio legionarij ex Perſiâ reverſi, adjunctis ſibi Janizaris ob non ſolutum juſto tempore juſti valoris ſtipendium, ad Imperat: regiam certatim confluunt, ibiq; motâ ſeditione in tantum furere occipiunt, ut etjam ne quidem ipſi Cæſari ſe parſuros minarentur, niſi potiſſimos paracharactas, Græciæ nimirum gubernatorem Beglerbegum, & regni quæſtorem exhiberet. Turca, Ottomanorum familiæ ferè proprium eſſe, violentâ morte perire, non ignarus, ad ſedandum decumanos illos fluctus, & eximendum prædictos duos, ſibi inſtar animæ propriæ charos, mortis faucibus, omnem rudentem primâ quidem fronte movet. Aſt ubi nec pretio nec precibus rabioſorum militum furorem inhiberi poſſe ſubolet, invitus admodum utrumuis poteſtati eorum permittit, quibus ilicet capita abſcindunt, & nullo non probri genere adhibito per urbem Paſchali die circumducunt. Hoc immani, ne dicam crudeli ſpectaculo nondum ſatiati legionarij, etjam vico Judæorum ignem ſubmovent, qui in immenſum vi tempeſtatis excitatus adeo vires ſumpſit, ut in potiore urbis parte, ultra duodecim domorum millia abſorpſerit, & pretioſiſſimæ merces ac gazæ, quas rabies ignis reliquas fecerat, à militibus, ſpoliis & rapinis inhiantibus deprædatæ, perierint. Simile incendium in eadem urbe, regnan-

te Baſiliſco, inſtructiſſimam & clariſſimam illam bibliothecā, Δώδεκα μυριάδας βιβλίων ἀποκειμένων ἐν αὐλῇ ἔχουσαν, hoc eſt, in qua repoſita erant centum viginti librorum millia, deplorandâ clade abſumpſit, quemadmodum id ſcriptum Zonaras hiſtoricus, ac Malchus Sophiſta Byzantius reliquêre.

ANNO 1589. IN ITALIA, & potiſſimum in Marcâ Tarviſinâ tanta cæleſtium aquarum vis decidit, quanta retroactis noſtrâ memoriâ annis nunquam. Venetiis (quæ octo, teſte Neandro, in circuitu miliaria Italica, inſulas viginti quinq; parochias ſexaginta duas, monaſteria quadraginta unum, ponteſq; publicos quadringentos comprehendit, quæ quotannis è ſolo vectigali vicies centena ducatorum millia capit, quæ ſuper palos & paludes in mediis aquis exſtructa urbs eſt, ſine muris & portis potentiſſima, ac multis nominibus per orbem univerſum famigeratiſſima) in tantum mare Adriaticum ſuccrevit, in tantum urbis canales continuo cataclyſmo exuberârunt, ut non modo omnia mercaturam facientium promercalia, ſed etjam urbem totam undis obrutum iri jurares. Hujuſce tam diutinæ & crebræ eluvionis culpam in Chymicum quendam Emanuelem Gravum, ac ſi magicis incantationibus eam excitâſſet, plebs Veneta coniecêre, qui ad id tempus Venetiis commorans multis veriſimilibus circumſtantiis,

Venetiarum magnitudo et magnificentia.

ſe

ſe certò poſt varias variorum impoſtorum impoſturas, metallis imperfectis ſuam perfectionem redditurum, plumbumq; & Mercurium in aurum ſive ſolem, ut ipſi loquuntur, converſurum ampliſs: Senatui, cujus opem implorabat, pollicebatur.

IN HETRURIA, Umbriâ, Apuliâ, & reliquis circumjacentibus Ducatibus, principes Itali omnes ſuorum provincialium delectum agunt, militem colligunt, præſidia augent, partim hoſpitum peregrè advenientium, partim Bannitorum in Mediolanenſi Ducatu ſubſiſtentium metu. Romani Pontificis Sixti V. reſolutionem, eſſetnè Ligæ partibus ſubſcripturus, an Navarræum hæreticum in ſanctæ matris Eccleſiæ gremium receptutus, hactenus Ligæ ſacræ vinculo conſtricti extorquere non potuerunt. Ejuſcemodi cunctationis cauſæ multiplices feruntur. Non defuêre, qui ob plurima Gallorum Regum quovis tempore Romanis præſtita officia id intermiſſum: Nec defuêre, qui nimiam Hiſpani, ac quotidie magis ac magis adoleſcentem potentiam Pontifici ſuſpectam fuiſſe affirmare auſint, uſq; eò ut placatum ſe Navarræo, ac nunquam à ſe emanatam illius excommunicationem optârit, & accepto nuncio, Hiſpaniæ Regem in Galliis patriæ liberatorem ſalutatum, in graviſſimum morbum melancholicum inciderit, quo die ſeptimo mortuus. Cudat, quam velit, quiſq; pro ſuo arbitrio opinionem; Hoc cer- ANNO 1590.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tum eſt, minimè eũ (licet multi adhuc in illâ hæreſi habitent) cicutam bibiſſe: Medici enim reſectum cadaver examinantes inteſtina omnia ſana reprehenderunt, & certa melancholiæ indicia mortis cauſam dediſſe invenerunt. Populus Romanus & Banniti morte ſancti patris cognitâ magnos tumultus exſuſcitant. Hi per magnam Italiæ partem & maximè circa urbem hoſtiliter graſſando, illi erectam Pontifici ſtatuã evertere conando, quod tamen à Senatu, & nobili Columnienſium familiâ, ad comprimendum horum furorem præſidia valida hinc inde collocante, fuit impeditum. Cardinales conclave ingreſſi, Nonis Septemb: Urbanum VII. novum Paſtorem proclamant, qui duodecimo ab Electionis die ſimiliter obiit. Huic ſucceſſit Cardinalis NICOLAUS SFONDRATUS, natione Mediolanenſis, Epiſcopus Cremonenſis, qui tenui corporis imbecillis texturâ, anno ætatis 64. nocte mediâ, 9. Decembris Pontifex electus, nomen ſumpſit GREGORII XIIII. Eius pater Conſiliarius fuit regii ſenatus Mediolanenſis: Juriſconſultus erat, & Poëta præclarus. Hunc PAULUS III. cùm propter opinionem doctrinæ ac prudentiæ, quâ præſtabat, tùm ptopter uſum rerum civilium, quo pollere credebatur, in numerum Cardinalium, eius uxore, quam duxerat virginem, mortuâ, cooptavit, tantique fecit, ut eum ſibi in pontificatu coadiutorem, ſibiq; eum ſufficere, quod antea nemo unquam

f. Franciſcus qui de Raptu Helenæ ſcripſit lib. 3.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

quam cogitârat, tentârit. Sed propter concilium Tridentinum, quo abuſus tolli videbantur, & alios Cardinales qui pontificatum prenſabant, fruſtra.

HISPANIÆ REX Philippus II. multarum nuptiarum maritus, quatuor legitimi tori conjugibus privatus (primum MARIA Luſitaniæ Regis filiâ, ex qua Carolum, jampridem defunctum, genuit: Deinde MARIA Henrici VIII. Angliæ Regis filiâ, Eliſabethæ præſentis Reginæ ſorore: Tertiò ELISABETHA Henrici II, Galliæ Regis filiâ, ex qua ſuſcepit Catharinam, Carolo Emanueli Sabaudiæ Duci nuptui traditam, & Iſabellam adhuc virginem: Quartò ANNA Maximiliani II. Imperat. filiâ, prænominati Imperat: Rodolphi II. ſorore, ex quâ procreavit Ferdinandum & Jacobum, quorum hic novennis, ille in cunis obiit, & Philippum III. adhuc ſuperſtitem, tredecim plus minus annorum puerum) hoc ſuo ætatis decrepitæ lethifero ſenio, utpote qui difficili climactere ſuperato, ingreditur ſexageſimum quartum, ducturus dicitur uxorem quintam BRIGANTINAM Portugalenſem, ne poſthac ſcrupulus aliquis reſtet, quò minus Luſitaniæ regnum pacificè, jureq; optimo cum ſuis hæredibus poſſideat. Præſertim cum Antonius ex legitimo matrimonio per Ludoicum patrem non ſit editus, ideoq; (ut ait) ad regnum inhabilis. Adhæc Eduardi Portugalenſis relictæ filiæ, quarum ANNO 1590.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

natu major Mario Alexandro Farneſio Parmenſi Belgij Gubernatori nupſit, totum totius regni, quod uſq; habuêre, jus in eundem tranſtulerint, adeo ut ſolus Portugaliæ ſeu Luſitaniæ Rex legitimus ſit & exiſtat. Idem Philippus Hiſpaniarum Rex, nomine Filiarum Valeſiano ſanguine oriundarum, in Galliæ regno ſemet non minimum juris, publicato donationis & ordinationis cujuſdam Galli Regis inſtrumento, quo apertè cautum eſt, ut Valeſianæ familiæ lineâ maſculâ deficiente, proxima feminea in Picardiâ & nonnullis aliis provinciis ſuccedat, habere prætendit, & ejus rei gratiâ aliquot Hiſpanorum millia Parmenſe Duce in Galliam immiſit, cùm ut ordinationem hanc regiam exſequatur, tùm ut Pariſienſibus, aliquot prius pignoris loco in Picardiâ urbibus acceptis, ſubveniat. Quid futurum, res ipſa cum tempore declarabit.

ANNO 1589. GALLIARUM REGNUM, (quod regnorum omnium in Europâ eſt potentiſſimum, ſicut Mediolani Ducatus Ducatuum præſtantiſſimus: Flandriæ Comitatus Comitatuum opulentiſſimus: Lutetia Pariſiorum urbs urbium ampliſſima: Haga patens pagus pagorum omnium uberrimus & maximus) intercalatæ pœnæ uſuram Deo vindici daturum, & prorſus ad veſperam vergere, fatalium mutationum, horrendarum & tremendarum diſſenſionum inter Regem & gregem ſubortarum protaſis ſatis declarat. Pariſienſes fomitem in-

cendii

cendij ſubminiſtrantes, legitimo ſuo Regi urbe excluſo ob interfectos Guiſios hoſtilia omnia denunciant, ejus ſtatuas, inſignia, nomina vbiq; comminuunt, radunt, expungunt. Horum loco aliubi crucem, aliubi Chriſtum flagellatum, arundinem manu geſtantem ſubſtituunt. Multiplicia vatum præſagia illum tanquam Chriſtiernum Sueciæ alterum regno eijciendum ſpargunt. Armamentariis regiis ut ſuis utuntur, Ductores & Duces belli eligunt. Opes quiſq; ſuas ad futura ſtipendia offerunt. Suſpectos in vincula conijciunt. Omnia edicta Parlamenti nomine Regis abrogato intimant. Summa, tanto ad debellandum Regem fervore, tanto ad ſumendum de eo vindictam furore, tantâ indignatione, conſpiratione feruntur, vix ut linguâ exprimi queat. Ac id Sorbonæ ſeu Theologicæ facultatis collegij ſeptuaginta virorum auctoritate, qui populo percontanti, An ſalvâ conſcientiâ contra Magiſtratum hæreticum, cui religione ſit obſtrictus, ſe armare, unire, ac eum perſequi poſſit, reſponderunt. Omnes totius regni incolas à fidelitatis juramento Henrico Valeſio olim Regi præſtito, qui à majorum ſuorum veſtigiis exorbitans, hæreticæ pravitati ſub larvâ devotionis ſtuderet; nullam pietatem redoleret; immoderatâ vectigalium exactione ſubditos exinaniret; fœdera cum hæreticis percuteret; Navarræum ſucceſſorem declararet; Publicam fidem præſente ſacro ſancto Chriſti corpore, quod mox in

teſti-

teſtimonium erat recepturus, Judæ animo ſcelus anhelanti frangeret; Henricum Guiſium, homicidarum, mercenariorum operâ in liberis comitiis miſerrimè funderet; Cardinalem LUDOICUM GVISIUM, principem presbyterum, primum Franciæ Parem, & ſacrum Gallorum Regum unctorem ſacrilegâ nefariorum ſatellitum manu trucidaret; liberos & immunes eſſe, ac licitè & bonâ conſcientiâ contra illum ipſum ſe armare, unire, eumq; cum adhærentibus perſequi poſſe, juxta conſtit: Innocentii IIII. in concilio Lugdunenſi relatam, Cap: 1. §. ſacri à probat: concil: de homicid: in 6. & cap: ult: de poe: His peractis, Carolus Majnius ab ordinibus Franciæ Catholicis Præfectus rei militaris ſummus conſtitutus fratrum Guiſiorum necem, & Romanæ religionis defenſionem prætendens, plures urbes Lugdunum, Ambianum, Aurelianum, Rothomagum in ſuas partes trahit, & hinc inde copias conglomerat. Rex Henricus Pariſiis propriâ urbe (quod ab ultimo regni principio deceſſorum ſuorum contigit nulli) excluſus, viciſſim ad arma & ſui defenſionem animum applicat, & quomodo contumaciæ frenos ſemiexſul injiciat, omnes nervos intendit. Ducem Mainium, & Aumalium læſæ Majeſtatis reos proſcribit, Regem Navarræum, pacto prius cum illo fœdere, regii ſanguinis proximum declarat, legatumq; toti exercitui præficit, & tandem rebus omnibus conſtitutis, rectâ obſeſſum Lutetiam

tiam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tiam cum copiis contendit; omnino ſperans urbem ſanas admonitiones admittere nolentem, arctiſſimæ obſidionis incommodis, victus neceſſarij penuriâ, & inteſtinarum procellarum rabie brevi ſubactum & victum iri. At ecce dum in caſtris ſecundo ab urbe lapide, in pago S. Clodovei Rex commoratur, Dominicani ordinis & 23. annorum monachus Jacobus Clemens, Lutetiâ veniens generalem procuratorem, cum literis Regi inſcriptis accedit, ſibiq; eas offerendi poteſtatem, & Regem de maximi momenti negotiis alloquendi, ac mandata ſua ore tenus exponendi copiam dari petit. Rex nihil mali ſuſpicans hominem admittit, qui porrectis literis mox cultello venenato ejus ilia tanto impetu perfodit, ut culter inguinibus adhæreſceret. Quem Rex ipſe, magno clamore excitato, vulnere eductum, percuſſori vice verſâ in caput infligit. Interim adſunt ſatellites, & monachum ulterius traijciunt, trajectum feneſtrâ eiiciunt, & haud multò poſt carnifici quatuor equis dirumpendum, ac igni comburendum committunt. Rex vulnere accepto, initio quidem nihil periculi ſubeſſe ratus eſt, at quum poſtridie agona extremum ſpe citius appropinquare animadverteret, Henricum Navarræum ſucceſſorem deſignat, Franciæq; Regem ac heredem ſalutat. Quibus factis compos mentis & loquelæ, nullâ ex Aloiſâ ſeu Ludoicâ Nicolai Vaudemontii Comitis filià, prole relictâ, ſpiritum placidè

Non audet Stygius Pluto tentare, quod audet Effrenis monachus, plenaq; fraudis anus.

cidê emittit. Atq; hoc modo Henricus III. Valeſiorum noviſſimus, ſacratiſſimi Dominicani ordinis Monachi Jacobi Clementis Senenſis Galli, cultello venenato, quemadmodum olim Henricus VIII. Imperator ſacratiſſimi Dominicani ordinis Monachi Joannis de monte Politiano, Senenſis Itali hoſtiâ venenatâ, ſublatus, & tota ſtirps Valeſia exſtincta eſt. Poſtridie à Regis hujus cæde, Henricus III. Navarræus in ipſâ tumultuum epitaſi novus Rex Franciæ acclamatus, præſentibus in caſtris principibus, ſolenni juramento ſe catholicam Romanam religionem in iis, quibus nunc eſt, Franciæ locis ſalvam conſervaturum, nihil in eâ innovaturum, legitimi generalis concilij decretis ac cognitioni ſtaturum, coronæ officiariis, proceribus & reliquis ſtatibus privilegia ſua confirmaturum, ac tandem enormis nequitiæ feloniæ & infidelitatis in demortui Regis perſonam patratæ, juſtitiam exſequuturum, ſancte promittit. Econtrariò Galliæ Pares, Principes, Nobileſq; præſentes Navarræo, tanquam Henrico ejus nominis IV. Franciæ & Navarræ Regi, ſuo Regi ac Domino, fidem & obedientiam jurant, omnemq; opem & humilimum obſequium vitæ ac fortunarum ad parricidium vindicandum, & rebelles exterminandos ſponte offerunt. Dum hæc in caſtris aguntur, Majnius cum civibus urbe erumpit, hoſtem Regis morte perturbatum jam facile diſſipatum iri ſomnians, ſed fœdè ab electo

Re-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Rege in effuſam fugam compellitur, qui obſidionem redintegraturus ad ſuburbia uſq; caſtra ſua èveſtigiò promovet, & hiſce irritatus minora opidula in viciniâ occupat, ut omnem commeatuum ſubvectionem eis intercludat, & frenum obedientiæ imponat. Pariſienſes verò à Mainio frigidam ſuffundente confirmati animos reſumunt, & præfracti auxilia Hiſpani & S. Ligæ ſubinde exſpectantes perſtant. Quo cognito Henricus IV. Franciæ Rex electus, relictis in opidis, quibus potitus erat, præſidiis, in tres partes copias ſuas diſtribuit. Robur exercitus Longovillo Duci attribuit, ut in Picardis, & circum Pariſios bellum adminiſtret. Cum alterâ parte Monpenſerium Ducem in Campaniam ad excipiendum hoſtes, & retinendum in fide civitates ablegat. Tertiam ſecum Diepam, quæ maximæ oportunitatis ex adverſo Angliæ in Normanniâ urbs eſt, abducit, ubi Ducem Mainium ingētibus delectorum militum copiis, ſua veſtigia inſequentem, & urbem obſidere inſudantem inſigni clade afficit, & rurſum Pariſios repellit. Quò rex quoq; promovet, & tria eius ſuburbia hoſtiliter invadit, ſuperat, excidit, tantâ prædâ ditatus, ut militum etjam ſpem ſuperârit, ANNO
& major judicata, quàm cujuslibet opulentiſſimi 1590.
opidi direptio. Hinc rurſum in inferiorem Normanniam deſcendit, ibiq; nunc hanc urbem vi evertit, nunc illam deditionem voluntariè facientem ſibi ſubjugat. Cum Mainio, bellatore acer-

rimo, ſæpius non multo milite, acie confligit perfortiter, præſertim ad Meulanum & Druidum urbes, ubi deſideratis utrinq; aliquot mille hominibus, victoria penes eundem Regem reſedit. Tandem plurimis in Normanniâ & Picardiâ urbibus occupatis, omne ſui exercitus robur, omnem ſuam vim adverſus Lutetiam, quæ ultra centies, teſte Bodino lib. 5. de Repub: fuit obſeſſa, convertit, ac eam tantiſper arctiſſimâ obſidione fatigare, commeatuum penuriâ affligere, tormentis verberare conſtituit, quoad deditionem faciat, & poteſtati ſuæ ſe ſubjiciat. Pariſienſes à primoribus urbis ad conſtantiam animati, extrema quævis pro aris & focis pati & deſignare, etiam cum ſuo, totiusq; urbis excidio & exitio, quàm hoſtem hæreticum intromittere non detrectant. Quod ubi Rex olfecit, urbem ſtrictius obſidendo, ferocius tormentis diverberando in tantas anguſtias cives redegit, ut plurimi eorum famem diram, miram, & Saguntinam, commeatu paſſim inclinante ulterius ſolari neſcientes, diſcedere; plurimi morticinâ carne (ut ſcribitur) ex mortuorum oſſib⁹ in mortario contuſis, & pugillo farinæ uno atq; altero miſto, confecta veſci; plurimi ad Navarræum, qui eos non ſemel retrorſum ad priſtina præſepia adegit, deficere fuerint coacti. Ovem divēditam ſcribunt 112 frācis. Pondo carnis equinæ 10 Boocis. Pōdo butyri aut olei, coronato. Vaccam vetulam & macram 116. cor. Gallicis, & ad quin-

quinquaginta millia fame abſumptos eſſe. Nec dum pacem paciſci incepêre, ſed monachorum clamoribus, penuriæ hujus infandæ miſeriam pro concione ita extenuantium, antequam ad mactationem & epulas filiorum deventum, famem in urbe dominari non eſſe putandum, totos ſex menſes obſidionem vilipendêre. Interea temporis Mainius ubiq; locorum lectiſſimam militum manũ conflans, Hiſpanum altera manu, quod ajunt, panem, alterâ lapidem oſtentantem in ſuas partes trahit, qui Galliarum regni protector declaratus Alexandrum Parmenſem cum numeroſis veteranorum copiis ex Belgico abductis, & valido commeatu Pariſienſibus ſuccurrendum, eosq; obſidione eximendum ablegat. Quibus cognitis Rex Henricus, advenientes aditu prohibiturus urbem denuò vaſis conclamatis relinquit. Quæ futura ſit tragœdiæ cataſtrophe, tempus docebit. Verendum omninò bellum hoc fore longum, ac Francorum hoc imperium periclitaturum, cuius rei non tantum præſens regni ſtatus, ſed etiam fatalis electi Regis ſexageſimi ſcilicet tertij ordo & numerus, gravis & inſtans teſtis eſt. Qui numerus ex ſeptenario vel novenario in ſe ductis exſiſtens Climactericum facit, & ſenibus tot annos natis aut interitum, aut periculum aliquod inſigne adducit. Sed de his, cum non ſit diſputandi hîc locus, viderit DEUS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ANNO 1590. AUGUSTÆ Trevirorum, Coloniæ, in Sueviâ, Daniâ, & nullo non loco, magnus Magorum numerus tam plebeiorum, quàm Sacerdotum, LL. Doctorum, Conſulum & eorum qui exiſtimationis & opum notâ clari exſtitêre, Vulcano inſtar novi holocauſti oblati ſunt. Quos inter fuit vir prædives & celebris J. V. Doctor Hattenus, Electoris & Archiepiſcopi Treverenſis Conſiliarius, qui poſt ſex menſium cuſtodiam cum duobus paſtoribus, ſeu animarum præſidibus, mehercule ſacris, Maij 16. publicè in rogum miſſus & combuſtus eſt. Nec non perverſiſſimus quidam præſtigiator, de quo in opidulo Bopper tria millia paſſuum, Coloniâ diſtante ſub comite Warnero à Rifferſcheid ſupplicium ſumptum eſt. Qui præterquam quòd inſolitis aëra ſudum fulminibus ciere, tonitru, grandinem, & tempeſtates inſperatò excitare, homines detrimento ingravi afficere, fruges excantare, ſegetem aliò transferre, maribus virile robur adimere, etjam ſe ex homine in lupum, cingulo quod remunerationis loco, abjuratâ Chriſto fide, à Dæmone acceperat, cinctus, toties, quoties voluit, convertere potuit. In quâ ſuâ metamorphoſi ſeu λυκανθρωπία tredecim homines laniavit & devoravit. Id autem ſive ipſe ſive diabolus patrârit, cum certò de hominibus conſtet, ego diſſerere non habeo. Interim tamen aio, ab omni ratione alienum eſſe, mortalem ſublimem & erectum ad Dei ſimilitudinem creatum, ex cor-

pore

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

pore & animâ conformatum, rationis hoſpitium, in beſtiam irrationabilem & cernuam transmutari. Cui ſuffragatur Joannes Georgius Godelmannus in ſuo de Magis & veneficis commentario, quò lectorem benevolum remitto.

In Belgico Alexander Parmenſis urbe unâ deficiente alteram alibi occupat: nec ceſſant reliqui. Martinus Schenckius ſtatuũ Belgici Præfectus Geldriæ metropolin Neomagum, quod anno abhinc tertio ejectis ordinum præſidiis ad Philippi Regis obedientiam redierat, myoparonibus aliquot appellens, 2. Aug. ſub noctẽ invadere tentat, ſed civium forti contumaciâ victus & repulſus in cymbam obviam ſe conijcit, quâ nimium armatis ſociis ſaburratâ in Vuahali fluvio ſubmergitur. Cadaver ejus die exinde ſequenti, Stephano Neomagenſium Divo tutelari ſacro inventum eſt, & Alexandro Parmenſe neſciente & abſente, ſecuri capite dejecto, in quatuor partes diſſectum, caput haſtæ præpilatæ infixum portæ S. Antonij, ubi urbem aggreſſus fuerat, impoſitum, cetera membra per turres aliasq; portas diviſa. Similem pæne fortunam alter archiſtrategus Adolphus Comes Nuenarius ſubit, dum in urbe ARNHEIM pulvere nitrato, quem ſub veſperam incautius militibus diſtribuit, incenſo proſtratus perit. In Brabantiâ Martij die tertio, ut Græci olim durateo ANNO 1590.
equo incluſi urbem Troiam, ſic Mauritius Vraniæ princeps durateo equo, non terrâ ſed mari

gradiẽte

gradiente, militibus in eundem incluſis, urbem Bredam ſibi hereditariam rurſum occupat, & admirabili ex Hiſpanorum vnguibus ſtratagemate liberat. Audito enim, ſub veſperã ceſpites inſolatos in urbem navi introductum iri, ipſe factâ cum naucleris pactione milites circiter ſeptuaginta audaculos ſub glebis abditos unà trãsmittit, qui à custodiis nihil fraudis ſuſpicantibus intromiſſi, circa noctis concubium navigio proſiliunt, præſidiarios abſente ſuo Præfecto, tutùm ſtertentes traiiciunt, arcemq; & urbem principi cum cataphractis ſubitariis advenienti opinione celerius recuperatam tradunt.

ANNO 1590. & 1591. *M. Xbri & Ianuario.* Dux Parmenſis Lutetiæ quidem ſuccurrit, & ei invexit commeatum, ſed qui ad paucos tantum menſes ſufficiat. Ipſe ejus inopiâ in Belgium reverti coactus eſt, dimidiâ exercitus parte prorſus amiſsâ, non prælio, à quo ſibi cavit, ſed dyſenteriâ. exercitum, qui incolumis evaſit, ad Belgij fines diſpoſuit & ſuum quoq; Mayneus, ne hoſtis in Belgium irruat, & ut iter liberum in Galliam ſibi ſervet. Cui Majnio, dum redeat, exercitum illum ſuum commiſit. Navarræus eum Guiſiam uſq; abeuntem proſecutus eſt, & palantes cecidit, & tardantes ac vulneratos, qui ſequi non poterant, numero mille circiter quingentos.

Quæ Parmenſis circa Lutetiam ſupra Sequanam ceperat oppida, Cladovei fanum, Corbelium, Lagnium, aliaque, recepit. Fertur Turonibus convẽtum

ventum indixiſſe; & fœderati Aureliæ ad 18. Jan. Nonnulli inducias cudi referũt, ego verò ſimulari.

Germani, qui duce Lodronio Comite, in Languedociâ Regi Philippo militant, nihil præſtiterunt. Vix quarta pars illorum ſupereſt, morbis periêre. Danvilleus illic rerum & agris potitur, ne quid audeant vel poſſint.

Hiſpani, qui in Britanniam à primogenitâ Regis Hiſpaniarum, quæ ſe ſcribit infantem Galliæ, miſſi ſunt, præter portum Blavet, quem munivêre, & oppidum Hannabon ceperunt.

Navarræus auxilia colligens, Vicecomitem Turenæ, ad Eliſabetham Angliæ miſit pecuniæ cauſâ, quam eſt largita quadringentorum millium Angelottorum. Inde is Legatus ad Batavos venit; & à Batavis ad Landgravium. It ad Saxoniæ ducem, ut ſuppetiæ Navarræo ferantur, ob quam flagitationem & alia ſtatus rerum negocia N. principes aliqui convenerunt, qualis futurus exitus res prodet.

In Alſatiâ Linſæ legio militum pro Navarreno, ductore Monſunceio, colligitur.

Angla Britanniam minorem præſidiis munit, ſuas copias hoſtilibus æquans, quæ numero 4000. virorum in continẽtem non ita pridem erant expoſitæ.

Belgij ſtatus adfligitur. Nam qui ex Galliâ rediêre tum milites, tũ proceres, inediam & cætera incommoda paſſi, magnâ ex parte moriuntur vel decumbunt. Cogitur Parmenſis legiones ſup-

 plere

plere, amiſſis veteranis militibus: multa in adminiſtrandi ratione mutat, nonnulloſq; militares tribunos exauctoravit. Rediit in Belgium amiſſis, uti ajunt, ſuorum plus quam 10000. hominum: 200. currus onuſtos reduxit cum infirmis, præfectis, capitaneis, tribunis militum & præcipuorū Hiſpanorum, qui in hoſpitalia totius provinciæ diſtributi ſunt, partim moriuntur, partim convaleſcunt.

Maiēnus ſimiliter, ut Parmenſis fecerat, militibus ſuis in finibus Galliæ poſitis, ut à Navarræi perſecutione eſſent tutiores, iiſq; cum ſuis conjunctis, pro ſuâ perſonâ Nanzeium ad Lotharingum profectus eſt. Sabaudus dicitur locum tenens generalis ſubſtitutus, & in Provinciâ multa occupare & munire egregiê.

Rex Corbeyl recepit, omnibus Hiſpanis interemptis, Lutetiam denuò premit, primates tamen ad Parmenſem receſſerunt, & eſt opinio propterea magis veniſſe Parmenſem, quàm ut omnibus opitularetur.

Legatio Imperatoris ad Hollandos, ut pacem componeret, miſſa, quam obiit Salentinus Archiepiſcopus quondam Colonienſis, & Dominus de Reid Baro, qui in eadem legatione fato conceſſit, fuit irrita.

Idem fertur cauſam Belgij velle componere amicabiliter per deputatos commiſſarios ſuos Mogūtinum, Trevirenſem, Colonienſem, Saxonem, Brandenburgicum & Heſſum, vnnd vmb den Religions frieden den Landen bey dem König anhalten. Or-

Ordinum milites, ductore Eberſtenio, Padebornenſem Epiſcopatum ferè diripuêre, & coactus eſt Epiſcopus ipſis dare, quò recederent, 12000. Rhenenſes. Colonienſes Weſtphali dedêre 18000. Monaſterienſis honorarij loco, quò ſubditis parceretur in receſſu, N. millia. Non tutum eſt hîc multum peregrinari & excurrere.

Bavarus eſt in Leodienſi epiſcopatu, deeſt ipſi facultas reſiſtendi, niſi extraneum vel Hiſpanum militem accerſat, qui etiam gratis venire non vult. Sic patent provinciæ deprædationibus & irruptionibus.

ELISABETHA Angliæ Regina, doctrinarum ſtudiis & multarum linguarum peritiâ florentiſſima, in ſuâ mirabili Gynæcocratiâ, cui triginta duos annos heroico planè ſpiritu virgo præfuit, eò proceſſit audaciæ, ut potentiſſimo Hiſpaniæ Regi hoſtilibus incurſionibus in eiuſce regnis negotium facere, & ea ipſa ferro ac igni tentare non vereatur. Menſe Aprili validam claſſem cum Antonio Portugaliæ Rege exſule, Franciſco Draco, & Noricio Ducibus in Hiſpaniam miſit, ubi in Coronæ portu primum omnium multas Hiſpanicas naves omnis generis bellico apparatu inſtructas cepit. Poſt id in Tagi oſtium diſcedens, oppidum Caſcais & Ulyſſiponæ ſuburbium, militibus expoſitis, occupavit. Qui paucis poſt diebus ab Hiſpani exercitus hinc inde confluentis mole, in naves ſuas, non ſine magnâ utrinq; acce-

ANNO 1589.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ANNO. 1589. ptâ clade repulſi, plurimas Hanſeaticarum ad Balthen civitatum naves frumento onuſtas, in ipſis portus Ulyſſiponæ faucibus intercipiunt, & ſecum in Angliam ob ſęvientem in totâ claſſe luem ulterius progredi non ſuſtinentes, abducunt.

EX HELLESPONTO Danico, cum claſſe bellico inſtrumento inſtructiſſimâ, comitantibus regni Thalaſsiarchâ magno Petro Munck, Stenone Brade & Breidone Ranzovio, Henrici Vicarii filio, Senatoribus, multisq; aliis nobilibus, ANNA, Friderici II. filia Conneſtablio ſeu Archimarſcalco Scotico, nomine Regis ſui Jacobi VI. cui erat deſponſata, Croneburgi ſummâ ſolēnitate ac regali pompâ per Eccleſiæ miniſtrum Auguſti 20. juncta, & ſolito, magnis procul abſentibus dominis, more in communem lectum adlocata, Calendis Septembribus Scotiam verſus, inauſpicatò admodum ſolvit. Præterquam enim quòd continuis procellis & dubiis ventorum flatibus in mari ſex hebdomadas fuerit jactata, ſemel atq; iterum ad Scotiæ fermè promontoria delata, toties inde rejecta, etiam cum ſummo vitæ diſcrimine, relicto fatiſcenti, quo vehebatur, navigio, & aſcenſo alio, in Aſloënſem Norvegiæ ſinum rurſum appulit. Id ſive fatis, ſeu malorum hominum, ut fertur, culpâ, ego non diſputo. Hoc ſaltem affirmo, infelicem omnino claſſem hanc exſtitiſſe, quæ neq; Scoticas juxta, hīc inde eūtes & redeūtes, vela facere, neq; naves ſuas lateribꝰ ſolutis

rimas

rimas prodigioſè agentes, muſci comâ ſatis ſtipare, & ſentinâ exinanire potis fuit. Quod ubi ſponſus Rex juvenis à ſuis accepit, ipſe vitæ prodigus omni remorâ, omni periculo poſtpoſitis, ex Scotiâ in Norvegiam adductũ ſponſam contendit, quam in arce Aggershuſianâ propter Aſloam ventis operam dantem invenit, & matrimoniali copulâ ſuo à ſacris concionibus interveniente, & hagiographa memorante 23. Novembris eodem in loco ſibi adjungit. Inde in Daniam à ſocru & regni quatuorviris invitatus terrâ proficiſcitur, ibiq; 21. Anno 90
Januarii Croneburgum appellens hiemem maturius ſolito irrepentem exigit. Ad eum vere novo Udalricus conjugis avus maternꝰ, princeps Megap. trajicit, ut & Henricus Julius Brunſuigius, qui die Paſchatos cum Jacobi Scotiæ Regis uxoris ſorore Eliſabethâ regali magnificentiâ Coronoburgi præſente affine Rege nuptias celebrabat. Quibꝰ finitis, claſſe reparatâ, feliciore alite, vento ſecundo 20. Aprilis rurſus oram ſolvit, & Calendis Maiis in Scotiam cum novâ Reginâ, quæ non multò poſt ibidem à proceribꝰ regni coronata eſt, feliciter pervenit. Jacobo Scotorum Rege abeunte etiam Udalricus Megapolitanus, princeps ecaſtor tantis nepotibus dignus, & canis venerandus & annis, utpote qui anno 1528. Aprilis 22. natus, ingreditur hodiè difficilem hebdomaticum, & poſt eum Henricus Julius Brunſuicenſis ſe recipiunt: ille in Megapolin, hic in ditionem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ſuam Brunſuicenſem, ubi tanto apparatu, tantâ pompâ, tantis tormentorum tonitribus, haſtiludiis, tantâ frequentiâ principum (quorum uni menſæ aliquando aſſidentes utriusq; ſexus numerati ſunt undequinquaginta) Reginam ſocrum novam nuptam ſibi adducentem, in arce ſuâ Lycaoniâ 20. Junii excepit, ut vix linguâ exprimi queat, & ſatius ſit ſuperſedere iis, quàm leviter delibare.

ANNO 1590. HOLSATIÆ provinciales, cum ſuis dominis de privilegiorum ſuorum gravaminibus diſceptantes, multis ſæpenumerò conventibus irrito exitu celebratis, tandem Henrici Ranzovij Vicarij, & Senatoris in Ducatibus prudentiſſimi, in legibus & privilegiis patriæ optimè exercitati, & reliquorum conſiliariorum operâ, induſtriâ, diligentiâ, Flensburgi tranſegêre. Regij commiſſarij, NICOLAUS CAAS, regni Cancellarius, heros ſapientiſſimus, nobiliſſimus, doctiſſimus, nec non MANDRUP PASBERG Senator, & HENRICUS RAMELIUS aulæ Magiſter ac Conſiliarius nomine Regis ſui CHRISTIANI, IV. nondum ex ephebis egreſſi cautionem de ſecuturâ juſto tempore privilegiorum confirmatione Holſatis præſtant. Dux PHILIPPUS coràm privilegia eorum ſolenni more, juramento confirmat. Quo peracto utriuſq; Ducatus Prælati, nobiles, cives & vaſalli omnes flexis genibus, prædictis regiis Legatis nomine Regis electi, & ipſi Philippo Duci, ſuis legitimis dominis, juramen-

tum

tum fidelitatis, conceptis verbis 20. Maij jurant.

Epiſcopo Lubecenſi Joanni Adolpho, Anno 1575. Febr: 27 nato, ejusq; capitulo, ex mandato sereniſſimæ Reginæ & procerum Daniæ regni, Henricus Ranzovius Vicarius ſeptem illos pagos, quos Fridericus II. felicis memoriæ, Rex Daniæ, ante triennium ob non refuſos ſumptus in recuperationem arcis Oitinenſis à patre Chriſtiano II. impenſos, ſibi ſubjecerat, quinto Novembris reſtituit, hac cautione, ut R. M. liberis & hæredibus omni tempore actio integra & libera reſervaretur, de quo coram Notario & teſtibus fuit proteſtatum.

MULTÆ & variæ, per univerſam Europam, urbes partim incendiariorum operâ, partim civium incuriâ, partim tonitru flammâ conflagrârunt. Hamburgi terribile tonitruum Julij 16. circa ſecundam noctis vigiliam, tantis fulminum horrendorum ictibus, tantis fulgetris empyriis, tanto ſtrepitu & crepitu, ac ſi noviſſimus dies inſtitiſſet, exortum, illud VandaloSaxoniæ & Albidos decus, illam ſuperbam & aëriam, illam pulcerrimam & vix ſeptuagenariam D. Nicolai turrim miſerandum in modum conquaſſavit, & cum campanis octo totam combuſſit. Domitij, quod Ducatus Megapolis ad Albim opidum eſt, improviſi tonitru ignis, ſtatim ab ipſâ meſſe granaria frumentis plena incendit, nec multò pôſt totum opidum, 20. nimirum Septembris templo & arce

exceptis

exceptis, igne incuriâ propriâ excitato conſumptum periit. ERPHORDIÆ, quæ eodem cum Venetiis tempore condita, & funditus anno 1472. Crantzio in Saxoniâ ſuâ referente, eſt exuſta, de integro civis cujusdam negligentiâ, ultra trecentas ædes Julij 10. Vulcani violentia abſorpſit. Opidum quoq; HARINGEN Junij 27. igne indomito plane in cineres redactum eſt. Simili æſtu PROSBURGUM, præter 50. domos, multis pariter locis ab incendiariis inflammatis, totum eſt concrematum.

HIS EXEMPLIS ac vivis documentis ad nauſeam uſque à nobis demonſtratum omnino confidimus, quàm illorum Aſtrologorum de præterlapſâ olympiade divulgata vaticinia minimè gentium philoſophiæ colus aut aniles ſuperſtitiones, ſed oraculis, ex tripode Pythio editis veriora exſtiterint.

Non enim ſolùm Pontifices duo, Reges quatuor, Reginæ duæ, ſexaginta tres, exceptis nobis adhuc incognitis, principes, & viri nobiliſſimi ac doctiſſimi plures, ſecundum Henrici Ranzovii in ſuo de Climactericis libello vaticinia, hisce annis occubuêre, ſed etiam tota Europa bellorum rabie graviter fuit concuſſa. Teſtantur Pontifices & Hiſpanus, qui cum reliquis ſacræ ligæ confœderatis Regem Galliæ, Reginamq; Angliæ & ceteros iis adhærentes terrâ mariq; armatâ vi infeſtârunt: teſtatur Turca qui Perſam: Auſtriaci

qui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

qui Polonos: Suecus, qui Moſcum: Sabaudus, qui Genevenſes, Parmenſis, qui Belgas bello infeſtavit.

Teſtatur Gallia, quæ inteſtinis procellis afflicta, toti Europæ periculum haud leve minatur. Nec inficiatur clandeſtinis machinationibus Scotia.

Teſtatur Germania, quæ poſt multiplices diſputationes, diſſenſiones, nunc hanc, nunc illam religionem fuit amplexa, unde horrenda itidem bella exoritura videntur. Et ut brevibus concludam, teſtatur totus terrarum orbis, qui bello, peſte, diſcordiis, annonæ incendio, & infinitis infinitorum malorum generibus fuit affectus, afflictus, ita ut vix dici aut ſcribi ſatis poſsit.

Reliquum eſt, ut coronidem huic operi imponentes manum de tabulâ tollamus. Quocirca vice corollarii Deo Opt. Max. qui hoc exulcerato & penitus conclamato luſtro, ſub umbrâ alarum ſuarum nos in noſtris alveolis inter tela intentata, inter tot bellorum incendia, inter tantam malorum omnium meſſem, ſalvos reſervavit, cuſtodivit, protexit, humili mente, ſupplice voce, ſimplice corde gratias agimus, eumque inſtantiſſimâ προσευχῆ obſecramus, rogamus, precamur, ut poſthac etiam inſtantes calamitates à cervicibus noſtris avertat, juſta iracundiæ ſuæ flagella vibrare parcat, noſtri clemēter miſereatur, & tādem decurſo vitæ ſpatio ex hoc exſangui mundi ſenio ad maturam & cæleſtem piorum vindemiam perducat.

DE STATU MUNDI.

Prælia crudeſcunt, gerit omnis natio bellum:
Omnia terribili regna fragore crepant.
Factio diſtractos in mutua vulnera cives
Armat, & alternâ clade dat exitio.
Uſuris exhauſta jacent patrimonia regum,
Unciaq; in fœnus nulla ſat eſſe poteſt.
Non modus in victu, non eſt in veſte decorum,
Corpora luxuries, luxus inanit opes.
Quisq; ſui ſeſe ſupra genus ordinis effert,
Contentusq; ſuo denegat eſſe gradu.
Nemo laborantis, nemo miſereſcit egeni,
Omnis in humano corde refrixit amor.
Integritas, ſincera fides, candorq; receſſit,
Melle fluunt linguæ, pectora felle tument.
Fœdera, contractus, commercia, pacta, forumq;,
Mille ſophiſmatibus pervia, mille dolis.
A centro dimota ſuo diſpretaq; tellus
Intremit, horrendis concutiturq; modis.
Æſtuat inſolitis agitatum fluctibus æquor,
Eluviem moles nulla coërcet aquæ.
Degenerant partes mutati enormiter anni,
Menſibus æſtivis frigida torpet hyems.
Tempore non alio defecit crebrius unquam,
Luna peregrino lumine, Solq; ſuo.
Nec prius ignoti toties arſère Cometæ;
Ventorum gravior nec fuit ante furor.

Annona in pretio eſt, vix ære parabilis ullo,
Unde fames multis ſævit acerba locis.
In populos ſpargunt diræ contagia febres:
Nec mortis ſpecies una, nec una via eſt.
Deniq; ceu longo labefacta puerpera nixu
Anxia, ſemianimis plena dolore gemit:
Sic defeſſa malis natura fatiſcit, & optat
Exuvias oneris depoſuiſſe ſui.
O immenſe Gigas, qui ſuſtentantia mundum
Fulcimenta tenes omnipotente manu:
O lapis abſq; manu de monte revulſe ſuperno,
Rumpe moras, curſum corripe, Chriſte veni.
Deſtrue ſuccidui reliquum quodcunq; coloſſi eſt,
Exordire tuum protinus imperium.
In quo certa quies ſtat definita laborum,
Fixus ubi noſtri terminus exilii eſt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

MORS HVIVS VITÆ, ÆTERNÆ VITÆ NATALIS,
cum ſigno Cranij.

Grana velut putrefacta novas meditantur ariſtas,
Corpus ſic gignent oſſa ſepulta novum.
Nempe ex interitu fluit inſtauratio noſtri,
Principiumq; boni finis acerbus habet.

Hujus Ranzovici Symboli æquipollentia.

Mors vitæ principium.
Interitus inſtaurat.
Corruptio generat.
Finis præteriti, principium futuri.
Victurus morere.
Miſeria felicitatem parit.
Τὸ παρὸν οὐδὲν, τόδε μέλλον ἅπαντα.
Futura præſentia non videbunt, ſed præſentia futura.
Induviæ exuviarum non erunt memores.
Πάντα παλαιὰ νέα. *

* *Quæ omnia absq; Chriſto rationi erunt aut abſurda aut paradoxa.*

PRVDENTIVS.
Mors hæc reparatio vitæ eſt.

Aliud D. Pauli ab Eitzen.

Viventes morimur, morientes vivimus, ergo
Vive memor mortis, mortemq; paveſcere noli.
Vita malis plena eſt, pia mors, pretioſa quies eſt.
Vitam mors ſequitur, ſed mortem vita beata.
Mors nobis lucrum, quia vita eſt CHRISTVS IESVS.

LIBER QVARTVS.

IN præmiſſis tribus libris de proximè elapſis quinq; annis narrationem inſtituimus, & hiſtoricam quandam rerum memorabilium in Europâ geſtarum, inſertâ tam de principum quàm illuſtrium virorum eâdem Olympiade denatorum obitu brevi nomenclatione, expoſitionem continuavimus, minime neſcij rem nos arduam tenui penicillo delineâſſe, & quam forte plures ſint reprehenſuri. Verum cum ea in medium protulerim, quorum teſtes habeo locupletes & graves, FAMAM ſcilicet & VERITATEM in ſpem venio maximam, apud æquos rerum æſtimatores veniam mihi ultrò paratam fore. Quanquam tutius nos facturos fuiſſe non diffitemur, ſi periculoſum hoc & plenum opus aleæ ἀνέκδοτον reliquiſſemus. Adeo non ſolum noſtra tempora literis iniqua ſunt, ſed quoq; hominum, etjam indoctorum, judicia. In hunc autem à reliquis ſequeſtratum libellum, tanquam in unum faſcem, prænominatorum Pontificum, Regum, Principum, Comitum, Baronum, Nobilium, & clariſſimorum virorum præcipuorum epitaphia, partim à nobis contexta, partim hinc inde collecta, congeſſimus, conjunximus, cùm ut eorundem memo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

riam magis propagaremus, tùm ut æquo Lectori nauſeæ moleſtiam in ſuperioribus legendis obortã inhiberemus. Quod ſi aſſequar, eſt quod gaudeam, & quod ad majora tentanda me exacuet. Interea te, quicunq; es, humaniſſime Lector, cæli & terræ Imperatori ſummo commendo, & in novum annum, qui eſt à nato Chriſto milleſimus, quingenteſimus, nonageſimus, omnem felicitatem, proſperitatem, & fortunam ſecundam imprecor, Vale.

EPITAPHIUM Sixti V. & Urbani VII. Romanorum Pontificum.

Obierunt A. C. 1589. *Pontificũ properata volunt quid funera bina.*
Vult certè his aliquid ſignificare Deus.
Vix magnæ matri Sixtus *ſua tradidit oſſa,*
Mox eſt Urbanus *contumulatus humo.*
Ille ubi complêſſet clarus diademate luſtrum:
Hic vix regnâſſet quinque novemq; dies.
Vera loquor, veniam da Lector vera fatenti,
Non odium, ut dicam, nec facit illud amor.
Si mihi tam ſubitò mors vellet demere vitam,
Eſſem qui nunc ſum, non cuperem eſſe Papa.

Vos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Vos ô Cardinei Patres hinc diſcite, quid ſit
Pontificis ſummi, & totius orbis honor.
Orbis honor vanus planè eſt, atq; omnia vana:
Omnibus aſt vanis vanior unus homo.

P. L.

Epitaphium Stephani Polonia- rum Regis.

Occidit heu columen, fulcrum, ſpes, ancora, ſidus Obiit
Totius regni nobile Rex Stephanus. A. C.
Nemo fuit quo pace prior nec promptior armis, 1586.
Nemo altis potior dotibus ingenij.
Sarmaticis fœdum qui movit dedecus oris,
Illis reſtituit dum Polocenſe ſolum.
Inſuper adiecit multas qui ſtrenuus arces,
Moſcorum domito per fera bella Duce.
Quod ſi vera licet tanto de rege fateri,
Non habuit toto vivus in orbe parem.

Epitaph: Mahometis Perſarum Regis.

Perſarum moritur rex invictiſſimus eheu, Obiit
Infenſum nomen cui Mahometis *erat.* A. C.
1586.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Almaq́; cui debet ſummas Germania grates,
A Turcis fuerit tuta quod ipſa feris.
Quorum vim rabiemq́; ſuâ virtute repreſſit,
Interea pacem Chriſticoliſq́; dedit.
Sed quid! non ideo mala ſunt majora timenda,
Chriſtus, qui poſthac nos tueatur, adeſt.

Epitpah: Friderici II. Danorum Regis.

Obiit A. C. 1586.

Qui maris & terræ dominus quondam acer ad Arcton,
Et Rex externis regib⁹ horror erat;
Qui decus Europæ, Charitum cura, orbis ocellus,
Nomē habens placidæ Pacis, Honoris, Opum;
Cujus & invictas experta eſt Suecia vires,
Et Dithmarſa gerit terra ſubacta jugum:
Hîc jacet ante diem inſperato funere merſus,
Spes ſummas obitu debilitatq́; ſuo.
Plangant Pierides, triſtiſſima Dania plangat:
Nunc etenim nunc, quod plāgere poſſit, habet.

Epitaph: Henrici III. Valeſij Galliarum Regis.

Hic

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Hic cubat Henricus *Valeſiorum ultimus, olim* Obiit A. C. 1589.
Qui Rex Sarmatiæ perbreve tempus erat.
Poſthac obliquis ubi Sequana flexibus errat,
Gallica Rex, patriæ, ſceptra ſubibat, amans.
Poſtremò excluſus propriâ arce atq; urbe dabatur
Enſe cuculligeri, non ſine fraude, neci.

Epitaph: Mariæ Scotorum Reginæ.

Stemmate Cæſareo, & Scotorum clara marito Obiit A. C. 1587.
Rege: ac hoc gnato, qui modo ſceptra tenet:
Illa ego, quæ ſata ſum regali ſtirpe parentum,
Hoc tumulo parvo contumulata tegor.
Stemmata nil faciunt, nil prodeſt ſanguine claro
Cenſeri, ſi animum devius error agat.
Diſcite mortales, quibus eſt res conſcia noſtri
Conſilij, in dubiis eſſe pericla viis.
Atq; meo exemplo moniti deſiſtite. Nam vos
Certa, ſed incerto tempore, pœna manet.
Bis ſapit alterius qui exemplo motus: & ipſo
Sit ſatis hoc noſtro vos didiciſſe malo.

Epitaph: Catharinæ Medices Galliarum Reginæ.

Obiit A. C. 1588. *Reginæ buſtum hoc* Catharinæ *continet oſſa,*
Quam dominam Gallis ſtirps Medicea dedit.
Quæ natos claro inſignes diademate Regis
Ordine tres vidit, prole beata ſuâ.
Cum mortẽ oppetiit (quia mors rapit omnia tandẽ)
Perturbata nimis Gallia tota fuit.

Epitaph: Auguſti Saxoniæ Electoris.

Juſticiâ Joſaphat, David pietatis honore,
Obiit A. C. 1586. *Præ reliquis Salomon pace celebris erat.*
Auguſtus *majora refert ingentibus auſis,*
Singula namq; illis ſunt data, cuncta at ei.
Ergo tot ornatus fuerit cum dotibus unus,
Quid viguit vivo hoc maius in orbe Duce?

Epitaph: Adolphi Holſatiæ principis.

Marte togâq; potens princeps, quo mitior alter
Obiit A. C. 1586. *Imperio haud rexit ſubdita regna ſuo.*
Qui genus antiquum regali ſtemmate duxit,
Danica quo gaudet ſceptra gerente domus.
Maxima Cimbriacæ qui gloria gentis, & acer
In bellis Heros, Marte furente, fuit. *Id*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Id Meta ſenſiſti, id Gotha, id & Dithmarſica tel-
Cervici impoſuit cum juga dura tuæ. (lus,
Mortuꝰ hoc poſuit ſub marmore corpus Adolphus,
Quem Pax, Mars, Pietas, templa, ſcholæq; dolēt.

Epitaphium Joachimi Erneſti principis Anhaldini.

Virtutum baſis & proavorum ſanguine clarus,
Illaq; Anhaldini firma columna ſoli: Obiit
Hîc gelida Erneſtus Joachimus *membra locavit,* A. C.
Injiceret duras cum ſoror atra manus. 1586.
Ipſam animam Chriſto dedit hoc è carcere miſſus,
Quo duce qui moritur, poſtmodo vivus erit.

Epitaphium Gothardi Curlandiæ & Semigalliæ Ducis. Hoſpes & Genius.

H. Quis ſitus hîc? G. Heros patriæ cariſsimus. H. He-
G. Sic, patriæq; pater. H. Quæſo, quis ille? refer. (ros? Obiit
G. Gotthardus, *generoſa tuus Curlandia Princeps,* A. C.
Spes inopum, generis Sol, Charitumq; jubar. 1587.
Qui virtute fideq; ſuâ, ac illuſtribus auſis
Emeruit primi nomina clara Ducis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Qui patriam à Moſcho defendit fortiter, ipſum
Et coluit ſemper cum pietate Deum.
H. Egregiæ dotes: dignus qui viveret ævum.
G. Vivit mente polo, perpete laude ſolo.

Epitaphium Friderici Holſatiæ Ducis, Adolphi filij.

Obiit A. C. 1587.

Ante diem triſti rapuerunt funere Parcæ,
Optime Cimbrorum te Friderice *Ducem.*
Nec te defendit virtus; nec fonte repletum
Caſtalio pectus: nec pietatis amor.
Vnde tuam meritò deplorat Cimbria mortem,
Annos qui Pylios vivere dignus eras.
Sed mors, quod potuit, corpus mortale peremit,
Mens ſubiit celſi regna beata poli.

Epitaph: Henrici principis Condæi.

Obiit A. C. 1588.

Relliqui patriam, mundiq; extorris honores,
Et lætam antiquâ nobilitate domum.
Vt te Chriſte ducem ſequerer contemptus amicis,
Et variâ graviter preſſus ubiq; cruce.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Ob quod dum repeto natalia rura, venenis
Sublatus cogor fata ſubire miſer.
Et quamvis tumulo nunc ſim compoſtus opaco,
Nec claros cineres alta ſepulcra premant.
Me mea facta tamen, nec non conſtantia firma
Aequalem magnis regibus eſſe facit.

Epitaphium Henrici, Guiſiæ & Lotharingiæ Ducis.

Eheu quàm tragico eſt hæc vita ſimillima ludo, Obiit A. C. 1588.
Cujus principium plurima læta refert.
Præproperas medium turbas, triſtiſsima finis,
Teſtis ut Henricus *Guiſius eſt locuples.*
Qui primum Galli dicti manus altera Regis,
Poſt titubante fide lethifer hoſtis erat.
Poſtremùm juſsu ejuſdem, per viſcera crudo
Trajecto gelidæ traditus enſe neci.
Sic variant ſortes, ſic verſat Juppiter urnam:
O felix qui vult eſſe, quod eſſe poteſt!

Epitaphium Julij ducis Brunſuicenſis & Lunæburgenſis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Obiit A. C. 1589.

Qui benè vixerunt, multa & monumenta relinquunt
Poſt mortem, illorum fama perire nequit.
Ergo tuum nomen, Dux clare, manebit Juli
Semper, te quamvis ſtraverit atra dies.
Namq; tuo fundata viget ſchola Julia ſumptu,
De te quæ impoſitum nobile nomen habet.
Et multas firmis cinxiſti mœnibus arces,
Rudera ceu paßim quæ jacuêre diu.
Et quia mitis eras, dives, pius, atq; benignus,
Certa tenes ſuperæ nunc quoq; regna plagæ.

Epitaph: Caroli, Archiducis Auſtriæ.

Obiit A. C. 1590.

Qui veteres paßim tumulos, ſignataq; gaudes
Videre, Lector, marmora:
Hic quoq; ſiſte pedem, præſenti Carolus *urnâ*
En Archidux jacet Auſtriæ.
Cætera non dicam; Si quæris, patria dicet,
Inopes, Scholæ, atq; Eccleſia.

Epitaphium Philippi Holſatiæ Ducis, Adolphi filij.

Conſpi-

Conſpicuum inſolitâ juvenem virtute Philippum Obiit A. C. 1590.
Monſtrârunt nobis invida fata modò.
Nam vix regna ſui fratris ſuſceperat heros,
Quandò phthiſi interno victus ab hoſte perit.
Juſticiæ cultor, vix principe clarior alter
Hoc fuit: hinc Cimbris ſollicitudo venit.
Spiritus in cœlos abiit, corpuſq; reliquit
Egelidum; hoc fratres quod poſuêre loco.

Epitaphium Eliſabethæ Friderici I. Daniæ Regis filiæ, Udalrici Megapolitani conjugis.

Heroina gravis, prudens, induſtria, felix, Obiit A. C. 1586.
Eſther ſancta, vigil Sara, Placilla placens.
Principis Vlrici patriæ patris inclyta conjux,
Eliſabetha *ſuæ gentis & orbis honos.*
Laus, decus, exemplar virtutum digna vocari,
Sola dat oſſa ſolo, mente beata polo.

Epitaph: Dorotheæ Auguſti Electoris filiæ, Henrici Julij Brunſuigij coniugis.

Flo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Obiit A. C. 1587.

Floſculus ut violæ jucundum ſpirat odorem,
Sed perit, & finem, vix ubi crevit, habet.
Haud aliter conjux Henrici blandula Juli
Vi morbi, in vitæ limine victa, cadit.
Sic cadit illa tamen, parte ut meliore ſuperſtes
In Chriſti capiat gaudia vera ſinu.
Corporis exuviæ tranquillâ pace fruuntur,
Et velut in lecto hîc molliter oſſa cubant.

Epitaphium Margaritæ, Ezardi Friſij filiæ.

Obiit A. C. 1588.

Vt lupus immani, nullo diſcrimine, rictu
Irruit in teneras ſanguinolentus oves.
Sic fera terrigenas mors degraſſatur in omnes,
Et nulli parcens obvia quæq; metit.
Te quoq;, Gemma, *rapit primo ſub limine vitæ,*
Quæ fueras longos digna videre dies.
Mors tibi non nocuit, ſed multum profuit, inter
Angelicos dum jam vivis in axe choros.

Epitaphium Mariæ, Ludoici Electoris Palatini filiæ, Caroli Finlandiæ Ducis conjugis.

Feminei

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Feminei exemplum ſexus laudabile, & inter
Multùm laudatas gloria prima nurus. Obiit A. C. 1589.
Quam pietas, quam ſancta fides, quam gratia morum,
Largaq́ʒ quam celebrem fecit ubiqʒ manus.
Patria ſenſiſti, ſenſiſti Suetica tellus,
Cui gravis haud domina, aſt altera mater erat.
Roma ſuos patriæ patres Mavortia jactat:
Quam, patriæ matrem, Suecia jactet, habet.

Epitaphium Sophiæ Chriſtophori Wirtenbergici filiæ, Friderici Gulielmi Saxoniæ ducis conjugis.

Nomine quæ Sophia *& re dicta nitentibus orbe*
Virtutum cumulis condecorata ſatis: Obiit A. C. 1590.
Quæ patriæ patri Friderico nupta Guilhelmo,
Et ſpes pauperibus, Saxoniæq́ʒ fuit.
Quam bona Wirtemberga dedit, torva Haſsia rurſum
Suſtulit, hoc buſto contumulata jacet.
Plangite nunc inopes, cecidit ſpes unica egentum,
Plange, tuum cecidit, Saxonis ora, decus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Sed quid cordiſluo multùm indulgere dolori
Proderit? auctori is ſæpe nocere ſolet.
Præterea conſtans remanet divina voluntas,
Quæ bene, nobiſcum quod facit, omne facit.

Epitaphium Joannis Alberti Comitis Mansfeldini.

Obiit A. C. 1586.

Mansfeldâ rurſum reſecatur ab arbore ramus,
Ioannem Albertum *dum fera Parca rapit.*
Sancta fides, pietas cadit, Heroe cadente:
Quando ruit fulcrum, tum domus ipſa ruit.
At ſic fata jubent, nos juſſa capeſſere fas eſt;
Et necis & vitæ ſtat ſua cuiq; dies.
Omnia langueſcunt, ſunt & vicina ruinæ:
Sis Chriſte infirmæ firma columna domus.
Tu tibi fidentes non deſeris: effice, preſſa
Arbor ab arenti florida ſurgat humo.

Epitaphium Ioannis Guntheri Comitis Svvartzburgiaci.

Obiit A. C. 1586.

Ah dolor è vivis conceſſit lumine caſſus,
Qui Swartzburgiacæ gloria gentis erat

Ianus

Ianus Guntherus, *Muſarum ſpes, & aſylum,*
Præclari generis fama decuſq́; ſui,
Cultor juſtitiæ, pacis ſectator amatæ,
Et puræ inprimis relligionis amans.
Cætera non dicam, quia novit Teutona tellus,
Qui ſit, qui fuerit, quiq́; futurus erat.
Vnum unum placitum eſt grato pro munere ferre,
Vt bona cuncta eius manibus ipſe precer.
Salve ſancte Comes, Swartzburgica gloria ſalve.
Alta tuum merito nomen ad aſtra volat.
Salue ſancte Comes, fatali funere rapte,
Rex Regum tribuat gaudia multa tibi.
Salve ſancte Comes, ter maxime, & optime ſalve,
Salve perpetuùm, perpetuùmq́; vale.

Epitaphium Ludoici Comitis ab Eberſtein.

Sic Ludoice *Comes dulcis te vita relinquit,* Obiit A. C. 1589.
Dum Viadri infelix flumine membra lavas.
Gloria Muſarum fueras non parva, gerebas
Et Francfordiacæ ſceptra decora ſcholæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Cingite nunc corpus lugubri veſte parentes,
Et multo veſtras fonte rigate genas.
Sed tamen in luctu lacrumis imponite finem,
Et vitæ, ſobolis, ſpe relevate, necem.
Namq́ue pij, fato quamvis mergantur acerbo,
Non tenebras, cæli ſed ſacra regna petunt.

Epitaphium Philippi ſenioris Comitis ab Hanau.

Quem pietas, candor, virtus, conſtantia, nomen,
Obiit A. C. 1590. *Mens memoranda ſago, mens veneranda togâ,*
Intemerata fides, vita integra, puraq́ue fama,
Excelſa excelſi vexit ad aſtra poli:
Hoc tribuêre ſui monumentum triſte Philippo
Cum ſua clauſiſſet lumina ſancta nece.
Reddere plura quidem Comitis pia facta jubebant,
Plura aſt qui poſſit reddere nullus adeſt.

Epitaphium Caſpari Ganſij Baronis Poteliſtani.

Obiit A. C. 1587. *Hic ego* Caſparus *Ganſorum ſtemmate cretus,*
Poſt mea, carnis onus, fata recondo, Baro.

Omnia

Omnia mors tollit, nulla eſt res invia morti,
Subjicitur fatis quicquid in orbe viget.
Ne mirare igitur, Lector cariſſime, technis
Quòd mihi non parcat Parca maligna ſuis.

Epitaphium Friderici Preiners Baronis Auſtriaci.

Matris amor, columen patris, ſolamen amicûm, Obiit
Spes patriæ & generis fama futura ſui: A. C.
Proh dolor ante diem gemebundâ morte peremptus 1588.
Hoc ipſo poſuit frigida membra loco.
Si numeres annos cecidit florente iuventâ,
Si videas mores, ingeniumq́, ſenex.

Epitaphium Alberti Baronis ab Heideck.

Corporis hoc poſui Alberrus *fragmenta ſepulcro,* Obiit
Spiritus in cælum, venerat unde, redit. A. C.
Quod potui feci, licuit dum vivere vixi 1589.
Non niſi corde pius, non niſi mente bonus.
Hîc quicunq́ igitur tranſis, dic pace quieſcant
Vt mea ad extremum molliter oſſa diem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Epitaphium Joannis de Trautſon Baronis de Sprechenſtein.

Obiit A. C. 1590.

Quid hoſpes adſtas? conditorium vides
Ioannis ab Trautſon *viri notiſsmi,*
Aulæ Magiſter qui trium ordine Cæſarum,
Simulq; Conſiliarius fuit intimus,
Qui patriæ ſummum decus, bonis bonus,
Terror malis, Muſisq; portus unicus.
Nil ſcire refert amplius. ſi vis, abi.

Epitaphium nobilis viri Friderici Ranzovij, Henrici Vicarij filij, Ioannis Equitis Aurati nepotis.

Obiit A. C. 1587.

Nobilis Holſati Friderici nomine Ranzow
Oſſa ſub hoc vili marmore tecta jacent.
Spes patriæ, columen gentis, dum fata ſinebant,
Exemplumq; equitum nobile ſemper erat.
Flore ſed ætatis globulis trajectus in ipſo,
Dum ſequitur fortis Gallica caſtra, perit.

Et

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Et ſic militiæ terreſtris ſigna relinquens,
Jam ſequitur ſummi cælica caſtra DEI.

Cum ſemel atq; iterum Joannis Ranzovij Equitis aurati, Henrici Vicarij patris, ſuprà mentionem fecerimus, libuit hoc in loco Dethlevi Silvij Epigramma, in eius laudem decantatum, ſubjungere.

Cum Cæſar quinctus tractaret Carolus arma
Adverſus Regem martia liligerum,
Carolus invictus, Rex Franciſcusq; Monarchæ,
Tanti commoti perpete laude viri,
Ranzovium ſcriptis inviſit uterq; Joannem,
Ac illi propriâ ſcripſit uterq; manu.
Esto Dux noſtri Heros præſtantiſsime belli,
Et virtute tuâ, quam potes, affer opem.
Pollicitiq; ipſi ſtipendia magna fuêre,
Noluit ast horum caſtra cruenta ſequi:
Sed potius patriæ ſervire fideliter almæ,
Ipſius multùm quæ fuit uſa fide.

Epita-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Epitaphium nobilis viri Joachimi Mynſingeri à Frondeck J. C.

Mynſiger Europæ ſydus, Themidiſq; ſacerdos,
Frondeciæ frondens poſteritatis apex,
Obiit A. C. 1588. *Præſentiſq; hujus decus admirabile ſecli,*
Sub gelidâ jacet hac contumulatus humo.
Tumba tegit corpus, vivit ſed fama, tot eſſe
Virtutes uno non potuêre loco.

Epitaphium nobilis viri Lamperti Diſtelmeieri, Marchiæ Cancellarij.

Qui patriam auxilio: re templa: laboribus aulam:
Aere ſcholas fulſi: conſiliuſq; Duces:
Obiit A. C. 1588. *Hac ego* Lampertus Diſtelmeierus *in urnâ*
Oblitus terris poſt mea fata cubo.
Quid dico oblitus? Non ſum, mea gloria vivit,
Et defunctus ego vivo, renaſcor item
In Nato, veluti Phœnix reparabilis, ipſo,
Qui facie ut ſimilis, ſic quoq; mente, mihi eſt.

Epitaphium nobilis viri Floriani Grisbeck, trium Imperat: Conſiliarij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

In vultu gravitas, lepor in ſermone, laborq́;
In rebus, pietas in prece, corde fides. Obiit A. C. 1589.
Cui tot dona (rogas) uni conceſſa, quis ille?
Candidus ingenio, candidus ore ſenex.
Hic jacet ille: quis ille tamen? Grisbeccius, anne
Debuit ille mori? debuit & voluit.
Cur voluit? Mortalis erat. Cur debuit autem?
Cæſaribus carus, carior ille DEO.

Epitaphium nobilis Danielis Ranzovij Petri filij, Patavij demortui.

Conditur hac tumbâ Daniel Ranzovius *atrâ,* Obiit A. C. 1590.
Quem morti præſtans urbs Patavina dedit.
Patre procul, patriaq́; procul, cunctiſq́; propinquis,
Cum vitæ implêſſet bis duo luſtra ſuæ.
Extera dum viſit juvenis peregrinaq́; regna,
Muſarumq́; inhiat, non ſine laude, bona.
Nec tamen idcirco, tumulis privatur avitis,
Sed cineres ejus Cimbrica terra tegit.
Sic fuit in fatis dicta ut ſuccumberet urbe,
Quis ſcit ubi nos, & qualia fata manent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Epitaphium Caij Ranzovij Dethlevi filij.

Obiit A. C. 1590. *Quis cubat hîc? Cajus cari ſpes unica patris,*
Muſarum cultor, Ranzovidumq; decus.
Concidit in primo vernantis flore juventæ,
Argētorati *Cum vellet ſtudiis invigilare bonis.*
Mandatoq; patris patriæ traductus in oras
Oldēburgi. *Hîc poſuit triſtes corporis exuvias.*
Siſte pater lacrimas, tulit hoc divina voluntas,
Paſſus idem Petrus Ranzoviusq; fuit.

In ejusdem Caii Ranzovii Dethlevi F. obitum
ἐξάστιχον παραμυθικόν.

Τέχναις καὶ ἀρεταῖς πολλῶν προφερέστερον ἄλλων
Καίον Ραντζόβιον πλεῖστοι ὀδυρόμεθα:
Αὐτὸς μὲν κεῖται θανάτῳ δεδμημένος αἰνῷ,
Ἀλλ' αὐτοῦ ἀρετὴ ὀλλέμεν οὐ δύναται.
Ος γὰρ τῆς ἀρετῆσι νοεῖ ζῆν ἠδὲ τελευτᾷν,
Ζῇ ἐνὶ οὐλύμπῳ, ζῇ ἐνὶ ἠδὲ χθονί.

Epitaphium Matthæi Weſenbecij viri doctiſsimi, & J. V. D. præſtantiſsimi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Matthæus *placidâ ſopitus pace quieſco,* Obiit A. C. 1587.
Juſticiæ & pacis præco Weſenbecius.
Vita mihi ſtudium fuit, impenſiq; labores,
Et dolor & gemitus aſsiduæq; preces.
Jova pater miſerere mei, miſerere meorum,
Solus in Chriſti ſanguine noſtra ſalus.

Epitaphium Leonhardi Badehorni, J. V. D. & trium Electorum Coſiliarij.

Care ſenex Badehorne, tuâ pietate renidens, Obiit A. C. 1587.
Præſul & Aſtrææ res ſine fraude gerens.
Occidis ad Moſis normam, ſed vivere primùm
Incipis in nitido iam nova planta polo.
Alme, ſeni, Deus, & nobis da gaudia vitæ,
Gaudia in æternos non moritura dies.

Epitaphium Jacobi Schegkij, totius Germaniæ Philoſophi ſummi.

Vrna tuum corpus texit celeberrime Scecci, Obiit A. C. 1587.
Sed tua mens ſedes incolit æthereas.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

In terris nos Præceptor cariſſime linquis,
Nos iter at mox poſt ingrediemur idem.
Te libri clarum, te vivum, turba nepotum
Efficiunt terris, efficiuntq; polo.
Nos miſeri ulterius miſerum traducimus ævum,
O liceat vitam claudere fine bono.

Epitaphium conſultiſs: viri Ioannis ab Halle, J. V. D. & Comitum Aldenburgenſium Cancellarij magnifici.

Obiit A. C. 1588.

Neſtor in hoc tumulo jacet alter, & alter Achates,
Eloquio magnus, conſilioq; potens.
Cuius opem atq; operam veteres ſenſère Cheruſci,
Et Phryſius Phryſiis progeneratus avis.
Sive adeunda fuit Romani Cæſaris aula,
Reſq; peregrinis conficienda locis.
Sive domi firmanda quies, & munera pacis,
Heu ſtabilem noſtris rebus adeſſe fidem.
Jada gemit, gemit Hunta celer, rapiduſq; Viſurgis,
Et gravius metuunt deteriuſq; malum.
Qui legis hæc, cineri requiem & non dura Viator
Fata precare libens, & benè diſce mori.

Epitaphium Petri Monavij, Imp. Maieſt. Archiatri eminentiſſimi. Nico. Redingeri.

Monavios totum dum conſcia fama per orbem Obiit
Fratrum vehit par nobile, A. C.
Invidit cælum, terriſq; migrare Iacobo 1588.
Petrum *jubet ſuperſtite.*
Scilicet, ut terras alter repleret, & alter
Diviſo Olympum lumine.
O fortunatos fratres, quorum unus honori
Terræ ambitus non ſufficit.

Epitaphium Theodori Zuingeri, medici clariſs: & noſtri ſeculi Varronis. I. T. H. B.

Si perfecta tibi vivo quæcunq; fuerunt Obiit
Zuingere, *hac tecum contegerentur humo.* A. C.
Ipſum humus hæc caperet (dictu mirabile) cælum, 1588.
Et tellus quidquid, quidquid & æquor habet.
Quinetiam quidquid geſtum terraq; mariq;,
Mundi ex quo fulſit tempore prima dies.
Noluit hoc cui ſunt humana negotia curæ,
Sed ſimul & nobis cavit & ille tibi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Namq; tui melior fruitur pars altera cælo,
Altera vincendæ pignora mortis habet.
Illa tibi verò tanto congeſta labore,
Scriptis ſalva manent condita cuncta tuis.

Epitaphium viri diſertiſsimi Ioannis Sturmij.

+ Si laudem pietas ullam syncera meretur, Veris sui cultoribus: + The: B.

Obiit A. C. 1589. *Eximiæ ſi qua eſt doctrinæ gloria: doctæ*
Eſt ſi qua laus facundiæ:
Si ſummis imiſq; piis placuiſſe, malorum
Hoſtem fuiſſe perpetem,
Eſt vitæ locuples teſtis, vindexq; probatæ,
Ipſis crepantibus invidis:
Ecquis te Sturmi *vixit felicior? ecquis*
Te mortuo beatior?
Non igitur, Sturmi, te lugeo: lugeo nullos
Supereſſe mundo Sturmios.

Epitaphium Chriſtophori Plantini Typographi doctiſsimi.

Obiit A. C. 1589. *Jure tibi laudes canerem* Plantine *perennes,*
Ni tibi ſcriptorum clangeret ore tuba.

Marmo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Marmoribus parcant nati, properanſq́ viator
Ne petat oſſa quibus delituêre diu.
Plura tribus linguis tibi ſtant monimenta per orbem,
Nulla caret tumulo Bibliotheca tuo.
Muti qui fuerant, per te modò ritè loquuntur
Innumeri, & cunctis reddita lingua ſua eſt.
Queîs tua fama viget ſeros celebranda per annos,
Vivit & in variis inclyta codicibus.

Epitaphium conſultiſsimi viri Iacobi Cujacii.

Antiſtes Themidos, lumen venerabile legum,
Clara lucerna fori, Muſici Apollo chori: Obiit A. C. 1590.
Finiit humani ſpacium Cujacius *ævi,*
Hancq́ ſibi elegit, quâ tegeretur, humum,
Mirum: cuius erat nimis arctus laudibus orbis,
Tam ſtricto poſsit qui recubare loco.

Epitaphium eximij Juriscon ſulti Franciſci Hotomanni.

Aedi-

Obiit A. C. 1590.

Aedificent alij puro de marmore buſtum,
Oſtentans pulcris ſtemmata avita typis.
Nugæ: Longo etenim rareſcunt tempore buſta,
Vanaq; ea eſt prorſus gloria, vanus honor.
Qui lepidis triplicem ſcriptis illuminat orbem,
Rurſum inter vivos, mortuus, orbe viget.
Officit haud igitur Franciſce Hotomanne *ſepulcrū,*
Quòd tua tam parvum conſpicua oſſa tegat.
Sint ſatis ad laudem hæc: Hic dormit Bartolus ipſe,
Qui licet eſſe nequit, re tamen alter erit.

IDA Ranzovia per Preſopopœiam verſiculos hos canit, qui ſoluta oratione Epitaphio conſcripto correſpondent.

Non melior res eſt, Silenus protulit olim,
Quàm nunquam naſci, vel citò poſſe mori.
Hoc ex parte placet dictum, ſed diſplicet illud,
Quod nunquam naſci rem putat eſſe bonam.
Nam quid homo? miranda DEI viventis imago,
Sit licet innumeris obrutus ipſe malis.
Ergò hominem natam me lætor, lætor & inde,
Paucorum annorum quod mea vita fuit.
Nam multis prærepta malis nunc IDA quieſco,
Exſpectans reditum Chriſte benigne tuum.
Quæ monumenta vides tumulo ſuperaddita noſtro,
Curavit fieri mœſtus uterq; parens.

EPI-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

EPITAPHIUM

IDÆ CAII RANZOVII FIliæ, Henrici Ranz: V. R. neptis.

IDA LOQUITUR.

NON NASCI ESSE BONVM, AVT NATVM CITO MORTE POTIRI, SILENVS QVIDEM DIXIT; CVIVS SENTENTIÆ ALTERAM PARTEM VT IMPROBO, SIC ALTERAM PROBO. RATIONES, QVIBVS PRIOREM EVERTAM, HÆ SVNT IN PROMTV: SI ENIM NON NATA, NON HOMO FVISSEM, NEC IMAGO DEI: POSTERIOREM QVOD PROBEM, HAC POTISSIMVM RATIONE MOVEOR, QVOD NISI TAM CITO MORTVA ESSEM, NON PAVCIS EXPOSITA PERICVLIS VITA FVISSET IN TERRIS DEGENDA. SCIENS ITAQVE MORTEM ESSE SOMNIVM ET ITINERARIVM EX MVLTIS PERICVLIS ET ANGVSTIIS, GRATVLOR, ME CVM NATAM HOMINEM, TVM MATVRA MORTE INSTANTIBVS PRÆREPTAM MALIS. NEC IMMERITO QVIDEM NAM AB HOMINIBVS IDA TRIMVLA, A CÆLICOLIS AVTEM DIA ANIMVLA SALVTATA, SVB HOC MONVMENTO, A PATRE CAIO ET MATRE ELISABETHA, VTRISQVE RANZOVIIS, APENRODÆ ERECTO, PLACIDE IAM RECVBO, NON SINE SPE RESVRRECTIONIS CARNIS, MORTVA XXIV. FEB. SEPVLTA XXII. MARTII.

A. C. M. D. XCI.

FINIS.

Z Præ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

PRÆTERMISSA SVO *loco inſerenda.*

I.

De fame, quæ in totâ Italiâ & præſertim Romæ maxima fuit.

ANNO 1590. & 1591.

ECce tanta univerſam Italiam, & præſertim urbem Romanam fames, & panis inopia premit, ut Judæis, meretricibus, exteris multis & inutilibus ejectis, octodecim uncias panis in ſingula capita tantum diſtribuant: Cardinales pro ratione facultatum ſuarum multos pauperes ad meſsis tempus alendos recipiant, alij 20. alij 50. alij 100. Et quando tanta inopia eſſe cœpit, ut octodecim uncias diſtribuere amplius non potuerint, ordinatio ad octo tantum uncias pervenit. Quæ antequam juſſu Pontificis promulgaretur, ablata ſunt populo arma. Non enim citra ſeditionem illam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

illam fieri poſſe putabatur. Interea verò accidit, ut extremâ iſtâ calamitate per veſtram Holſatiam atq; Wandaliam liberati fuerint. Id quod verè mirum auditu, & in maximam patriæ veſtræ commendationem vergit &c. Hæc à magni nominis viro huc perſcripta ſunt. Reliqua, quæ de eadem vir quidam ſummus ex urbe ſcribit, pari ratione benevolo lectori cognoſcenda damus, in quibus illud memorabile, quod de Curſore, adventum 30. navium frumentum in Hetruriam importantium Pontifici nunciante, refertur, audiviſſe ſcilicet ipſum, εὐαγγέλιον δέ σοι ἔςω, ornatumq; ſtatim à Pontifice munere diſceſsiſſe maximo. Sed ipſum literarum exemplum quid ſubjicere moror? Familiam meam hactenus ſoliro more ſuſtentare potui: pauperes 40. recepi, & ſi fidem mercatores Siculi ſervabunt, qui frumenta mihi promiſerunt, ad futuram meſſem perdurabo. Incipiunt autem in hac

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

extremâ calamitate noſtrâ, Hanſeatici veſtri & Wandalici maximo totius Italiæ beneficio innoteſcere. Cum enim provincia tota frumentorum penuriâ ad ultimam uſq; calamitatem laboraret, importarunt Wandalici annonam maximâ copiâ, aurumq́; reportabunt magnâ abundantiâ. Prȩter alias pervenerunt nuper in Hetruriam naves circiter triginta, & adventant longe plures. Curſor qui nuncium hunc Pontifici primus attulit, honorarium in continente accepit mille ducatorum. Nos hîc Romæ claſſem hanc exſpectamus avidè, & Belgæ ac Germani, quotquot hîc ſunt, exſpectatione iſtâ langueſcunt, & quotidie ad portum mittunt. Hæc ille.

II.

De electo Pontifice Gregorio XIV. & Cardinale Antonio Caraffa demortuo.

Anno 1590. die 5. M. Decemb. à morte Sixti V. quæ incidit in 27. Auguſti, anni

ni ejuſdem, & ab Urbani VII. electione, illiuſq;, undecimo poſt die, morte, quinque menſium intervallo ſede vacante, Gregorius XIIII. Pontifex electus eſt. Et Anno 1591. die 13. Januarij Cardinalis Antonius Caraffa Neapolitanus, qui omnium doctorum virorum, & ipſe doctiſsimus, unicus fuit Mæcenas, miniſtroſq; habuit omnes ad ſtabularium uſq; & cocum, doctos, Romæ extremum diem clauſit. Huic Suffridus Petrus, utpote patrono ſuo unico, Epitaphium conſcripſit, quod eſt ejuſmodi.

Venit ab urbe meas infelix rumor ad aures,
Eſſe Carafeæ triſtia fata domus;
Triſtia fata domus, ſublato principe, cujus
Gratia pro meritis urbis & orbis erat.
Occidit heu nobis Antonius ille Caraffa,
Cui virtus Pylios debuit alma dies.
Ille ſacras linguas juvenili tempore doctus
Pierides coluit, Sionideſq; Deas;
Publica conſiliis promovit commoda ſanis;
Et per eum promtam ſenſit egenus opem;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Ille galerati lumen , columenq; ſenatus,
Clavigeriq; fuit menſq; manuſq; Papæ.
Nemo illum lacrumis decoret, neq; funere leſſu
Faxit, cur? volitat vivus per ora virûm.

Suffridus Petrus Leovardienſis.
V. I. C.

III.

De Frotone, cujus mors ita ſuppreſſa fuit, ut tanquam vivus circumlatus, & ſub nomine & auſpicio ſuo regnum adminiſtratum, & nullus alius ante elapſum triennium electus ſit, notentur , quæ ſub finem libri 5. ad hunc modum Saxo Grammaticus ſcribit. Hic Frotonis toto orbe clariſſimi regis exceſſus fuit. Hujus egeſtis viſceribus, ſalitum corpus triennio proceres aſſervandum curabant, provinciarum defectionem vulgato Regis exitu formidantes, mortemq; ejus ob hoc maximè clam exteris eſſe cupiẽtes, ut vitæ ſimulatione propagati jampridem imperij terminos tuerentur, priſtinaq; Ducis auctoritate ſubnixi, conſuetam

à ſubje-

à ſubjectis penſionem elicerent. Deportabatur itaq; ab eis exanimum corpus, ut jam non funebri lecto, ſed regali vehiculo geſtari videretur, tanquam, invalido ſeni, nec ſatis virium compoti, id muneris à milite deberetur. Tantum magnificentiæ et jam exſtincto ab amicis tributum eſt. At ubi putridos artus extrema corripuit ſanies, nec tabes reprimi poterat, ſecus Weram Selandiæ pontem regio funere deducto tumulavêre corpus, affirmantes Frotonem eo loci mortis ac buſti copiam exoptâſſe, ubi regni ejus pręſtantiſsima haberetur provincia.

Matthæi cap. 24. vers. 7.

Conſurget gens in gentem, & regnum in regnum, et erunt peſtilentiæ & fames, & terræmotus per loca.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

HISTORICÆ RE-
LATIONIS

Continuatio, qua quid in
TOTA EVROPA MEMORABI-
le geſtum ſit, à Martio vſq; ad Septembrem pertexta naratione, non minus breuiter quàm verè exponitur.

I. Quæ in Sabaudia in obſidione & expugnatione opidorum quorundam acciderint.

SAncæus Regis Galliarum & Nauarræ præfectus rei militari, cum intellexiſſet Sabaudum quæ prius belli aleâ amiſerat, Buringam, Thonnam & Euianam, recuperaſſe, ac valido præſidio muniuiſſe; perfectis quæ in mandatis à Rege acceperat, quam primum ex Germania Geneuam contendit, ibiq; de Sabaudo pellendo, & dictis locis in Regis poteſtatem redigendis conſilia init.

Delectu ergo militum optimi generis habito, & paratis quæ præſens expeditio poſcere videbatur; Caſtellum Buringam, ad fluuium Aruam ſitum aggreditur, ac de deditione ad præfectum arci præconem mittit. Quod cum facere recuſaſſet, ſignum vnum peditum Sclopetariorum & duas equitum turmas deligit, qui, duce Aurbingio, loci opportunitatem explorarent.

Dum hæc geri conſpicatur Amodeus ex Sabaudorum familia cœlebs, ſupremus totius exercitus Sabaudici dux, confeſtim equitum aliquot peditumq; cohortes ſubſidij cauſſa Buringam miſit: qui quam primum equites regios conſpicati eſſent, impetum in eos fecerunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Aberat is locus dimidio à Buringa miliari, ibiq; ad tergum montis regij pedites ſuos inſidijs collocauerant.

Cum ergò magna vi Sabaudi in inferrentur; regij integris ordinibus retrocedere, ac fugam ſimulare, tum illi multò acrius inſiſtere.

Cum iam vltra inſidiarum locum progreſsi eſſent, atq; à tergo ex inſidijs conſurgerent pedites, à fronte verò equites, ſignis conuerſis, ſe inſequentes non minus trepidè quam ante inſecuti erant, impellerent ac funderent: Albani magna ex parte cæſi ſunt; Itali grauiter ſaucij fuga ſalutem ſibi quæſiuerunt.

Captus eſt hoc prœlio dux Albanorum exercitus, & Geneuam abductus. Ex regijs tres ſauciati ſunt. Hac victoria accenſus regius exercitus, altero die ſummo mane ad Caſtelli Buringæ oppugnationem proficiſcitur, atq; in tergo montis vbi prius in inſidijs locati fuerant; ſtationem deligit. Qui arcem tenebant, copijs in campum eductis, aciem prœlij conferendi cauſſa inſtruunt. Quibus conſpectis Aurbingius, pedetentim ſecundum Flumen Arue agmen ſuum agebat, eo conſilio, vt in planitiem, quæ inter Caſtellum & Fluuium extendebatur, pertractos in inſidiarum locum pelliceret.

Illi ergo cum aliquantò longius excurriſſent, Sancæus ex inſidijs prorumpens primum in pedites Sabaudos incidit, eosq; in fugam verſos magna ex parte cædit. Italus Donata cum peditum ſtragem cerneret, ſuos in arcem reducere conatur, Sed fruſtrà:

Iam enim Sancæus aditum omnem præcluſerat, In his Auguſtijs conſtituti, vim regiorum aliquantiſper ſuſtinent. Tandem impreſsione maiori facta, Itali fuſi, fugati, & vſq; ad montem non ſine cæde compulſi ſunt, ex poſterioribus pleriq; occiſi, plurimi ſauciati, duo ex Nobili Italorum familia capti, & Geneuam perducti Sancæus.

Sequenti

Sequenti die arcem Regis Galliarum & Nauarræ nomine ſibi dedi expoſcit: qua certis conditionibus recepta, præſidiarij incolumes dimiſſi, arx ipſa diruta & ſolo æquata, pons deiectus.

Poſt biduum pagum Darmance, quem Italorum dux tenebat, ad explorandas hoſtium vires inuadere ſtatuunt. Quod conſilium cum non diſplicuiſſet, Aurbingius duo ſigna peditum & quatuor equitum turmas Geneuá educit, cum quibus dum ad hoſtem contendit, caſu incidit Armenſonium mille circiter & ducentis viris ſtipatum. Cum quo manu conſerta, aliquammultis vtrimq; cæſis, plurimis verò ſaucijs, duos ex hoſtibus captiuos vna cum ſuis Geneuam reduxit.

Eodem die Guitrius ſupremus regis Galliarum nomine Sabaudiæ præfectus, mille circiter & ducentos Sclopetarios & quingentos equites ducens Geneuam venit, & honorificè exceptus eſt. Milites eius circa Thonnam & Euiam, eiectis Sabaudis diſpoſiti ſunt. Refecto per biduum milite, Guitrius Thonnam ſibi regis nomine reſtitui iubet. Recuſante opidi præfecto, ad oppugnationem ſeſe accingit.

Præſidiarij vim hoſtium conſpicati, arcem, relicto opido, occupant, inde tormentorum ictibus regios vehementer impetunt, adeò vt toto triduo machinæ maiores arci oppugnandæ admoueri non potuerint. Regij, omiſſa arcis oppugnatione vim omnem in opidum conuertunt, at tribus incenſis ædificijs crebris tormentorum ictibus muros opidi conuerberant. Sed cum neq; ſic multum proficerent, trecentos foſſores adducunt, qui incredibili labore cuniculos eò vſq; egerunt, vt turris magnæ partem deiecerint, cuius ruina multi præſidiariorum ſunt oppreſſi: Viſo periculo Compois (id nomen erat præfecto opidi) deditionem certis conditionibus paciſcitur, & eductis qui ſupererant præſidiarijs, regijs opidum tradit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Recepta Thonna, in Euian vim conuertunt, ac vehementi impreſsione facta, opido potiuntur, deſideratis tamen aliquot militibus, & Domino de Lapierre, qui ſignum vnum Geneuenſium ducebat, occiſo. Opidani in arcem confugiunt, quam cum fruſtra tormentis oppugnaſſent cuniculis rem agere decreuerunt. Interea miſsi à præfecto arci, qui rogarent, erga prægnantes, & tenellam illam ætatem miſericordia vteretur, daretq; operam, ne ab impotente milite in innocentes pariter ſæuiatur.

Fide data, Guitrius 24. horas præſtituit, inter quas ſaluis rebus ſuis omnibus ſine periculo opido excedere poſſent. Qui arcem tenebant conditionem hanc recuſabant, loci munitione freti: Sed & ipſi tandem ſeſe dedere coacti ſunt. Sic obſeſsi omnes incolumes dimiſsi ſunt, ijsq; vt quisq; quantum poſſet, ſecum ferret permiſſum, exceptis tribus Loſannenſibus, qui perfidiam ſuam, cum opidum Sabaudo prodere tentaſſent, capite luerunt. Arce recuperata, & præſidio impoſito, Geneuam ad reficiendum militem reuerſi ſunt.

Dum hæc à Guitrio geruntur, Sancæus ad Allinges occupandum animum adijcit. Sunt eæ arces duæ, intra duos montes colli impoſitæ, & loci natura & opere hominum munitæ. Eas cum aliter non poſſe viderentur (nam & præſidio valido tenebantur, & commeatu abundè inſtructæ erant) fame & obſidionis diuturnitate expugnare ſtatuunt.

Amodeus Sabaudus, cum didiciſſet tam exiguis cum copijs à rege Nauarræo legatum eſſe miſſum: ſibi non cunctandum ratus ſubitarium militem conſcribit, cum quo ad flumen Arue progreſſus, hoſtiliter agit, & nocte intempeſta clamore & claſsico excitato ſæpius tumultuatur. Guitrius interim caſtelli Pont Arue præſidium ſigno vno peditum auget, tum in vnum coactis copijs

ſummo

ſummo mane antequam luciſceret, pedites è regione vnde hoſtes veniebant, collocat, ac ſeſe vallo communire iubet. Hoſtes eductis copijs conſpicati regios equites, quos Sancæus ducebat, recta ad eos contendunt: qui & ipſi ordinem promouent, ac prœlium cupidè exſpectant. Vbi pugnæ initium factum eſt, pedites, accepta teſſera, & ipſi ex vallo in hoſtes irruunt, impulſos fundunt fugantq;. Sabaudi pleriq; cæſi, Itali capti, plurimi ſauciati, fugati omnes. Parta hac victoria Sancæus ſine vlla ſuorum clade Geneuam reuerſus eſt.

Poſt hæc Guitrius Bonnan opidum oppugnare ſtatuit. Sequenti ergo die duabus equitum turmis, qui loci ſitum & naturam explorarent, miſsis, per tubicinem opidi deditionem fieri iubet. Opidani non modo reſponſum vllum dabant, quin etiam quatuor equitum turmis emiſsis, tubicinem in opidum captiuum abduxerunt, regios etiam medio ferè vſq; ad Geneuam itinere perſequuti ſunt.

Amodeus intellecta ſuorum ſtrage ad vindictam vnicè intentus eſt. Bonna ergó valido præſidio reliquisq; ad oppugnationem ſuſtinendam neceſſarijs communita, milites ſuos, qui circiter ſex mille erant, per proximos pagos diſtribuit. Similiter etiam regij copias ſuas recenſebant, quæ conſtabant 3000. viris 500. Geneuatibus & 800. ex diuerſo genere collectis equitibus. Omnes tamen Galliarum & Nauarræ regi ſacramento inauctorati erant.

Sequenti biduo Geneuæ

Supplicationes publicæ ad ædeis ſacras, indictæ fuerunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

POſt biduum Sabaudus, exercitu in campum educto, aciem inſtruit: regij etiam ad pugnam ſeſe parant.

Cum iam vterq; in procinctu ſtaret exercitus, Sancæus ſuos in ſupercilio cliui aduerſi inſtructos oſtendit, & poſt tergum eorum machinas campeſtres quatuor ità collocauerat, vt ab hoſtibus conſpici minimè poſsint.

Similiter Guitrius totidem machinas in hoſtes direxerat, eamq; teſſeram Sancæo dederat, quamprimum ex equitibus ſuis tres ſolitarios ad hoſtes contendere videret, tormentis in aciem hoſtium emiſsis vnam impreſsionem faceret. Nec conſilio defuit euentus. Vi enim tormentorum totus Sabaudorum exercitus diſſipatus, perturbati ordines, ducis etiam ipſius equus traiectus concidit Regij cum aciem hoſtium inclinatam viderent, magna vi illati acerrimè inſiſtere, reſiſtentes obtruncare & fundere, fugientes inſequi. Sic fuſo fugatoq; exercitu, Sabaudorum pleriq; interfecti, plurimi ſauciati, nonnulli capti.

Ex equitibus qui leuioribus vtebantur equis, fuga vitam ſibi redemerunt, reliqui in fuga cæſi, aut grauiter ſauciati. Captiui Geneuam abducti ſunt, inter quos fuit Comes de Sonnac, itemq; alius Comes, & duo ex Nobili Italorum proſapia. Prœlium hoc duabus circiter horis durauit. Cæſorum numerus, præter eos qui lethaliter vulnerati in fuga perierunt, ad octingentos excurrebat.

Nocte iam ingruente Guitrius receptui canere iuſſit, magnoq; plauſu & publica omnium lætitia Geneuam reuerſus eſt, ac ſtatim per tubicinem ad gratias Deo agendum multitudine conuocata, Deo publicè gratias agit, & tam illuſtris victoriæ auctorem agnoſcit.

Altero die recenſitis copijs quinquaginta ſaucij reperti, decem vero ex omni numero deſiderati ſunt: quos inter hoſtium cadauera inuentos in vrbem deduxerunt & modo militibus ſollemni terræ mandarunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Comitia ordinum Im=
perij Francofurtum ad Mœnum indicta.

Eodem anno

PRimò verè conuentus Ordinum Imperij Francofurtum ad Mœnum, indictus eſt ad Calendas Martias. Septembr.
Legati à Cæſare cum Mandatis venerunt, Iulius Echterus, Epiſcopus Herbipolitanus, Dux Franconiæ: VVilhelmus Comes in Cimbern, S. Cæſareæ Maieſtati à Conſilijs: Iohannes Chriſtophorus ab Hornſtein, à Secretis: Chriſtophorus Faber I. V. Doctor, & ipſe à Conſilijs.

A Moguntino Archiepiſcopo & Electore venerunt, Philippus Crazius Scharpfenſtenius, Collegij Moguntini Decanus, & Eccleſiæ Francofordianæ ad D. Bartholomæi Præpoſitus: Philippus VVolfgangus Roſenbaccius, I. V. Doctor, & Cancellarius: Bernhardus Philippus VVolfgangus Roſenbaccius, I. V. Licentiatus: Petrus Crachius à Secretis, omnes prædicti principis Conſiliarij.

A Treuirenſi Archiopiſcopo miſsi ſunt, Antonius Elzius Archimarſchallus: Conradus Reccius I. V. Doctor.

Colonienſis nomine comparuerunt, Eberhardus Comes Solmiſſæ, VVeſtphaliæ Satrapes, &c. Theodoricus Biſterfeldius Iureconſultus.

A Iohanne Caſimiro Adminiſtratore Palatinatus electoralis, venerunt Fabianus Burggrauius & Dynaſtes in Dona: Adamus Gans Pudlicius: Ludouicus Culmannus, & Georgius Michael Lingelshemius, I. V. Doctores.

Nomine Chriſtiani Electoris Saxoniæ venerunt Abrahamus Boccius Cliphuſius: Iohannes Seidlicius, Armsdorfius: Eberhartus à VVaiche I. V. Doctor.

Ab

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Ab Electore Brandenburgenſi venerunt Raimarus VVinterfeldius in Neuſtat: Sebaſtianus Mullerus in Ruëbsdorff.

A Domo Auſtriaca legati ſunt Eitel Fridericus, Comes in Hohenzollern & Sigmaringen: Theodoricus à Herba: Cyriacus Rutlandius Iureconſultus.

A Domo Burgundiaca: Iohannes Hatſtenius L L. Doctor.

Ab Epiſcopo Herbipolitano: Erhardus Liechtenſtenius Bambergenſis & Herbipolitanæ Eccleſiarum Canonicus, &c. Valentinus Echterus à Meſpelborn in Erbacb, &c. Octauianus Schrenccius à Nozingen, D. & Collegij Friſingenſis Canonicus.

Ab Epiſcopo Conſtantienſi miſsi fuerunt: Georgius Baro VVelboergius, &c. Supremus Cubicularius, Ioannes Hagerus D. Cancellatius.

Nomine Collegij Monaſterienſis: Engelbertus Brabeccius, Canonicus, Hermannus Vhelius, Iohannes Schadius L L. Licentiatus.

A VVilhelmo duce Bauariæ, Comite Palatino ad Rhenum venerunt, Rudolphus Baro in Bolvveil & VVeilerthal, à Secretis: VVolfgangus Lucius Doctor, Cancellarius Straubingenſis: Henricus Haſslangius, & Florentinus Abdackerus D.

A. Wilhelmo

Ab Henrico duce Iuliacenſi: Nicolaus Bralius, Theodoricus ab Æickel, Andreas Harzhemius & Theodoricus Heiſtermannus LL. D. D.

A Iulio duce Brunſuicenſi adfuerunt Rudolphus Raſsingerus equitum Magiſter, Ioannes Conradus Varenbuhlerus D.

A VVilhelmo Landgrauio Haſsiæ adfuerunt, Georgius VVitgenſtenius Dynaſta Homburgi, Ioannes Rideſellius Haſsiæ Mareſcallius Hereditarius, Hermannus à VVerſabee, & Iohannes Antrechtus Iureconſultus.

Pomeranus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Pomeramus abſentiam ſuorum ad Maguntinum litteris excuſauit.

Cœnobiarcharum nomine adfuit, Hector Dorsbergius, I. V. D.

A Sueuiæ Comitibus, Iacobus Raſslerus Vberlingenſis, LL. D.

A Republica Colonienſi amandati ſunt, Hildebrandus Rudermannus, Ioannes Lieskirchius Quæſtor, Petrus Crantzius D. Reipublicæ eiusdem Syndicus. Itemq; plures alij, quorum nomina hîc longum eſſet recenſere.

Hoc conuentu quid actum quiduè concluſum ſit, nondum liquet.

D. Vrbanus Pierius Caluiniſmi inſimulatur.

PAullò antè libellus typis excuſus paſsim circumferebatur, quo D. Vrbanus Pierius Paſtor Eccleſiæ VVitembergenſis, ibidemq; Theologiæ Profeſſor publicus, Caluinianorum quorundam dogmatum fautor publicè proclamabatur: quin & verba ipſius de controuerſis hoc potiſsimum tempore articulis ad maiorem rei faciendam fidem, ſubſcribuntur. Magna ergo fuit exſpectatio doctorum virorum, quibus modis ab hac ſuſpicione ſeſe liberaturus, quibusue verbis ſuam de his ſententiam declaraturus eſſet Pierius.

Tandem ſub nomine Studioſorum Theologiæ libellus prodijt, quo Apologia prædicti D. Pierij inſtituitur, quidq; de perſona Chriſti, & ſacra ſynaxi ſentiat, ex mente ipſius explicatur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Conuentus Theologo=

rum, VVitembergæ habitus.

KAlendis Martijs inſignes aliquot Theologi & Ec=cleſiarum Saxonicarum Paſtores, VVitembergam conuenerunt, vt articulos aliquot religionis, qui potiſsimum in controuerſia verſantur, diſceptarent, & communicatis conſilijs, quid in his Eccleſiæ & Schola=rum doctoribus ſequendum ſit, lucidè ſtatuerunt. Hac de re quid latum fuerit, tempus docebit.

Proteſtantium quorum=

dam Principum conuentus, Aldenburgi habitus.

HIjsdem Kalendis Martijs Aldenburgi conuenēre nonnulli Proteſtantium, Inprimis Chriſtianus Ele-ctor, dux Saxoniæ, idemq; VVimariæ duces, vt de certis quibusdam capitibus conſultarent. Cauſſa præ=cipua putabatur, vt Galliarum & Nauarræ regi, quas per Legatos petierat, copiæ decernerentur: tum quid quan-tumuè quisq; ad ſumtus bellicos contribueret, ex com=muni ſententia ſtatueretur. Id quod poſteà euentus & iam in Galliam amandatus exercitus comprobauit.

Pontifex ſpurijs clericatu

interdicit: tum tè quisquè contractus Pontificis vitâ aut ſucceſsione conſtitueretur, vetat.

SVb finem menſis Martij, Pontifex, etſi adhuc ex febris ardore languens (qua de cauſſa & præcedenti die Dominico à viſitando ſacrario abſtinuerat, itemq; die Martis ſequenti à Chriſmatis inueſtione abſuerat.) Bulla publicè & ſeueré edicit, ne qui ſpurij poſthac in ſacrum ordinem recipiantur: tum ne contractus vlli Pontificis vita, morte aut ſucceſsione conſtituantur aut præfiniantur, Ijs, qui ſecus fecerint, ſacris omnibus interdicit, neq; niſi á Pontifice in extremo mortis agone conſtituto, abſolui poſſe pronunciat. Clericos in hoc delinquentes bonorum Eccleſiaſticorum vſufructu carere iubet.

Pontificis contra proſcriptos quosdam in Italia, & regem Galliæ apparatus bellicus.

SVb idem ferè tempus octingenti plus minusué proſcripti Aſculi commorabantur, qui Duce Marco Sciarra Baciſtella Parchiacratto incendijs & cædibus hoſtiliter omnia fædabant, & multis Italiæ proceribus terrorem incutiebant. Nam & commeatuum illis abundè erat, & munitiones non ſpernendas obtinebant, multisq; alijs rebus erant ſuperiores.

Communis opinio erat, à potenti aliquo Dynaſta inductos eſſe, eo conſilio, ne quid auxiliarium copiarum confœderatis Gallicæ ex Italia mitteretur.

Iam enim antè in Italia exercitus conſcriptus fuerat, quin etiam à clericis in militum ſtipendia penſiones exactæ, itemq; equitum aliquot cohortes à prorege Neapolitano contra proſcriptos miſſæ.

Ferebatur etiam Pontifex quadragies mille coronatos ad conducenda ſex millia Heluetiorum miſiſſe, quos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Hercules Sfondratus, ducentis ad corporis cuſtodiã equitibus ſclopetarijs adhibitus in Galliam ducturus ſit.

Non multo poſt proſcripti cum Pontificijs copijs non procul à Rheatino confligunt conſerto prælio proſcripti, Peruſiam petunt vt viribus in Romandiola coniunctis hoſtibus reſiſtere poſſint, ſed mutatio conſilio in Vmbriam contenderunt.

Bataui Thurnhautum

Caſtellum inſidijs occupant.

KAlend. April. Bataui Thurnhautum Caſtellum conſilio hoſpitis, qui iuxta opidum habitabat, occupant. Id ita factum eſt. Hoſpes in domo ſua Caſtello propinqua quinquaginta in inſidijs collocarat. Ipſe cum paucis ad portam properat, & excubitoribus confectis, mox dato ſigno ceteros, euocat, ac per portam patentem intromittit Caſtellum occupatum mox validè muniunt.

Vaticinium Petri Clementis Lutetiæ repertum.

DVrante obſidione Lutetiana, ex turri valida & magnæ molis milites regij in oppugnatione vehementer infeſtabantur. Adhibitis ergò machinis eam deijciunt. In ruderibus reperta eſt columna marmorea, in qua hoc vaticinium Hebraicis & Latinis litteris quam artificioſiſsimè inciſum legebatur.

Anno CIↃ IↃ XC. Gallia magnas calamitates à peregrinis ſuſtinebit, qui nullo iure ſceptrum regium inuadere & coronam ſibi vindicare conabuntur. Sed tandem dignam factis mercedem reportabunt.

Anno

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Anno CIↃ IↃ XCI. In Gallia, Anglia, Flandria & Germania maxima diſsidia & mutationes in religionis negotio exorientur.

Anno CIↃ IↃ XCII. Pontifex Maximus interficie- tur, & ſucceſſore carebit.

Anno CIↃ IↃ XCIII. Iuſta Dei ira multis in locis accendetur multorum cum exitio.

Anno CIↃ IↃ XCIIII. Vera fides in paucis & vix paucis reperietur.

Anno M D X C V. Ingentes terræmotus aliaq; terri- bilia oſtenta iram Dei nunciabunt.

Anno XCVI. Tertia pars vniuerſi igni abſumetur: aqua in ſanguinem conuertetur.

Anno XCVII. Vir magnus excitabitur.

Anno XCVIII. Vera fides rurſum emerget & re- pullulabit.

Anno XCIX. Turca delebitur, & Mahumeti reli- gio peribit.

Anno DC. Vnus erit Dominus, vna Fides, vnus Pa- ſtor, vnum Ouile.

Vaticinium hoc ferunt à Petro Clemente docto viro qui Lutetiæ olim propter veritatem exuſtus eſt, deſcrip- tum, & opera ingenioſi ſculptoris marmori fuiſſe inci- ſum. Hæc ex regis caſtris Baſileam perſcripta ſunt.

Carnutum regi Gallia- rum & Nauarræ deditur.

CArnutum cum diu obſidionis arctiſsimæ moleſtias toleraſſet, nec quiſquam eſſet qui ſubſidio veniret, tandem regis fidei & poteſtati ſe permiſit, his pactis: Milites præſidiarij ademtis armis grauioribus dimit-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

tantur: Opidani Lutetianos omnes & eorum bona quæ eo tutelæ cauſſa contulerant, regis voluntati permittant, qui de eis ſtatuat quod ſibi videbitur: Præterea duo milia coronatorum regis fiſco pendant, cuius ſummæ ſemiſſem in præſenti pecunia ſignata perſoluant, pro ſemiſſe altera bona promercalia tradant: ſuis ipſorum ſumtibus arcem regi in vrbe exſtruant, ſalua cæteroqui populi libertate & Priuilegijs: tum ſumtus totius belli menſem vnum ſuſtineant. His conditionibus recepta vrbe opulentiſsima, rex ingreſſus dici vix poteſt; quantum frumenti, vini & rerum omnium copiam repererit. His peractis rex Meldas (Meaux Galli indigitant) copias ſuas ducit. Pontificiæ religionis exercitium rex liberum permiſit: extra vrbem tamen vndiq; conſtituti ſunt, qui doctrinam Euangelicam propagent.

Prædones in Belgio

itinera infeſtant.

INter Louanium & Machlinium itinere, prædones militares currus quoſdam & ciſia mercibus onuſta ſpoliare attentant. Cum verò inſequentibus aliquot ſclopetarijs, qui aurigis, animaduerſo periculo, ſubſidio miſsi fuerant, vaſa excutere & merces deprædari prohiberentur, viginti quatuor equos à curribus ſolutos ſecum abegerunt.

Aumalij in Picardia

clades.

Sub

SVb idem tempus dux Eſpernonius in Picardia Aumalij copias magna clade affecit. Aumalius fugâ ſalutem ſibi quæſiuit: ex militibus eius octingenti, maximam partem equites, perierunt. Gubernator Montrouillius vnà cum Legato ſuo Sauallo captus eſt, Crepam transmiſſus. Filium Montrouillij eius cladis calamitas abſumſit.

Draco in cœlo conſpectus.

DVodecimo Aprilis, qui ſtilo Romano pridie Paſchatis erat, hora noctis ſecunda, cœlo ſudo, nigra repentè apparuit nubecula, quæ draconis effigiem quam proximè exprimebat, iuxtaq; ardens flamma & rutilans conſpiciebatur, quæ ſupra Pontem Charentoniũ extenſa duabus horis immota conſtitit: mox in arcum viridi colore nigricantem ſinuata, Leuanthum verſus intendit: tandem omnino diſparuit.

Parmenſium quorumdam equitum clades.

VIgeſimo ſexto Aprilis, Inalbeſcente iam cœlo, quingenti equites & centum quinquaginta Sclopetarij Bergenſes, ſelectos quoſdam Parmenſium equitum manipulos ad Somam & Bredam interceptos, aggrediuntur, & multis eorum cæſis, præda onuſti reuertuntur.

Equites

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Equites prædones merca-
torum quædam bona ſpoliant.

VIgeſimo octauo Aprilis currus quinq; mercibus o-nuſti, Colonia ad ducis Parmenſis caſtra tendebant. Eos medio in itinere centum & ſexaginta equites inuaſerunt, & vaſis effractis, argento & alia precioſa ſupellectili direptis, quantum quisq; poterat, ſecum abſtulerunt. Item etiam alijs nonnullis plauſtrarijs, dum Antuerpià Coloniam petunt, accidiſſe fama eſt.

Senatus Auguſtanus ciui-
bus reformatam religionem amplectentibus de controuerſijs Eccleſiaſticis conditiones quaſdam proponit.

DIſsidium inter vrbis Auguſtanæ Senatum & reformatæ religioni adiunctos, de iure eligendi ſeu vocandi verbi diuini miniſtros, quod Auguſtanam Eccleſiam grauiter hactenus afflixerat, & indies maiorum malorum cauſſa fore metuebatur, cum à multis ventilatum & diſceptatum eſſet, à nonnullis etiam principibus viris opera doctorum & prudentium virorum pacis rationes fruſtra tentatæ: Senatus tandem Auguſtanus, vt tam pernicioſa controuerſia è Republica tolleretur, pax verò & coniunctio animorum ſtabiliretur, ciuium ei parti, quæ reformatam religionem profitebatur, has, vt deſcriptæ ſunt, conditiones propoſuit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Wie Deſſ Graffen Maurity Volckh Durch Vnerhörte Practicken Von Vermüm
ſich alsbald in Diser Geſtalt Auch Für Die Statt Lägert, Vnd Dieſelbige Erobert

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

BIBLIOTHECA REGIA · HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

1. Ius omne reformatæ Eccleſiæ, & ei ſubiectarum & annexarum perſonarum, tam miniſtrorum quàm auditorum penes Senatum opidanum ſit: præſertim verò miniſtros eligendi, ordinandi & confirmandi auctoritatem nemo ſibi, præter prædictum ſenatum, arroget aut vſurpet.

2. Idem Senatus ius habeat tres ex ſuo ordine Hierophylacas deputare, iis, quibus ſacrorum inſpectio & religionis cura recte commendetur.

3: Similiter populo tres ex ſuis eligere liceat, qui tribus prioribus adiuncti, communem ſacrorum curam gerant.

4. Hi ſexuiri ex omni parte æquali præditi ſint poteſtate; neq; vllam aliam profiteantur religionem, niſi eam, quæ libro vno comprehenſa Carolo Quinto Imperatori, Anno M D X X X in Comitijs Auguſtanis tradita, poſtmodum in Formula Concordiæ repetita & declarata fuit. Cetri omnes qui Caluini, Zvinglij, Flacci, Schvvenckfeldi, aut aliorum dogmata amplectantur, aut ſuſpicione ſaltem erroneæ opinionis laborant, ad id muneris non admittantur.

5. His ſexuiris integrum ſit, vel per mortem ſublato Miniſtrorum aliquo, vel aliqua alia de cauſſa decedente ſucceſſores his idoneos apud magiſtratum vocibus ſuis deſignare, eosdemq; examine probatos Eccleſijs ſuis præficere. Quod ſi tamen Senatui iuſtis de cauſsis ſecus videatur, placere, vt ſexuirorum ſuffragia magiſtratus iuri nihil deroget: licere tamen & ipſis & cetris Eccleſiæ miniſtris alios magiſtratui indicare, qui cum vtilitate ad id muneris adhiberi poſsint.

6. Vocatis hoc modo legitimè vno vel pluribus ad miniſterium, Syndicus quam primum ſexuiris & Eccleſiæ Miniſtris negotium dabit, vt diligenti in eorum vitam & doctrinam inquiſitione habita, idonei ſint nec ne

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

cognoſcant. Qui Dominis inquiſitoribus doctrinæ ſuæ ſanitatem, & vitæ integritatem probauerint, eorum electio à ſenatu comprobetur & rata habeatur: qui contrà, etſi forte aliorum teſtimonijs commendentur, ad officia tamen Eccleſiaſtica non admittantur.

7. Eccleſiæ etiam miniſtris conſuetæ ædes ad D. Annæ recludantur, vbi hebdõadatim, vel quotiens neceſſitas requiret, conueniant, & de rebus ad Eccleſiam pertinentibus cum Sexuiris conſilia communicent, electo viro aliquo graui, docto, pacis ſtudioſo, qui ſententias omnium moderetur, tum inprimis dent operam, ne qua inter miniſtros doctrinæ gliſcat diſcordia, ne aliarum ſectarum opiniones ſub velo veræ religonis introducantur, neue contra magiſtratum prætextu religionis conſilia nefaria ineantur.

8. Quantum ad gradus miniſtrorum attinet, quæ quibus Eccleſiæ commendari debeant, eius rei cognitionem omnem Miniſtris Eccleſiæ Senatus permittit.

9. Si forte accidat vt miniſtrorum aliquis vel officij negligentia, aut vitæ turpitudine, vel alio quoquo modo ſcandalis occaſionem præbeat, eum omni modo collegæ admonitionibus vel obiurgationibus adhibitis ad modeſtiam & vitæ innocentiam reducere debent. Qui ſi dicto minus audiens fuerit, à Sexuiris, de ſententia & conſilio ſenatus, officio priuetur.

10. Quod ſi magiſtratus opidanus grauibus & legitimis cauſsis adductus miniſtrorum aliquem ferendum ſibi non putet, eiusmodi ab Eccleſiæ miniſterio, communicatis cum Sexuiris conſilijs, prohibere ius habeat.

11. Si verò Sexuirorum aliquis officio ſuo conuenienter ſe non gerat, ſed vitæ rationibus diſſolutis, aut alio quouis modo Senatus, præcedente ſummaria cauſſæ cognitione, indignos abrogre, idoneos verò, ſeruato, vt ſuprà expoſuimus, ordine, ſurrogare teneatur.

12. Vt etiam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

12. Vt etiam omnis ſuſpicio & periculum tum erroneæ doctrinæ, tum vitæ turpis Miniſtrorum Eccleſiæ tollatur, Senatui viſum eſt quamprimum inſignes duos & pacis ſtudioſos Theologos ex ſexuirorum conſilio, vocare, qui in doctrinam & vitæ rationes ſingulorum inquirant. Ii ſi quem vel doctrinæ vel vitæ teſtimonijs carere intelligent, ad Senatum bona fide referent, qui operam dabit, vt indignis excluſis, & vita & doctrina integri, ſecundum tenorem ſupradicti ſtatuti, Eccleſijs præficiantur.

13. Deniq; omnes & ſinguli Eccleſiæ miniſtri confeſſionem ſuam de omnibus articulis fidei edere teneantur, quæ fideliter literis conſignata cuiusq; Chirographo ſubſignetur & confirmetur, ac typis etiam publicè per eundem magiſtratum mandetur & diuulgetur. Hæc ità Senatui viſa ſunt.

VVeſterloë à Geuſijs militibus occupatur.

VIgeſimo quinto Aprilis Geuſij, quos vocant in Belgio milites opidum VVeſterloë inſidijs circumventum hoc modo occuparunt. Cum ſcirent, oppidi præſidiarios die Dominico ſacris pleroſq; intereſſe, ipſi die Sabathi, vergente ad occaſum ſole, in oppido quodā non procul inde diſsito, nihil tale præ ſe ferentes, clam pernoctant. Mané propoſito ſuo exſequendo intenti, cum portas præſidio nudatas animaduertiſſent, oppidū inuadunt, & in poteſtatem ſuam redigunt. Filius D. Peterſomij qui ibi loci imperio præerat, ad aucupium accipitrem gerens exiuerat, ſed cognitis inſidijs, aue dimiſſa, flumen natatu transmiſit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Pontificij Cracouienſes

ædeis ſacras reformatæ religonis demoliuntur, & ſepulcra violant.

CRacouiæ, quæ eſt primaria Poloniæ vrbs, ante octennium qui reformatæ religioni nomen dederant, proprias ſibi ædeis exſtruxerunt, in quibus verbum Dei audierent, & ſuæ religionis ſacra peragerent. Eæ Ieſuitarum & eorum aſſeclarum operâ mox incenſæ & vaſtatæ ſunt. Nihilominus paullò poſt permiſſu regis, & procerum quorundam eiusdem religionis ſociorum auxilio, eleganter & magno ſumtu easdem rurſus à fundamentis excetarunt, In quibus cum iam per ſemeſtre conciones audiuiſſent, & ſuis ſacris more conſueto operati eſſent, altera incidit calamitas, quæ easdem penitus deſtruxit. Res verò ità accidiſſe fertur.

Mos eſt Pontificijs, vt die illo qui Saluatori noſtro triumfanti & ad cœlos aſcendenti ſacer eſt, ſtatuam ligneam varij generis adhibitis cærimonijs, ad ſummum templi lacunar vſq; eleuent, tum veró laruatam dæmonis effigiem in conſpectum hominum demittant, ad repræſentandum ſalutarem Chriſti contra Diabolum victoriam, & glorioſam ad cœlos aſcenſionem. Morem hunc exanniuerſario inſtituto celebrantes Pontificij, ipſo die feſto in primario templo frequentes adſunt, & pompa ſollemni Deum ſuum ex terris in cœlum amandant, & deformem Satanæ iconem demittunt. Id monſtri Potificij quidam ad dictas ædeis pertrahunt, easq; incertum quo furore correpti, effringere & ſpoliare conantur Hanc ipſorm libidinem & inſolentiá fregerunt ianuæ ferreæ, itemq; feneſtræ Clathris ferreis communitæ paullulum ipſorum propoſitum retardarunt Interea

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Senatus hac de re certior factus, vigilum' cuſtodias eò mittit ad ſeditionis hoc incendium reſtinguendum. Ij ſaxorum crebro grandine impetiti, trepida fuga mox dilapſi ſunt. Tum Senatus nulla interpoſita mora regi qui tum Cracouiæ erat, ſeditionis periculum nunciat.

Rex magis ad pilæ luſum, cui tum operam dabat, quàm nuncij verba intentus, vnum tandem ex ſuis, decem aut duodecim ſeruis ſtipatum mittit, qui turbam excitatam conſopiat.

Is cum ad ſeditionis locum veniſſet, & ſtricto gladio viam ſibi facere tentaret, à promiſſu à multitudine ſaxis exceptus, ægre in Domini Spiegleri domum euaſet. Seditioſi ad limen vſq; inſequentes ægre quin domum effringerent & pacificatorem illum extraherent, retenti ſunt. Accenſis omnium animis, & motu inualeſcente, ità vt excuſſo rationis imperio cæco impetu plebs ferretur: duo viri illuſtres, Ponettus qui proximum à rege tenebat locum, & Iohannes Sborozkouius conſcenſis equis ad regem in arcem aduolant, & periculum exponunt, qui re intellecta, prætorianos aliquot milites cum præfecto mittit, & motum ſedare iubet.

Hi in tumultuantes fortiter illati, auxilio maximè Scotorum & Gallorum, qui in foro merces ſuas expoſuerant, turbulentam plebem & Pontificios Studioſos ab oppugnatione ædium reijciunt, quinq; aut ſex occiſis, & circiter ſeptuaginta vulneratis. Sic eo die incendio & ſpoliationi ædes ereptæ ſunt. Noctu verò cum iam regis miniſtri in arcem conceſsiſſent, & portæ occluſæ eſſent, Pontificij Studioſi & eorum aſſeclæ tumultum redintegrantes vehementi impreſsione, adhibitis magnæ molis arietibus, facta, portas ædium effringunt, ignem inijciunt, omniaq; flamma comburunt, ità vt nihil niſi muri quidam ſemidiruti & incendio deformati ex tam pulcro ædificio reſtaret: tum Scotos & Gallos aggrediun-

tur & capiunt, tabernas eorum diripiunt: mox ad Arrianorum domum in platea D. Stephani conuerſo impetu, confractis & diſsipatis omnibus, & ipſam flammis abſumere parant: ſed cúm metus eſſet, (quippe lignea quæ tantùm conſtabat materia) ne latius incendiũ ſerperet, eoq; tota vicinia conflagraret, à flammis quidẽ non tamen à deſtructione & ruina ſeruata eſt. Impotentis hic plebis furor, nemine prohibente, duos integros dies durauit. Tandem in cœmiterium delati, per nefarium ſcelus ſepulchra violant, epitaphia & monumenta deijciunt & conterunt, etiam ipſa (quod nefandum dictu) dèfunctorum cadauera eruunt, & ſemiputrida igni concremare aut in flumen conijcere parant. Præſertim vero illuſtris viri filiam ante 14. dies ſepultam cum ex monumento protraxiſſent, contra ius gentium torque aureo à collo detracto inſepultam proijciunt. Poſtquam in mortuos ita ſæuitum fuiſſet, eodem modo viuos tractaturi dicebantur. Quod eorum conſilium niſi ſingulari Dei miſericordia impeditum fuiſſet, nullum certe crudelitatis genus in torquendis à religione ſua alienis prætermiſſuros fuiſſe, ex hoc facinore ſatis colligi poteſt. Rex enim præcepto tàm immani plebis furore, prætorianos milites mox ablegat, qui tàm nefarijs conatibus obuiam eant: qui acriter in Pontificios illati, quinquaginta cædunt, triginta capiunt & in arcem abducunt. De his quid ſtatutum ſit, nondum liquet, quanquam rumor eſt, fore vt pro Scotis & Gallis, quos Pontificij eo tumultu in cuſtodiam duxerant, permutentur. Nobilitas pleraq; regem ad hæc conniuere ægrè ferre dicitur. Diſsidij etiam neſcio quid inter regem & Magnum regni Cancellarium natum fertur.

Rex enim Epiſcopatum Cracouienſem Cardinali Bathorio prædicti Cancellarij fratri, promiſiſſe dicitur, iam verò, denato Epiſcopo, factum negare; atq; eiuſce

rei cauſſa

rei cauſſa vehementiæ & acerbitatis plenas Cancellariū ad regem ſcripſiſſe literas, quibus acceptis rex, nocturnas excubias centum militibus auxerit.

Mauricius Vranius caſtris ad Zutphanium mirabili ſtrategemate potitur.

MAuricij conatibus magnum impedimentum afferebant caſtra, quæ prope Zutphanium Hiſpani tenebant. Ex ijs enim circum circa totum illum diſtrictum infeſtabant, ſæpè etiam Arnhemium vſq; ad portas denocte excurrebant. Quapropter Mauricius nihil intentatum relinquere ſtatuebat, quod ad capiendum eum locum momenti aliquid habere videretur. At cum neq; vi vlla expugnari, neq; quàm arctiſsima obſeſsione ad deditionem compelli poſſet, ſtrategema mirabile excogitauit. Iuuenes quoſdam imberbes, conſilio & manu promtos eligit, eosq; puellarum ruſticarum habitu induit, qui ſicis & ſclopis paruis ſub veſte abditis, fœniſecij cauſſa (ad quod tùm ex caſtris, tum ex opido propinquo mulieres exire crebrò ſolebant) baculum & falcem manibus ſinguli tenentes ad caſtra accedunt. Fœniſecis his ità circa caſtra palantibus, & ad laborem, vt ſimulabant, valde intentis. Mauriciani quadraginta, quaſi prædam agentes, ex ſilua ſuperueniunt, & hoſtiliter in eos inuecti diſturbant. N. 3. & 4. Illi quaſi in inſidias incidiſſent, ad caſtra, abiectis oneribus, cum magna trepidatione confugiunt, & præſidiariorum opem implorant. Clamore & quiritatu excitati milites, ſumtis armis mox caſtris egrediuntur, & Mauricianis, quos prædas iſthic agere rebantur, occurrere ſatagunt, vix duo

deuiginti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

deuiginti relictis. Subornati fœniſecæ interim, eductis ſub veſte gladijs, & ſclopis exoneratis, ſinguli ſingulos conficiunt. N 8. & 9. Tum ex altero latere equites Mauriciani, qui in inſidijs erant, aduolant, & reliquos aggreſsi caſtra præſidijs nudata capiunt, interfectis omnibus, præter oppidò paucos, qui ex muro ſaltu ſeſe dederunt & fugâ elapſi ſunt. Hoc ſtrategemate ſane quàm mirabili Mauricius caſtra, & loci naturâ & opere munitiſsima, quibusq; capiendis diu fruſtrà inſudauerat, ſine vlla ſuorum clade in poteſtatem redegit.

Idem Mauricius Zutphanium per deditionem accipit. Comes Oberſtenius ſclopo ictus vitam finit.

MAuricius cum ſuorum conatus ex animi ſententia ſuccedere animaduertiſſet, non cunctandum ſibi ratus, ipſe cum copijs ſuis, quas habebat non exiguas, ad caſtra contendit, & ad maiora tentanda animum adijcit. Mox ergò Iſellâ traiecta, Zutphanium tribus locis obſidet. N. 12. & per tubicines duos miſſos deditionem, & ſine vllis ambagibus aut temporis mora reſponſum expoſcit. Obſeſsi trium dierum ſpacium ad deliberandum petunt. Recuſat Mauricius, & cœpta oppugnatione, XVII. machinis muros conuerberat, N. 14. 15. & 16. vna etiam magnæ molis ingenti cum tonitru & fragore ſuper opidum exonerata: & altero miſſo internuncio, quidnam conſilij cœperint, exquirit. Obſeſsi tata vi perterriti, deditione oblata, his tandem rationibus pacificantur. Mauricius libertatem opidanorum, vitam & fortunas omneis tueatur, defendat. Milites præſidiarios, ademta grauiori armatura, gladijs accinctos

incolumes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

incolumes dimittat, tutosq; præſtet. Hæc dum inter vtramq; partem ineuntur & tractantur, Comes Oberſtenius præcipiti nimis audacia vſus, ad murum aliquanto proprius adequitat, ad quem reijciendum præſidiarij tormentum vnum diſplodunt, dictoq; Comiti caput traijciunt, qui é veſtigio concidens animam efflauit, N. 18. Eius caſu non modò Mauricius cum ſuis, ſed etiam opidani ipſi maiorem in modum perterriti ſunt: cenſebant tamen omnes ipſummet ſibi cauſſam mortis per audaciam exſtitiſſe. Zutphanio dedito, ad XX d. Maij, Hiſpani opido excedunt, & Mauricius publica omnium lætitia à ciuibus excipitur & in curiā deducitur. N. 21. Oberſtenij corpus Dottocum primò defertur, inde Arnhemij terræ mandatur. Machinæ bellicæ ex caſtris ad Dauentriam transportatæ ſunt. Ordinum exercitus conſtabat LXXX. ſignis peditum, & duodeuiginti equitum turmis. Summa omnis erat ad duodecim millia virorum.

Dauentria in Ordinum poteſtatem venit.

ZVtphanio accepto, Ordinum exercitus Dauentriam rebus ad obſidionem ſuſtinendam neceſſarijs non valde communitam obſidet. In itinere quidem erant milli viri, & curruum magnus numerus, qui præſidio opidanis veniebant, & commeatum ferebant: ſed cum in ipſum obſidionis tempus incidiſſent, opido excluſi ſunt. Eos VVilhelmus Naſſouius inuadit, & pugna commiſſa, multis vtrimq; deſideratis, victoria & commeatu potitur. Ordinum milites, capto prius inter Zutphanium & Dauentriam caſtello, ad vrbis oppugna-

tionem ſeſe accingunt, tormenta commodis locis collo-
cant, & Iſellam duobus pontibus, vno ſupra, altero infra opidum, conſternunt, ne quis per flumen præſidijs aut commeatui pateret aditus. Inde miſsi de deditione tubicines. Obſeſsi, petito ad deliberandum ſpacio cum intra præſtitutum tempus nihil reſpondiſſent, tormentis muros concutere incipiunt, ac parte aliqua deiecta, corona vrbem inuadunt. Eam in rem pontem ſublicium confecerant, cum verò neq; ad continentem pertingeret neq; tantum onus ſuſtinendo eſſet, Angli multi in præterfluente præcipites ſubmerſi ſunt. Obſeſsi tamen militum ardorem & in oppugnando pertinaciam conſpicientes, de opido dedendo præſcriptis condicionibus paciſcuntur. Poſtridie eius diei præſidiarij circiter nongenti ſub ſignis duodecim oppido excedere iubentur, dato prius iuramento, ne intra trimeſtre ſpacium arma contra Ordines ferrent. In obſidione fuerat Hermannus Comes Bergenſis, qui globulo tormentario vulneratus, lectica vrbe exportatus eſt. Sequens quatriduum recenſendo exercitu, ſtipendio militibus perſoluendo, & commeatu conuehendo conſumtum eſt. Inde, traiecto fluuio, tormenta & maximam exercitus partem Steevvichium duci curant, etiam id oppidum obſeſſuri.

Louerium Galliæ oppidum à Nauarræo capitur.

DVm hæc in Belgio geruntur, Nauarreni Louerio capiendo (eſt id opidum in Gallia) intenti ſunt. cum enim certis indicijs comperiſſent, in eo eſſe tribunum militum à regis partibus non alienum, literis clandeſtinis vltrò citroq; miſsis oppidi capiundi conſilia cum

eo communicant. Placuit hæc ratio, vt milites regij in ſiluula opido propinqua ſe abſcondant, viatoresq; omnes qui illa tranſirent, ſecum detineant, ne per eos fortè inſidiæ prodantur. Ad conſtitutum diem (erat is quintus Iunij) regij adſunt, & occaſionem rei gerendæ exſpectant, miſsis ad portas ex ſuis vndecim aut duodecim, præſidiariorum habitum gerentibus, qui tanquam à præda modò reuerſi, intromitti cupiebant. Tribunus cum eos agnouiſſet, confeſtim oppidi præfectum, cui familiaris admodum fuerat, adit, & prandentem offendit, ſignificans emiſſos quoſdam equites à præda reuerſos intromitti cupere. Præfectus qui nihil mali ſuſpicaretur, claues tribuno non grauatè concedit. Ille, acceptis clauibus, Nauarrenos equites per patentes portas accipit, qui mox confectis cuſtodibus, reliquis ſignum dant. Illi quantocius aduolant, & in opidum irruentes inermes opprimunt, tum militum aliquot tribunos in cuſtodiam dant, & in regis aduentum reſeruant, reliquæ multitudini parcunt. His peractis, rex Rothomagum obſeſſurus dicitur. Miſsi ergò ſpeculatores, qui loci naturam explorent, & reliqua ad obſidionem neceſſaria procurent.

Nauta ſeptuagenarius ob

effuſa aliquot verba Gandaui ſuſpenditur.

Gandaui, quæ eſt vrbs Flandriæ ingens, opulenta, nautæ ſeptuagenario ſenile guttur laqueo fractum eſt, nulla alia de cauſſa, niſi quod monachos aliquot mendicantes (Capuccinos vulgò appellant) increpaſſet, quod ex mendicato potius quàm labore viuerent. Hoc ſolo ſermone exacerbati monachi magi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

ſtratum adeunt, & atrocem ordini ſuo iniuriam factam queruntur, minis etiam additis hoc ſi in ultum ſineret magiſtratus, rem ad Pontificios Inquiſitores delaturos. Sic miſer ille ea nocte à lecto in carcerem abreptus, & ſequenti luce ſuſpenſus eſt.

Angli nomine Galliarum regis Guigaur & Gellon capiunt.

SVb idem tempus Angli qui ſub Norricij auſpicijs militabant, cum principe Dombœſio in Britannia ſeſe coniungunt, & opidum Guigauriam, in quod nobiles multi confugerant, & 300. fortium virorum præſidio tenebatur, duabus vehementibus impreſsionibus inuadunt, & muri aliqua parte ſoluta, ad tertiam incurſionem ſeſe parant; miſſo tamen prius internuncio, Armis nè experiri vellent, aut regis clementiæ ſeſe permittere? Obſeſsi etſi duos primos impetus fortiter ſuſtinuiſſent, re cum nobilitatis parte deliberata, regis fidei potius, quàm ancipitis Martis periculo ſalutem ſuam committere ſtatuunt. Deditione facta, opido imperata ſunt 52000. coronatorum; Nobilitati 15000. Qui locis neutri factioni adiunctis habitabant, ab exactione immunes fuerè. Præſidiarij cum armis dimiſsi, omnesq; præſtito prius Regi tamquam legitimo ſuo magiſtratu iuramento, domum redire & in officio manere iuſsi. Paullò pòſt Lanoij filius in caſtra venit, ac parentis etiam aduentus exſpectabatur. Quapropter multi Gallicæ coniurationis ſocij metu perterriti Britannia exceſſerunt.

Dux

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Dux Parmenſis machinas bellicas Brugis in Geldriam abducit.

DEcimoſeptimo Iunij dux Parmenſis tormenta maiora omnia Brugis in Geldriam, adiuncto valido præſidio, tranſportari curat, ibiq; omnes ſuas copias in vnum colligit.

Hiſpani in Belgio cum duce Parmenſi expoſtulant.

PEr idem tempus Hiſpani, qui ſub duce Parmenſi merebant, non obſcurè militiam detrectabant, & non niſi prioribus perſolutis ſtipendijs, quorũ ſumma ad 240000. coronatos excurrebat, contra hoſtem arma laturos apertè præ ſe ferebant.

Legati Pontificij edictum de religione; Coloniæ Agrippinæ promulgatum.

A Pontifice interim cum mandatis venit Coloniam Agrippinam Octauius Epiſcopus Calatinus, qui edicto promulgato reformatæ religionis exercitio omnibus & ſingulis ſeuerè interdicit. Cetera edicti capita pleraq; omnia ad matrimonij cauſſas ſpectabant.

Tuiſcum à Zvviffelio militum ductore capitur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

KAlendis Iulijs Zvviffelius ſubnactis confinium ſexaginta viris ſtipatus Tuiſcum cœnobium aggreditur, captum præſidio munit, & militum manum aliquammultam colligit. Similiter Tempellus equitum aliquot turmas & peditum ſigna Briſacum verſus duxit, Rhenum traiecturus. Itemq; Bonnæ præfectus Bergam relinquens vrbem ſuam repetijt, & munitionibus faciundis & commeatui convehendo vnicè intentus.

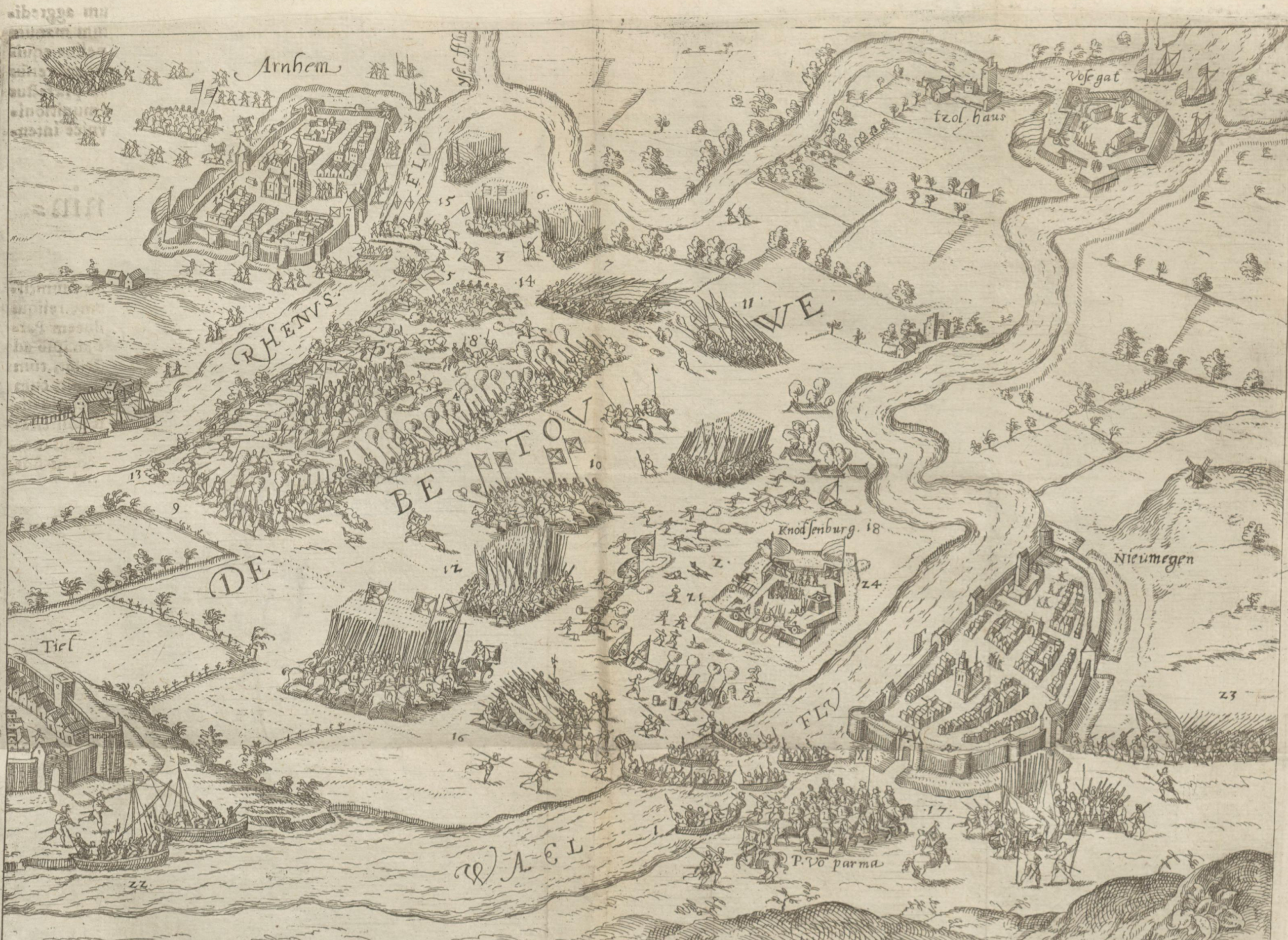
Vertugo quæ Groningæ geſſerit.

VErtugo tum Groningam, vrbem Friſiæ munitiſſimam, præſidio tenebat centum virorum, reliqui extra vrbem continebantur. Eius ad ducem Parmenſem litteræ interceptæ ſunt, quibus quid ab ipſo ad vrbis obſidionem ſoluendam fieri velit perſcribit, tum militum ſuorum querelas & rebellionem exponit, cum quibus militiam detrectantibus niſi ſoluto ſtipendio nihil fortiter adgredi auſit: ægrè tamen multis pollicitationibus à ſe inductos, vt aliquantiſper ſolutionis moram ferre velint. Deniq; vt Rhenum cum copijs ſuis traijciat, minimè ex re ſibi videri. Satius eſſe Friſiæ aliquam partem quam tantillum exiſtimationis amittere.

Ducis Parmenſis in Betaſiam expeditio.

EOdem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Wahre Abcontrafehung Von der Slacht ſo Graff Maurity mit Dem Hetzogen Von parma in der BetonWe Gethon. Item Was Volckh Dabliben VnD Welcher Geſtalt Der Hetzog Von Parma hatt Weichen Mueſſen, WirDt durch Diſe numeros In Der Hiſtori Er klöret. Anno 15 91.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

EOdem menſe dux Parmenſis conſcripto paſsim, maximè per territorium Leodienſe milite, adductis etiam octo machinis bellicis, reliquis aliò transmiſsis primum Nouiomagum, inde Vaſali traiecto & toto exercitu transportato Knodsenburgum caſtellum tentare & Mauricij vires ſuos explorare iubet: ipſe cum equitum aliquâ manu trans Rhenum exſpectat, aucto indies exercitu. Mauriciani aduenientes machinis ſalutant, & acriter excipiunt. Mauricius re comperta, caſtra ex Friſiâ mouet, & Parmenſis conſilia omnibus rationibus explorare ſtudet. Tandem Parmenſis ipſe Vahali traiecto Knodſenburgum obſidet & oppugnat: ſed præſidiariorum impigra defenſione repulſus, multis ex ſuis cæſis, inter quos erat Octauianus Mansfeldius, plurimis captis & Arenacum abductis N. 15. nobilem cladem accepit. Iam ipſe ad hoſtem contendebat, tùm in viâ de ſuorum fortuna edoctus, iter repentè conuertit. N. 16. & denſo agmine progrediens, tentorijs exuſtis primum tormenta, deinde militem nauibus imponit, & transportari curat. Dum verò milites, Mauricianis, à tergo inſequentibus, trepidè adeò in naues ſeſe conijciunt, duas inſignis magnitudinis machinas bellicas hoſti relinquunt, duæ etiam naues nimio onere depreſſæ, & qui in ea erant, ſuffocati ſunt. N. 19. & 20. Nec minus etiam maximè impedimenta & qui poſtremum agmen claudebant, tormentis ex caſtello Knodſenburgo vehementer impetiti, magnam ſuorum partem deſiderabant. N. 21.

Rex Nauarræ exercitum in Picardiam ablegat.

NAuar-

Nauarræus equitum aliquot turmas & ſigna peditum in Picardiam ablegat, eo conſilio vt principem de Aſcoli illâc venientem exciperet: ipſe interea Diepæ commorabatur.

Proditores nonnulli
Londini in Anglia capite luunt.

Londini Angliæ metropoli duo ex ſocietate Ieſu è viuis ſublati ſunt, quòd Angliæ reginam quoquo modo interficiendi conſilia inijſſent. Sed deprehenſi capite luerunt. Similiter & alijs locis alios quosdam qui eiusdem criminis fuerint ſocij, captos & ſupplicio affectos famâ ferebatur.

Tempelius Andernaci
portas effringere fruſtra conatur.

Adulto menſe Iulio Tempelius militum ductor cum ſuis de nocte Andernacum proficiſcitur, ſecum ducens duo inſtrumenta pyrobola, ingenioſè fabricata, cuiusmodi etiam Schenckius ad Bonnam vſus fuerat, quibus portam quæ ad Rhenum ducebat effringere & disijcere, ac militem in oppidum immittere cogitabat. Verúm cum primus ictus (nam portas eò loci offenderat, vbi duplicatæ & contra omnem inſultum ſatis munitæ eſſent.) non ſucceſsiſſet: ciues fragore attoniti & ſomno excitati confeſtim, ad arma conclamant, & intellectis inſidijs hoſtem ab oppido reijciunt, vtrimq; tamen nec vno quidem amiſſo.

Rex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Rex Galliæ Nouiodu-num capit.

HEnricus Nauarræus cùm intellexiſſet ducem Parmenſem, conſcripto milite, Gallicæ coniurationis ſocijs ſubſidio venire decreuiſſe, mox itinera quâ hoſti aduentanti tranſeundum eſſet, obſidet. Ad eam rem cum magnam commoditatem Nouiodunum habere videretur, qua antea dux Parmenſis vſus fuerat, eum locum in poteſtatem redigendum ſibi exiſtimauit. Validiſsimo ergo exercitu (nam 15000. virorum fortium in caſtris habebat & 14. machinas campeſtres) vrbem ipſam obſidet, & miſſo præcone deditionis capita offert. Nullo accepto reſponſo niſi per tormentorum fulmina vrbem oppugnat, & multis laboribus expugnat, fugatis qui duce Menio præſidio obſeſsis venerant. Rebelles cæſi, reliqua ciuium multitudo magna pecuniæ ſummâ multata. Præſidio vrbi impoſito rex in Piſtones exercitum dixit.

Chryſopœius quidam

Marcus Bragadinus Monaci Boiorum capite plectitur.

EA tempeſtate detecta eſt fraus Marci Bragadini Monachi quondam profeſsione, qui per artem ſuam, qua aurum facere cunctis videbatur, eò peruenerat inſolentiæ, vt illuſtriſsimus audire voluerit. Cum Monacum veniſſet, deprehenſa per Principem eius fraude, cùm igni à legibus adiudicaretur, precibus obtinuit vt capitis lueret ſupplicium.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Itémq; alijs Chryſopœis ars infeliciter ceſsit. Capti ob eam rem complures diuerſis locis narrantur. Malum? tàm infeliciter cedere artem hoc tempore, quo tanta auri penuria eſt, quàm maximè neceſſariam & vtibilem.

Dux Lotharingus ad ditionis ſuæ fines militem locat.

LOtharingus audito Germanicorum quorumdam principum apparatu bellico, cùm in ſe fabam hanc cudi metueret, militem conſcribit, & ſic ſatis magna multitudine coacta, circa ditionis ſuæ fines, quâ Germaniam attingit, diſponit eo conſilio vt exercitui Germanico, qui ad Galliarum regem tendebat, aditum omnem obſtrueret, & tranſitum prohiberet. Cum verò lentè admodum progrederentur Germani, & ille interim tàm numeroſo exercitui commeatu convehendo totam ſuam ditionem frumentis exhauſiſſet, moram illam admodum ægrè ferebat, & ſæpè in Germaniam ſeſe excurſurum minabatur. Interea Senatus Argentoratenſis certior fit, Lotharingum ad prædam ſibi Alſatiam deſignaſſe, eaq; de re in monaſterio Carthuſiano prope vrbem à nonnullis conſilia communicata eſſe, mox re deliberata monachos in vrbem tranſportat, tum omnia monaſterij ædificia ſumtuoſa & eleganter fabricata demoliri iubet, ne qua hoſtibus inde vrbi nocendi foret occaſio.

Germanicorum quorundam Principum in Galliam expeditio.

HEnricus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

HEnricus Nauarræus cum ad Germaniæ principes proteſtantes, vt vocant, per legatos ſuos ſæpe conqueſtus eſſet, quàm contra ius & æquum à Guiſianis & eorum confœderatis à Gallici regni poſſeſsione plenaria prohiberetur, eoq; opem ipſorum imploraret, Germaniæ aliquot principes, communicatis inter ſe conſilijs, regis petitioni ſatisfacere decreuerunt. Delectu ergò habito, cum multi principes viri & nobiles nomen ſuum militiæ dediſſent, dux belli eligitur Chriſtianus princeps Anhaldinus, &c. Diribitorio ad Moguntiam deſignata, in planitie late patenti à rei militari præfectis & ductoribus luſtrati, & Galliarum regi ſacramento inauctorati ſunt: quo accepto caſtra mouerunt, & Lutecæam verſus progreſsi, cum ad ſiluam propè Villanouam, (quã Nevvenhofen indigitant Germani) perueniſſent, N. 1. & 2. ſubſiſtunt. Ordo exercitus hic erat. Primum pilum ducebat Vicecomes Turrenius 1600. viris, plerisq; Gallis ſtipatus. N. 3. Alterum agmen agebat ſupremus exercitus dux Chriſtianus Anhaldinus, cum centurionibus ſuis, 2200. equites habens. N. 4. Inde ſequebatur Georgius VVilhelmus à Barfforsdorff, cuius agmen 1000 conſtabat equitibus. N. 5. Quarta cohorte erant pedites 400. quibus Iſſelſtenius præfectus erat. N. 6. His latus claudebant 400. pedites, ductore D. de Rebours. N. 7. Pone hos ſequebatur Krichingus 1000 equitibus armatus. N. 8. Prætoriam cohortem ducebat Bernhardus princeps Deſſauienſis 1000 equitibus conſtantem. N. 9. Fabianus, à Dona itidem 1000 equitum ductor cum ſuis totum exercitum præcedebat, & ſubſequentibus viam ſternebat. N. 10. Peditum cohortem ducebat D. de Landy, 3000. & 400. viros. N. 11. His latus claudebat Comes VVittenſis totidem viris præfectus. N. 12. Horum veſtigia legebant, quos Tempelius ducebat 4000. circiter pedites. N. 13. Cuius etiam equites du-

centi armamentis & machinis bellicis adiuncti fuerant. N. 14. Inde ſuccedebant Comes VVedenſis 300 peditibus vnum. N, 15. & Chriſtophorus Helslerus totidem alterum latus claudens. N. 16. medio agmini præerat Comes VVeſterburgenſis 3000 amplius & 400 viris ſtipatus. In medio totius exercitus. N. 19. & 20. duces præcipui commeabant, & collatis ſententijs, quanam potiſsimum ratione facilem ſibi per hoſticum tranſitum expediant, conſultant. Tandem ſortem iecerunt, quis eorum primum agmen duceret: quæ cum Fabianum à Dona deſignaſſet, ille alacri animo eam prouinciam ſuſcipit, & foſſores aliquot præmittit, qui per teſqua & ſiluis impedita loca toto exercitui viam ſternant. Machinas bellicas vtrimq; claudebant equitum aliquot peditumq; cohortes, quarum duas maiores ſignant N. N. 22. & 23. Currus quibus reliquus apparatus bellicus vehebatur, commeatus, puluis nitratus, globi tormentarij, fomites, reſtes, molendina manuaria, lintres, falces, aliaq; id genus, 3000 excedebant. N. 27. Hoc tanto cum apparatu in Gallias contendunt: quid rerum ibi ſint geſturi, tempus docebit.

Kalendis Septembribus Parmæ dux militem conſcribere, ſubſidio confœderationis Gallicæ ſocijs venturus non obſcuris rumoribus dicebatur.

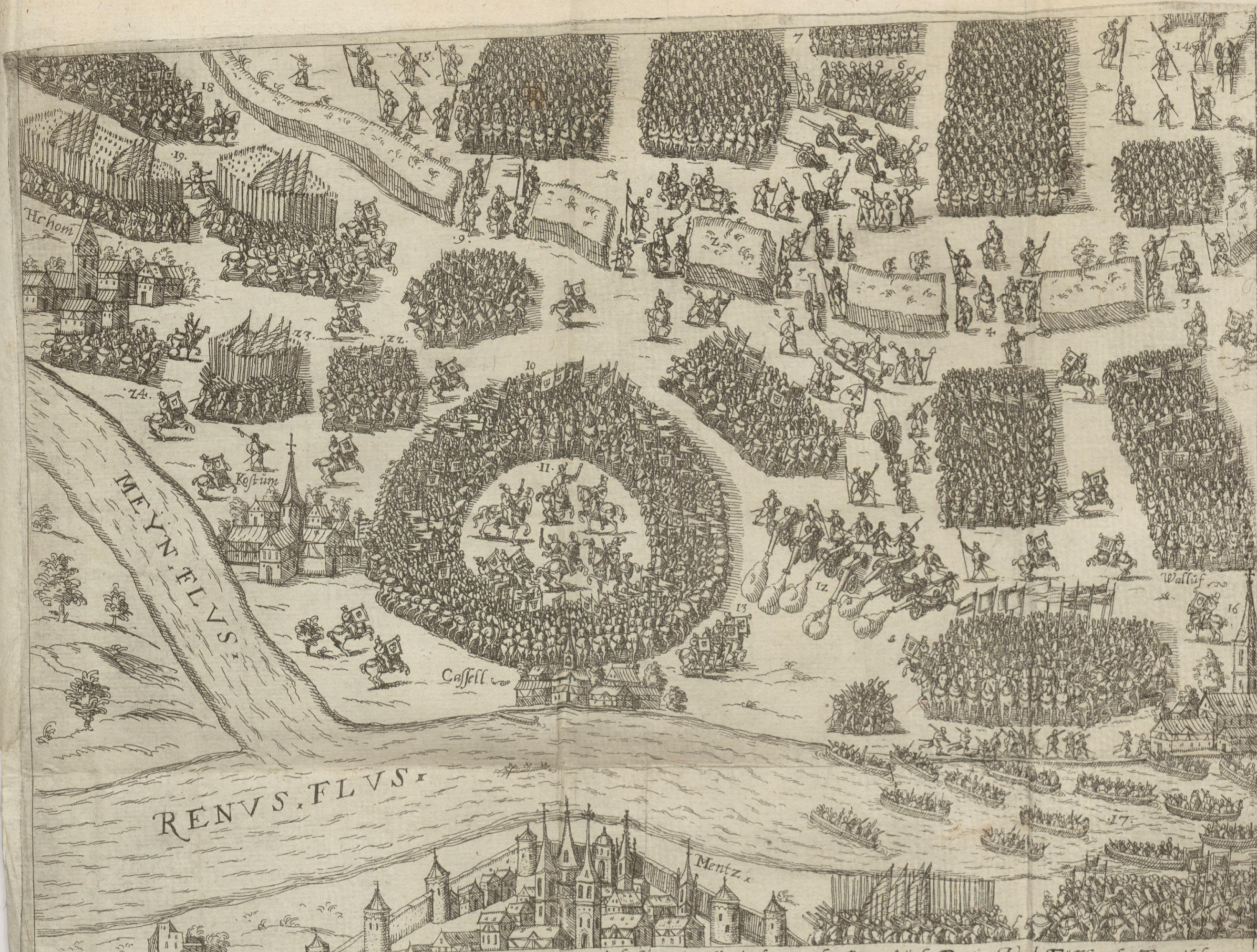
Lectori S.

Operarum in curia & correctoris abſentia fecit, vt narratio hæc non tam emendatè exiret quàm par erat: Sed interdum ſolœcizaret, interdum etiam vocibus transpoſitis orationis curſus perturbaretur. Et omnia tuæ æquitati committimus, cui facilè iſta videre fuerit.

r Hæc

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Wahre Abcontrafeyhung, Wie Der Oberſte Fürſt Chriſtianus Von Anhald Mit Alle Anderen Oberſten, Auch Reüter Und Füſſknecht, Tzwiſchen Hochom Und Walüff Gemonſtart Hat Auch Was Füh- Oberſten, Und Wie ſtarck Ein Ieder Gewesen, Wirt durch diſe numeros in die Zeytung Erklärt,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Ver Zeichnüs der Zügordnüng, Darin alle Oberſten, Vnd Die Zahl, Ihres Beÿhabenden Kriegſvolcks Dürch Zieffern Angezeiget Werden, Aller Geſtalt, Wie Sie mit Dem Hellen Häuffen, Vorm, Waldt Beÿ Neühofen Gehalten Vnd Vmb Den Vor Vnd Nach Züg Geſpielet Haben. Den ·II· Auguſt. Anno 1591.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]

FOTO 193627 s. 79

Foto 186836 s. 73, s. 74 +
s. 76–77

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 219 [30:1,-165 4°]